

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΣΚΡΑΜΠΛ
Α.Μ. ΠΡΩΤ/ΚΕΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ 10483
ΤΡΙΑ ΠΛΑΤΑΝΙΑ 12 – ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Α.Φ.Μ. 997224100 – Δ.Ο.Υ. Ε΄ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ

Αριθ. Πρωτ. 420 / 23.05.2022

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ «ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΛΕΞΙΚΟΥ» ΠΡΟΣ ΤΟ «ΤΜΗΜΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ» ΚΑΙ Η ΕΙΣΗΓΗΣΗ – ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ Τ.Ε.Γ. (31/05/2022)

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 426

Θεωρείτε ορθό να υφίστανται στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ και να είναι αποδεκτοί σ' αυτό οι κλιτικοί τύποι που προκύπτουν από την πλήρη κλίση σε όλα τα γένη, τις πτώσεις και τους αριθμούς, των μονολεκτικών παραθετικών συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού των επιθέτων καθάριος, καθάριος, καθαρός, καθαρτικός, καθιστικός, καθοδικός, καθολικός, καθοριστικός, καίριος, καμαρωτός, καματερός, καμπύλος, καμπυλωτός, κανονικός, καραφλός, καρπερός, καρτερικός, καταβλητικός, καταδεκτικός, καταδεχτικός;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Ναι στα καθαρότερος, καθαρότατος, καθολικότερος, καθολικότατος, καθοριστικότερος, καθοριστικότατος, καματερότερος, καματερότατος, καμπυλότερος, καμπυλότατος, κανονικότερος, κανονικότατος, καρπερότερος, καρπερότατος, καρτερικότερος, καρτερικότατος, καταδεκτικότερος, καταδεκτικότατος, καταδεχτικότερος, καταδεχτικότατος. Όχι σε όλα τα υπόλοιπα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 427

Θεωρείτε ορθό να υφίστανται στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ και να είναι αποδεκτοί σ' αυτό οι κλιτικοί τύποι που προκύπτουν από την πλήρη κλίση σε όλα τα γένη, τις πτώσεις και τους αριθμούς, των μονολεκτικών παραθετικών συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού των επιθέτων πούρος, κατακριτικός, καταληπτός, καταληπτικός, κατάλληλος, καταλυτικός, κατανοητός, κατανυκτικός, καταφατικός, κατηφορικός, κατσαρός, καυστικός, καυτερός, καυτός, καχεκτικός, καψερός, κεντρικός, κεφάτος, κίβδηλος, κινητικός; Σημ: τεκμαίρονται τα καταλληλότερος, κεντρικότερος.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι στα πουρότερος, πουρότατος, κατακριτικότερος, κατακριτικότατος, καταληπτότερος, καταληπτότατος, καταληπτικότερος, καταληπτικότατος, καταφατικότερος, καταφατικότατος, κεφατότερος, κεφατότατος, κιβδηλότερος, κιβδηλότατος. Ναι σε όλα τα υπόλοιπα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 428

Θεωρείτε ορθό να υφίστανται στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ και να είναι αποδεκτοί σ' αυτό οι κλιτικοί τύποι που προκύπτουν από την πλήρη κλίση σε όλα τα γένη, τις πτώσεις και τους αριθμούς, των μονολεκτικών παραθετικών συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού των επιθέτων κιτρινωπός, κλαδερός, κλασικός (κλασσικός), κλειστός, κλούβιος, κοίλος, κοινωνικός, κολακευτικός, κολλητικός, κολλητός, κομβικός, κομπαστικός, κομπλεξικός, κομψός, κοντακιανός, κοπιαστικός, κοσμητικός, κοσμικός, κουζουλός, κουνιστός;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι στα κιτρινωπότερος, κιτρινωπότατος, κλαδερότερος, κλαδερότατος, κλειστότερος, κλειστότατος, κλουβιότερος, κλουβιότατος, κοιλότερος, κοιλότατος, κολλητότερος, κολλητότατος, κομπαστικότερος, κομπαστικότατος, κοντακιανότερος, κοντακιανότατος. Ναι σε όλα τα υπόλοιπα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 429

Θεωρείτε ορθό να υφίστανται στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ και να είναι αποδεκτοί σ' αυτό οι κλιτικοί τύποι που προκύπτουν από την πλήρη κλίση σε όλα τα γένη, τις πτώσεις και τους αριθμούς, των μονολεκτικών παραθετικών συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού των επιθέτων κουραστικός, κουτός (κουττός), κουφωτός, κοφτερός, κοχλαστός, χοχλαστός, κραδαστικός, κραταιός, κρατερός, κραυγαλέος, κρεατερός, κριτσανιστός, κροτικός, κρουστός, κρυπτός, κρύφιος, κρυφός, κρυφτός, κτητικός, κτυπητός;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Ναι στα κουραστικότερος, κουραστικότατος, κουτότερος, κουτότατος, κουφωτότερος, κουφωτότατος, κοφτερότερος, κοφτερότατος, κραταιότερος, κραταιότατος, κρατερότερος, κρατερότατος, κριτσανιστότερος, κριτσανιστότατος, κρυφιότερος, κρυφιότατος, κρυφότερος, κρυφότατος, κτητικότερος, κτητικότατος. Όχι σε όλα τα υπόλοιπα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 430

Θεωρείτε ορθό να υφίστανται στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ και να είναι αποδεκτοί σ' αυτό οι κλιτικοί τύποι που προκύπτουν από την πλήρη κλίση σε όλα τα γένη, τις πτώσεις και τους αριθμούς, των μονολεκτικών παραθετικών συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού των επιθέτων κυλιστός, κυνικός, κυριαρχικός, κύριος, κυρτός, κυρωτικός, κωμικός, καινοπρεπής, καλλιεπής, κατηφής, κατωφερής, κεφαλαιώδης, κινδυνώδης, κνησμώδης, κολλώδης, κομποεπής, κοσμοβριθής, κραιπαλώδης, κρεμώδης, κρημνώδης; Σημ: τεκμαίρεται το κυριότερος.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Ναι στα κυνικότερος, κυνικότατος, κυριαρχικότερος, κυριαρχικότατος, κυριότατος, κυρτότερος, κυρτότατος, κωμικότερος, κωμικότατος, καλλιεπέστερος, καλλιεπέστατος, κατηφέστερος, κατηφέστατος, κατωφερέστερος, κατωφερέστατος, κεφαλαιωδέστερος, κεφαλαιωδέστατος. Όχι σε όλα τα υπόλοιπα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 431

Θεωρείτε ορθό να υφίστανται στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ και να είναι αποδεκτοί σ' αυτό οι κλιτικοί τύποι που προκύπτουν από την πλήρη κλίση σε όλα τα γένη, τις πτώσεις και τους αριθμούς, των μονολεκτικών παραθετικών συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού των επιθέτων ιαματικός, ιδανικός, ικετευτικός, ικετικός, ιλαρός, ιλαρυντικός, ιπποτικός, ισχνός, ιταμός, ιδιωφελής, ιώδης, θαλερός, θαλπερός, θαμβός, θαμπός, θαμβωτικός, θαμπωτικός, θαμπερός, θαρρετός, θαυμαστικός, θαυμαστός, θαυματικός; Σημ: τεκμαίρεται το ιπποτικότατος.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι στα ικεतिकότερος, ικεतिकότατος, ιλαρυνतिकότερος, ιλαρυνतिकότατος, ιωδέστερος, ιωδέστατος, θαλπερότερος, θαλπερότατος, θαμβότερος, θαμβότατος, θαμπωतिकότερος, θαμπωतिकότατος, θαμπερότερος, θαμπερότατος, θαρρετότερος, θαρρετότατος, θαυμαतिकότερος, θαυμαतिकότατος. Ναι σε όλα τα υπόλοιπα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 432

Θεωρείτε ορθό να υφίστανται στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ και να είναι αποδεκτοί σ' αυτό οι κλιτικοί τύποι που προκύπτουν από την πλήρη κλίση σε όλα τα γένη, τις πτώσεις και τους αριθμούς, των μονολεκτικών παραθετικών συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού των επιθέτων θεϊκός, θεληματικός, θεμελιακός, θεμιτός, θερμαντικός, θετικός, θλιβερός, θολερός, θρεπερός, θραπερός, θρυλικός, θρυπτικός, θωπευτικός, θεμελιώδης, θυελλώδης, θυμώδης, ηγεμονικός, ηγετικός, ηδονικός, ηδονιστικός, ηδυντικός, ηθικιστικός;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι στα θολερότερος, θολερότατος, θρεπερότερος, θρεπερότατος, θραπερότερος, θραπερότατος, ηθικισतिकότερος, ηθικισतिकότατος. Ναι σε όλα τα υπόλοιπα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 433

Θεωρείτε ορθό να υφίστανται στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ και να είναι αποδεκτοί σ' αυτό οι κλιτικοί τύποι που προκύπτουν από την πλήρη κλίση σε όλα τα γένη, τις πτώσεις και τους αριθμούς, των μονολεκτικών παραθετικών συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού των επιθέτων ηθικολογικός, ηθικός, ηθοπλαστικός, ήμερος, ηρωικός, ηχηρός, ηλιθιώδης, ηλιοχαρής, ηττοπαθής, ζερβός, ζεστός, ζηλευτός, ζουμερός, ζουρλός, ζοφερός, ζωηρός, ζωντανός, ζωτικός, ζοφώδης, ζωώδης, ξανθός, ξανθωπός; Σημ: τεκμαίρεται το ζωηρότερος.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι στα ηθικολογिकότερος, ηθικολογिकότατος, ηλιοχαρέστερος, ηλιοχαρέστατος, ζερβότερος, ζερβότατος, ζουρλότερος, ζουρλότατος, ζοφωδέστερος, ζοφωδέστατος, ζωωδέστερος, ζωωδέστατος, ξανθωπότερος, ξανθωπότατος. Ναι σε όλα τα υπόλοιπα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 434

Θεωρείτε ορθό να υφίστανται στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ και να είναι αποδεκτοί σ' αυτό οι κλιτικοί τύποι που προκύπτουν από την πλήρη κλίση σε όλα τα γένη, τις πτώσεις και τους αριθμούς, των μονολεκτικών παραθετικών συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού των επιθέτων εγκάρδιος, εγκεφαλικός, έγκυρος, εγωιστικός,

εθιστικός, ειδικός, ειδυλλιακός, ειρηνικός, ειρωνικός, εκδηλωτικός, εκδικητικός, εκθαμβωτικός, εκθειαστικός, έκθυμος, εκκεντρικός, εκκωφαντικός, εκλεκτικός, εκλεκτός, εκλεχτός, έκλυτος, έκπαγλος, εκπληκτικός, εκρηκτικός, εκστατικός, εκτατικός, εκτονωτικός, εκτυφλωτικός, εκφοβιστικός, εκφραστικός, ελαστικός; Σημ: τεκμαίρονται τα ειδικότερος, εκλεκτότερος.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι στα εκθυμότερος, εκθυμότατος, εκλυτότερος, εκλυτότατος, εκπαγλότερος, εκπαγλότατος, εκτατικότερος, εκτατικότατος, ελαστικότερος, ελαστικότατος. Ναι σε όλα τα υπόλοιπα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 435

Θεωρείτε ορθό να υφίστανται στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ και να είναι αποδεκτοί σ' αυτό οι κλιτικοί τύποι που προκύπτουν από την πλήρη κλίση σε όλα τα γένη, τις πτώσεις και τους αριθμούς, των μονολεκτικών παραθετικών συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού των επιθέτων ελαφρύς, ελαφρυντικός, ελαφρός, ελεεινός, ελεημονικός, ελκτικός, ελκυστικός, ελληνικός, ελπιστικός, εμετικός, έμορφος, εμπαικτικός, έμπειρος, εμφαντικός, εμφατικός, εναλλακτικός, ενδοτικός, ενεργός, ενεργητικός, ενισχυτικός, ενοχλητικός, εντατικός, εντροπαλός, εντυπωσιακός, εντυπωτικός, ενωτικός, εξαγριωτικός, εξαιρετικός, εξαντλητικός; Σημ: τεκμαίρονται τα ελαφρύτερος, ελαφρότερος, ελληνικότατος, εμπειρότερος.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι στα ελεημονικότερος, ελεημονικότατος, ελπιστικότερος, ελπιστικότατος, εντροπαλότερος, εντροπαλότατος, εξαγριωτικότερος, εξαγριωτικότατος. Ναι σε όλα τα υπόλοιπα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 436

Θεωρείτε ορθό να υφίστανται στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ και να είναι αποδεκτοί σ' αυτό οι κλιτικοί τύποι που προκύπτουν από την πλήρη κλίση σε όλα τα γένη, τις πτώσεις και τους αριθμούς, των μονολεκτικών παραθετικών συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού των επιθέτων εξελίξιμος, εξεταστικός, εξευρετικός, εξηγητικός, εξοντωτικός, εξυπηρετικός, εξυψωτικός, εξωφρενικός, εορτινός, εορταστικός, επαινετικός, επαινετός, επαίσχυντος, επεισοδιακός, επεκτατικός, επιβλητικός, επιδεικτικός, επιδεκτικός, επιθετικός, επιθυμητός, επικίνδυνος, επικουρικός, επικριτικός, επιλεκτικός, επινοητικός, επιπληκτικός, επιπόλαιος, επίσημος; Σημ: τεκμαίρεται το επισημότερος.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι στα εξελιξιμότερος, εξελιξιμότατος, εξευρετικότερος, εξευρετικότατος, εξηγητικότερος, εξηγητικότατος, εορτινότερος, εορτινότατος, επαινετότερος, επαινετότατος, επιπληκτικότερος, επιπληκτικότατος. Ναι σε όλα τα υπόλοιπα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 437

Θεωρείτε ορθό να υφίστανται στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ και να είναι αποδεκτοί σ' αυτό οι κλιτικοί τύποι που προκύπτουν από την πλήρη κλίση σε όλα τα γένη, τις πτώσεις και τους αριθμούς, των μονολεκτικών παραθετικών συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού των επιθέτων επιτακτικός, επιτατικός, επιτιμητικός, επιτρεπτικός,

επιφανειακός, εργατικός, ερεθιστικός, ερευνητικός, ερημικός, εριστικός, ερωτικός, εταστικός, ευαίσθητος, ευεργετικός, εύθετος, εύθικτος, εύθυμος, εύκαμπτος;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι στα εταστικότερος, εταστικότατος, ευθετότερος, ευθετότατος. Ναι σε όλα τα υπόλοιπα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 438

Θεωρείτε ορθό να υφίστανται στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ και να είναι αποδεκτοί σ' αυτό οι κλιτικοί τύποι που προκύπτουν από την πλήρη κλίση σε όλα τα γένη, τις πτώσεις και τους αριθμούς, των μονολεκτικών παραθετικών συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού των επιθέτων ευλαβικός, ευνοϊκός, ευρετικός, ευρηματικός, εύρωστος, εύφορος, ευφραντικός, εφεκτικός, εφευρετικός, εφιδρωτικός, εχθρικός, εγωμανής, επακριβής, ευήθης, ευθαλής, ευθυτενής, ευσταλής, ευώδης, πολυάριθμος; Σημ: τεκμαίρεται το ευνοϊκότερος.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι στα ευφραντικότερος, ευφραντικότατος, εφιδρωτικότερος, εφιδρωτικότατος, επακριβέστερος, επακριβέστατος, πολυαριθμότερος, πολυαριθμότατος. Ναι σε όλα τα υπόλοιπα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 439

Θεωρείτε ορθό να υφίστανται στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ και να είναι αποδεκτοί σ' αυτό οι κλιτικοί τύποι που προκύπτουν από την πλήρη κλίση σε όλα τα γένη, τις πτώσεις και τους αριθμούς, των μονολεκτικών παραθετικών συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού των επιθέτων δαιμόνιος, δαιμονικός, δαπανηρός, δειλός, δεινός, δεκτικός, δελεαστικός, δεξιός, διάπυρος, δεσμευτικός, δεσποτικός, δηκτικός, δηλωτικός, δημαγωγικός, δημιουργικός, δημοκοπικός, δημοκρατικός, διαβατός, διαβλητός, διαβολικός, διαολικός; Σημ: τεκμαίρεται το δεξιότερος.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι στα δαιμονιότερος, δαιμονιότατος, δαιμονικότερος, δαιμονικότατος, διαπυρότερος, διαπυρότατος, δηλωτικότερος, δηλωτικότατος, δημαγωγικότερος, δημαγωγικότατος, δημοκοπικότερος, δημοκοπικότατος, διαβατότερος, διαβατότατος, διαολικότερος, διαολικότατος. Ναι σε όλα τα υπόλοιπα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 440

Θεωρείτε ορθό να υφίστανται στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ και να είναι αποδεκτοί σ' αυτό οι κλιτικοί τύποι που προκύπτουν από την πλήρη κλίση σε όλα τα γένη, τις πτώσεις και τους αριθμούς, των μονολεκτικών παραθετικών συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού των επιθέτων διαβρωτικός, διαδραστικός, διακριτός, διαλλακτικός, διαλυτικός, διαπλεύσιμος, διασαφητικός, διάσημος, διασπαστικός, διασταλτικός, διαχυτικός, διεγερτικός, διεισδυτικός, διεξοδικός, δίκαιος, διογκωτικός, διορατικός, διχαστικός, δογματικός, δολερός; Σημ: τεκμαίρονται τα διαλλακτικότερος, διασημότερος, δικαιότερος.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι στα διαπλευσιμότερος, διαπλευσιμότατος. Ναι σε όλα τα υπόλοιπα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 441

Θεωρείτε ορθό να υφίστανται στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ και να είναι αποδεκτοί σ' αυτό οι κλιτικοί τύποι που προκύπτουν από την πλήρη κλίση σε όλα τα γένη, τις πτώσεις και τους αριθμούς, των μονολεκτικών παραθετικών συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού των επιθέτων δολιευτικός, δόλιος, δολοφονικός, δοξαστικός, δουλικός, δραματικός, δραστικός, δροσερός, δροσιστικός, δυναμικός, δυναμωτικός, δυναστικός, δυνατός, δυτικός, διστακτικός, δισταχτικός, δοτικός, δύσκολος, δαιδαλώδης, δυσσεβής; Σημ: τεκμαίρονται τα δυνατότερος, δυσκολότερος.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι στα δολιευτικότερος, δολιευτικότατος, δισταχτικότερος, δισταχτικότατος, δαιδαλωδέστερος, δαιδαλωδέστατος. Ναι σε όλα τα υπόλοιπα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 442

Θεωρείτε ορθό να υφίστανται στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ και να είναι αποδεκτοί σ' αυτό οι κλιτικοί τύποι που προκύπτουν από την πλήρη κλίση σε όλα τα γένη, τις πτώσεις και τους αριθμούς, των μονολεκτικών παραθετικών συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού των επιθέτων γαληνός, γαμψός, γάργαρος, γαμιστερός, γελαστός, γελοίος, γενναίος, γεραλέος, γεραρός, γευστικός, γηραιός, γηραλέος, γιορτινός, γκαβός, γλαρός, γλαφυρός, γλήγορος, γλιστερός (γλυστερός), γλίσχρος, γλιτσερός; Σημ: τεκμαίρονται τα γαληνότατος, γευστικότατος, γηραιότερος.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι στα γαμψότερος, γαμψότατος, γαργαρότερος, γαργαρότατος, γαμιστερότερος, γαμιστερότατος, γεραλέοτερος, γεραλεότατος, γεραρότερος, γεραρότατος, γηραλεότερος, γηραλεότατος, γκαβότερος, γκαβότατος, γλαρότερος, γλαρότατος, γληγορότερος, γληγορότατος. Ναι σε όλα τα υπόλοιπα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 443

Θεωρείτε ορθό να υφίστανται στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ και να είναι αποδεκτοί σ' αυτό οι κλιτικοί τύποι που προκύπτουν από την πλήρη κλίση σε όλα τα γένη, τις πτώσεις και τους αριθμούς, των μονολεκτικών παραθετικών συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού των επιθέτων γλυκαντικός, γλυκερός, γλυκόξινος (γλυκόξυνος), γλυκόπικρος, γλυκός, γλυφός, γνώριμος, γνωστικός, γοερός, γοητευτικός, γόνιμος, γοργός, γουρλωτός, γραφικός, γρήγορος, γρυπτός, γυαλιστερός, γραώδης, γριφώδης, γωνιώδης; Σημ: τεκμαίρεται το γρηγορότερος.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι στα γλυκερότερος, γλυκερότατος, γλυκοξινότερος, γλυκοξινότατος, γλυκοπικρότερος, γλυκοπικρότατος, γλυφότερος, γλυφότατος, γνωριμότερος, γνωριμότατος, γουρλωτότερος, γουρλωτότατος, γραωδέστερος, γραωδέστατος, γριφωδέστερος, γριφωδέστατος, γωνιωδέστερος, γωνιωδέστατος. Ναι σε όλα τα υπόλοιπα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 444

Θεωρείτε ορθό να υφίστανται στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ και να είναι αποδεκτοί σ' αυτό οι κλιτικοί τύποι που προκύπτουν από την πλήρη κλίση σε όλα τα γένη, τις

πτώσεις και τους αριθμούς, των μονολεκτικών παραθετικών συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού των επιθέτων βαθουλός, βαθουλωτός, βάναυσος, βανδαλικός, βάρβαρος, βαρβάτος, βαρετός, βασανιστικός, βασικός, βάσιμος, βασταγερός, βδελυρός, βέβαιος, βίαιος, βιαστικός, βιώσιμος, βλαβερός; Σημ: τεκμαίρονται τα βασικότερος, βιαιότερος.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι στα βαθουλότερος, βαθουλότατος, βαθουλωτότερος, βαθουλωτότατος, βανδαλικότερος, βανδαλικότατος, βαρβατότερος, βαρβατότατος, βασταγερότερος, βασταγερότατος. Ναι σε όλα τα υπόλοιπα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 445

Θεωρείτε ορθό να υφίστανται στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ και να είναι αποδεκτοί σ' αυτό οι κλιτικοί τύποι που προκύπτουν από την πλήρη κλίση σε όλα τα γένη, τις πτώσεις και τους αριθμούς, των μονολεκτικών παραθετικών συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού των επιθέτων βλαισός, βλαπτικός, βλοσυρός, βοερός, βουερός, βοηθητικός, βολετός, βολικός, βραχνός, βρομερός (βρωμερός), βροντερός, βραστερός, βραχύβιος, βροχερός, βροντώδης, φωτερός;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Ναι σε όλα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 446

Θεωρείτε ορθό να υφίστανται στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ και να είναι αποδεκτοί σ' αυτό οι κλιτικοί τύποι που προκύπτουν από την πλήρη κλίση σε όλα τα γένη, τις πτώσεις και τους αριθμούς, των μονολεκτικών παραθετικών συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού των επιθέτων άβαθος, αγαθός, αγανός, αγαπητός, αγαστός, άγαρμπος, αγγελικός, αγκαθερός, αγκαθωτός, ακανθωτός, αγλαός, άγουρος, αγουρωπός, άγριος, αγριωπός, αγχωτικός, αγωγήμος, αγωνιστικός, αδέξιος, αεροβικός, αεροπερατός, αθλητικός, άθλιος, αθρόος, αθωωτικός, αίθριος, αιματηρός, αιμοστατικός, αινιγματικός; Σημ: τεκμαίρονται τα αγριότερος, αθλιότερος.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι στα αβαθότερος, αβαθότατος, αγαρμπότερος, αγαρμπότατος, αγκαθερότερος, αγκαθερότατος, αγουρότερος, αγουρότατος, αεροβικότερος, αεροβικότατος, αεροπερατότερος, αεροπερατότατος, αιμοστατικότερος, αιμοστατικότατος. Ναι σε όλα τα υπόλοιπα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 447

Θεωρείτε ορθό να υφίστανται στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ και να είναι αποδεκτοί σ' αυτό οι κλιτικοί τύποι που προκύπτουν από την πλήρη κλίση σε όλα τα γένη, τις πτώσεις και τους αριθμούς, των μονολεκτικών παραθετικών συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού των επιθέτων αιρετικός, αισθαντικός, αισθηματικός, αισθησιακός, αισθητός, αισιόδοξος, αίσιος, αισχρός, αιτιακός, αιχμηρός, αιώνιος, ακμαίος, ανθηρός, ακραίος, ακριανός, ακρινός, ακριβός, ακριτικός, ακροβατικός, αλαζονικός, αλαργινός, αλατερός, αλαφριός, αλαφρός, αλαφρύς, αλγεινός, αληθινός, άλκιμος, αλλεργικός; Σημ: τεκμαίρονται τα ακμαιότατος, ανθηρότατος, ακριβότερος.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι στα αιτιακότερος, αιτιακότατος, αιωνιότερος, αιωνιότατος, ακρινότερος, ακρινότατος, αλατερότερος, αλατερότατος, αλαφριότερος, αλαφριότατος, αλαφρότερος, αλαφρότατος, αλαφρύτερος, αλαφρύτατος. Ναι σε όλα τα υπόλοιπα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 448

Θεωρείτε ορθό να υφίστανται στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ και να είναι αποδεκτοί σ' αυτό οι κλιτικοί τύποι που προκύπτουν από την πλήρη κλίση σε όλα τα γένη, τις πτώσεις και τους αριθμούς, των μονολεκτικών παραθετικών συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού των επιθέτων αλμυρός, αρμυρός, αλτικός, αμαξιτός, αμαξωτός, αμαρτωλός, αμαυρός, αμβλυντικός, άμεσος, αμοιβαίος, αμυδρός, αμυντικός, αναβλητικός, αναγκαίος, αναγκαστικός, αναιμικός, αναιρετικός, αναλγητικός, αναληπτικός, αναλογικός, αναλυτικός, ανανεωτικός, ανανηπτικός, αναπauτικός, αναρχικός, άναρχος, ανασταλτικός, ανασχετικός, ανατιμητικός; Σημ: τεκμαίρεται το αμυδρότατος.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Ναι σε όλα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 449

Θεωρείτε ορθό να υφίστανται στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ και να είναι αποδεκτοί σ' αυτό οι κλιτικοί τύποι που προκύπτουν από την πλήρη κλίση σε όλα τα γένη, τις πτώσεις και τους αριθμούς, των μονολεκτικών παραθετικών συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού των επιθέτων ανατολικός, ανατομικός, ανατρεπτικός, ανδρικός, αντρικός, ανεκτικός, ανεχτικός, ανεκτός, ανεχτός, ανηφορικός, ανθεκτικός, ανθιδρωτικός, ανιαρός, ανοδικός, ανόητος, ανοικτός, ανοιχτός, ανούσιος, αντιαλγικός, αντιληπτός, αντίξοος, αντίπαλος, αντιπηκτικός, αντιφατικός, ανδρείος, αντρείος, ανυψωτικός, ανώριμος; Σημ: τεκμαίρονται τα ανθεκτικότερος, ανιαρότερος.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι στα ανεχτικότερος, ανεχτικότατος, ανεχτότερος, ανεχτότατος, ανοητότερος, ανοητότατος, ανουσιότερος, ανουσιότατος, αντρείότερος, αντρείότατος. Ναι σε όλα τα υπόλοιπα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 450

Θεωρείτε ορθό να υφίστανται στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ και να είναι αποδεκτοί σ' αυτό οι κλιτικοί τύποι που προκύπτουν από την πλήρη κλίση σε όλα τα γένη, τις πτώσεις και τους αριθμούς, των μονολεκτικών παραθετικών συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού των επιθέτων αξιοκρατικός, αξιόλογος, άοκνος, απαίσιος, απαιτητικός, απαλλακτικός, απαλλαχτικός, απαλός, απαλυντικός, απαξιωτικός, απατηλός, άπλετος, άπληστος, απλοϊκός, απλωτός, αποδεκτός, αποδοτικός, απόκρημνος, απολαυστικός, απολογητικός, απόλυτος, απομονωτικός, απομυζητικός, αποπεμπτικός, αποπνικτικός, αποπνιχτικός, απορριπτικός, αποτρεπτικός, αποφαντικός; Σημ: τεκμαίρονται τα αξιολογότερος, απαλότερος, αποδοτικότερος.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι στα απαλλαχτικότερος, απαλλαχτικότατος, απλετότερος, απλετότατος, απλωτότερος, απλωτότατος, απολυτότερος, απολυτότατος. Ναι σε όλα τα υπόλοιπα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 451

Θεωρείτε ορθό να υφίστανται στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ και να είναι αποδεκτοί σ' αυτό οι κλιτικοί τύποι που προκύπτουν από την πλήρη κλίση σε όλα τα γένη, τις πτώσεις και τους αριθμούς, των μονολεκτικών παραθετικών συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού των επιθέτων αποφατικός, αποφρακτικός, απωθητικός, απωστικός, αράθυμος, αραιός, αρεστός, αριστερός, αρκετός, αρμόδιος, αρμονικός, αρμοστός, αρνητικός, αρπακτικός, αρπαχτικός, αρπαχτός, αρρενωπός, αρσενικός, άρτιος, αρτίστικος, αρχηγικός, αρχικός, αρχοντικός, αρωματικός, άσημος, ασθενικός, άσκημος, άσχημος, ασκητικός; Σημ: τεκμαίρεται το αριστερότερος.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι στα αρκετότερος, αρκετότατος, αρπαχτικότερος, αρπαχτικότατος, αρπαχτότερος, αρπαχτότατος, αρσενικότερος, αρσενικότατος. Ναι σε όλα τα υπόλοιπα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 452

Θεωρείτε ορθό να υφίστανται στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ και να είναι αποδεκτοί σ' αυτό οι κλιτικοί τύποι που προκύπτουν από την πλήρη κλίση σε όλα τα γένη, τις πτώσεις και τους αριθμούς, των μονολεκτικών παραθετικών συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού των επιθέτων άσπαστος, αστείος, αστικός, αστραφερός, ασφυκτικός, ασφυχτικός, άσχετος, άσωτος, άτακτος, άταχτος, ατάσθαλος, άτεγκτος, ατίθασος, άτιμος, ατονικός, άτονος, ατροφικός, άτσαλος, αυθεντικός, αυξητικός, αυταρχικός, αυχημένος, αφαιμακτικός, αφαιρετικός, αφανιστικός, άφατος, αφέσιμος, αφετικός;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι στα ασπαστότερος, ασπαστότατος, αστραφερότερος, αστραφερότατος, ασφυχτικότερος, ασφυχτικότατος, αταχτότερος, αταχτότατος, ατασθαλότερος, ατασθαλότατος, ατονικότερος, ατονικότατος, ατσαλότερος, ατσαλότατος, αφαιμακτικότερος, αφαιμακτικότατος, αφατότερος, αφατότατος, αφεσιμότερος, αφεσιμότατος, αφετικότερος, αφετικότατος. Ναι σε όλα τα υπόλοιπα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 453

Θεωρείτε ορθό να υφίστανται στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ και να είναι αποδεκτοί σ' αυτό οι κλιτικοί τύποι που προκύπτουν από την πλήρη κλίση σε όλα τα γένη, τις πτώσεις και τους αριθμούς, των μονολεκτικών παραθετικών συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού των επιθέτων αφηγηματικός, αφηγητικός, άφθονος, αφοπλιστικός, αφοριστικός, αφράτος, αφριστός, αφροδισιακός, άφωνος, αχαμνός, αχνιστός, άχραντος, αχρείος, αψηλός, αβαρής, αβλαβής, αγγλομαθής, αγγλοτραφής, αγχώδης, αδαής, αδρανής, αεροστεγής, αιμοδιψής, αιμοσταγής, αιμοχαρής, αισχροεπής, αισχροκερδής, ακραιφνής, ακριτοεπής; Σημ: τεκμαίρεται το αφωνότερος.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι στα αγγλοτραφέστερος, αγγλοτραφέστατος, αεροστεγέστερος, αεροστεγέστατος, αιμοδιψέστερος, αιμοδιψέστατος, αιμοσταγέστερος, αιμοσταγέστατος, αιμοχαρέστερος, αιμοχαρέστατος,

αισχροεπέστερος, αισχροεπέστατος, αισχροκερδέστερος, αισχροκερδέστατος, ακριτοεπέστερος, ακριτοεπέστατος. Ναι σε όλα τα υπόλοιπα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 454

Θεωρείτε ορθό να υφίστανται στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ και να είναι αποδεκτοί σ' αυτό οι κλιτικοί τύποι που προκύπτουν από την πλήρη κλίση σε όλα τα γένη, τις πτώσεις και τους αριθμούς, των μονολεκτικών παραθετικών συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού των επιθέτων ακροθιγής, ακροσφαλής, αληθοφανής, αμετροεπής, αμιγής, αμφιρρεπής, ανακριβής, ανελλιπής (ανελλειπής), ανευλαβής, ανηλεής, ανωφερής, απαχής, απλανής, αρτιεπής, αρτιμελής, αρχαιομαθής, αρχαιομανής, αρωματώδης, ασελγής, ατενής, αυτάρκης, αυτοτελής, αφανής, αφεγγής, αφειδής, αφρώδης, αφυής, αχανής;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι στα ακροθιγέστερος, ακροθιγέστατος, ακροσφαλέστερος, ακροσφαλέστατος, αμετροεπέστερος, αμετροεπέστατος, ανηλεέστερος, ανηλεέστατος, αρχαιομανέστερος, αρχαιομανέστατος, ατενέστερος, ατενέστατος, αυτοτελέστερος, αυτοτελέστατος, αφανέστερος, αφανέστατος, αφεγγέστερος, αφεγγέστατος, αφειδέστερος, αφειδέστατος, αφυέστερος, αφυέστατος, αχανέστερος, αχανέστατος. Ναι σε όλα τα υπόλοιπα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 455

Στα αποδεκτά μας λεξικά ΛΝΕΓ (Μπαμπ.), ΛΚΝ (Τριαντ.), ΛΑΑ (Ακαδ. Αθηνών) το ρ. αρέσκομαι συνοδεύεται από την επισήμανση «μόνο σε ενεστ. κ. παρατ.» ή «μόνο στο ενεστ. θ.» (φωτ. 1).

αρέσκομαι ρ μετβ κ. αμετβ. αποθ. (μόνο σε ενεστ κ παρατ.) ♦ 1. (μετβ.) (+να) μου αρέσει (να κάνω κάτι). θέλω: *αρέσκεται να επιδεικνύει τον πλούτο του* ♦ 2. (αμετβ) (+σε) αντλώ ευχαρίστηση από (κάτι): *αρέσκεται σε φιλοφρονήσεις και κολακείες* ➡ ΣΧΟΛΙΟ λ. αποθετικός. δυσαρέσκεια.

αρέσκομαι [aréskome] P (μόνο στο ενεστ. θ.): (λόγ.) μου αρέσει, αισθάνομαι ευχαρίστηση κάνοντας κτ.: *Αρέσκεται να συμμετέχει σε κοσμικές εκδηλώσεις.*

[λόγ. < αρχ. ἀρέσκω, -ομαι]

αρέσκομαι [ἀρέσκομαι] α-ρέ-σκο-μαι ρ. (μτβ. κ. αμτβ.) [αρεσκ-όμενος | μόνο σε ενεστ. κ. παρατ.] (λόγ.): μου αρέσει, ευχαριστιέμαι, ικανοποιούμαι με κάτι: *~εται στην ασκήση εξουσίας/στα κοπλιμέντα. Όπως ~όταν να λέει ο αειμνηστος ...* [< αρχ. ἀρέσκω]

Ωστόσο, στο επίσης αποδεκτό ΛΣΓ (Μπαμπ.) το ρ. αρέσκομαι συνοδεύεται από το κλιτικό υπόδειγμα P7β (φωτ. 2).

α|ρέ|σκο|μαι (ἀρέσκομαι) Ρ7β μου αρέσει, αντλώ ευχαρίστηση από (κάτι): (+να) αρέσκεται να επιδεικνύει τον πλούτο του || (+σε) αρέσκεται σε κολακείες.

Ρ7β διδάσκομαι							
ΧΡΟΝΟΣ	ΕΓΚΛΙΣΗ	ΠΡΟΣΩΠΟ					
		εγώ	εσύ	αυτός	εμείς	εσείς	αυτοί
ΕΝΕΣΤ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	διδάσκομαι	διδάσκεσαι	διδάσκεται	διδασκόμαστε	διδάσκεστε / διδασκόσαστε	διδάσκονται
	ΠΡΟΣΤ.		-			διδάσκεστε	
	ΜΤΧ.	διδασκόμενος, διδασκόμενη (λόγ. -ομένη), διδασκόμενο					
ΠΑΡΑΤ.	ΟΡΙΣΤ.	διδασκόμουν(α)	διδασκούν(α)	διδασκότην(ε)	διδασκόμαστε / διδασκόμασταν	διδασκόσατε / διδασκόσασταν	διδάσκονταν / διδασκόντουσαν
ΜΕΛΛ. ΕΞΑΚ.	ΟΡΙΣΤ.	θα διδάσκομαι	θα διδάσκεσαι	θα διδάσκεται	θα διδασκόμαστε	θα διδάσκεστε	θα διδάσκονται
ΜΕΛΛ. ΣΤΙΓΜ.	ΟΡΙΣΤ.	θα διδαχ(θ)ώ	θα διδαχ(θ)είς	θα διδαχ(θ)εί	θα διδαχ(θ)ούμε	θα διδαχ(θ)είτε	θα διδαχ(θ)ούν(ε)
ΜΕΛΛ. ΣΥΝΤ.	ΟΡΙΣΤ.	θα έχω διδαχ(θ)εί	θα έχεις διδαχ(θ)εί	θα έχει διδαχ(θ)εί	θα έχουμε διδαχ(θ)εί	θα έχετε διδαχ(θ)εί	θα έχουν(ε) διδαχ(θ)εί
ΑΟΡ.	ΟΡΙΣΤ.	διδάχ(θ)ηκα	διδάχ(θ)ηκες	διδάχ(θ)ηκε	διδάχ(θ)ήκαμε	διδάχ(θ)ήκατε	διδάχ(θ)ηκαν / διδαχθήκανε
	ΥΠΟΤ.	διδαχ(θ)ώ	διδαχ(θ)είς	διδαχ(θ)εί	διδαχ(θ)ούμε	διδαχ(θ)είτε	διδαχ(θ)ούν(ε)
	ΠΡΟΣΤ.		διδάξου			διδαχ(θ)είτε	
ΠΑΡΑΚ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	έχω διδαχ(θ)εί	έχεις διδαχ(θ)εί	έχει διδαχ(θ)εί	έχουμε διδαχ(θ)εί	έχετε διδαχ(θ)εί	έχουν(ε) διδαχ(θ)εί
	ΜΤΧ.	διδαγμένος, διδαγμένη, διδαγμένο					
ΥΠΕΡΣ.	ΟΡΙΣΤ.	είχα διδαχ(θ)εί	είχες διδαχ(θ)εί	είχε διδαχ(θ)εί	είχαμε διδαχ(θ)εί	είχατε διδαχ(θ)εί	είχαν(ε) διδαχ(θ)εί

Το Τμήμα Λεξικού, θεωρώντας ότι υφίσταται προφανής παράλειψη του λεξικογράφου (ο οποίος θα έπρεπε να επισημαίνει στον αναγνώστη ότι δεν υπάρχει το αοριστικό θέμα), δεν έχει καταχωρίσει στην ψηφιακή βάση τους τύπους αρέχτ(θ)ηκα, αρέχτ(θ)ηκες κλπ., αρεχτ(θ)ώ, αρεχτ(θ)είς κλπ., αρέξου, αρεγμένος, -η, -ο. Συμφωνείτε με το ΤΛ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Ναι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 456

Στο ΛΚΝ (Τριαντ.) ληματογραφείται και το ρ. λογιέμαι, το οποίο συνοδεύεται από το κλιτικό υπόδειγμα Ρ10.4β (φωτ. 1).

Λογιάζω [lojázo] -ομαι P2.1 & Λογιέμαι [lojéme] P10.4β : (λαϊκότρ.) λογαριάζω, σκέφτομαι, στοχάζομαι. || (παθ.) λογίζομαι, θεωρούμαι.

[μσν. λογιάζω < αρχ. λόγ(ος) 'υπολογισμός, μέτρον' -ιάζω κατά το λογαριά ζω· μσν. λογ(ούμαι) μεταπλ. -ιέμαι < λόγ(ος) -ούμαι κατά το θυμούμαι]

P10.4B Παθητική φωνή							
ενεστ.	οριστ. / υποτ.	γελιέμαι	γελιέσαι	γελιέται	γελιόμαστε	γελιέστε	γελιούνται
πρτ.	οριστ.	γελιόμουν	γελιόσουν	γελιόταν	γελιόμασταν	γελιόσασταν	γελιόνταν
αόρ.	οριστ.	γελάστηκα	γελάστηκες	γελάστηκε	γελαστήκαμε	γελαστήκατε	γελάστηκαν
	υποτ.	γελαστώ	γελαστείς	γελαστεί	γελαστούμε	γελαστείτε	γελαστούν
	προστ.		γελάσου			γελαστείτε	
	απαρέμφ.	γελαστεί					
πρκ.	οριστ.	έχω γελαστεί (ή είμαι γελασμένος)					
	υποτ.	να έχω γελαστεί (ή να είμαι γελασμένος)					
	μτχ.	γελασμένος					

Σύμφωνα με τις υποδείξεις του λεξικού, προκύπτουν ως αποδεκτοί οι κλιτικοί τύποι λογίεμαι, λογίεσαι κλπ., (ε)λογιόμουν(α), (ε)λογιόσουν(α) κλπ., (ε)λογάστηκα, (ε)λογάστηκες κλπ., λογαστώ, λογαστείς κλπ., λογάσου, λογασμένος, -η, -ο.

Το Τμήμα Λεξικού, θεωρώντας ότι εδώ δεν υφίσταται κάποιο τυπογραφικό λάθος, έχει ήδη καταχωρίσει στην ψηφιακή βάση αποδεκτών λέξεων όλους αυτούς τους τύπους. Συμφωνείτε με το ΤΛ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Ναι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 457

Στα ΛΝΕΓ, ΛΚΝ, ΛΑΑ το ρ. ανασυγκροτώ συνοδεύεται από τις εξής κλιτικές οδηγίες: ανασυγκροτώ, ανασυγκροτείς, ανασυγκρότησα, ανασυγκροτήσω, ανασυγκροτούμαι, ανασυγκροτείσαι, ανασυγκροτήθηκα, ανασυγκροτηθώ, ανασυγκροτήσου, ανασυγκροτημένος.

Ωστόσο, στο αποδεκτό μας ΛΣΓ (Μπαμπ.) το ρ. ανασυγκροτώ αντί να συνοδεύεται από το κλιτικό υπόδειγμα Ρ31 (ασκώ, ασκείς, άσκησα, ασκούμαι, ασκείσαι, ασκήθηκα, ασκήσου, ασκούμενος, ασκημένος), παρατηρούμε ότι συνοδεύεται από το Ρ30, φορώ, φοράς, φόρεσα, φορέσω, φοριέμαι, φορέθηκα, φορεθώ, φορέσου, φορεμένος (φωτ. 1).

α|να|συ|γκρό|τη|ση (άνασυγκρότηση) Ο20 η εκ νέου συγκρότηση, με σκοπό τη βελτίωση: - του κράτους. — **ανασυγκροτώ** (-ῶ) Ρ30.

Ρ30α φοράω / -ῶ							
ΧΡΟΝΟΣ	ΕΓΚΛΙΣΗ	ΠΡΟΣΩΠΟ					
		εγώ	εσύ	αυτός	εμείς	εσείς	αυτοί
ΕΝΕΣΤ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	φοράω / φορά	φοράς	φοράει / φορά	φοράμε / φορούμε	φοράτε	φορούν(ε) / φοράν(ε)
	ΠΡΟΣΤ.		φορά / φοράτε			φοράτε	
	ΜΤΧ.	φορώντας					
ΠΑΡΑΤ.	ΟΡΙΣΤ.	φορούσα / φόραγα	φορούσες / φόραγες	φορούσε / φόραγε	φορούσαμε / φοράγαμε	φορούσατε / φόραγατε	φορούσαν(ε) / φόραγαν / φοράγαμε
ΜΕΛΛ. ΕΣΑΚ.	ΟΡΙΣΤ.	θα φοράω / φορά	θα φοράς	θα φοράει / φορά	θα φοράμε / φορούμε	θα φοράτε	θα φορούν(ε) / φοράν(ε)
ΜΕΛΛ. ΣΤΙΓΜ.	ΟΡΙΣΤ.	θα φορέσω	θα φορέσεις	θα φορέσει	θα φορέσουμε	θα φορέσετε	θα φορέσουν(ε)
ΜΕΛΛ. ΣΥΝΤ.	ΟΡΙΣΤ.	θα έχω φορέσει	θα έχεις φορέσει	θα έχει φορέσει	θα έχουμε φορέσει	θα έχετε φορέσει	θα έχουν(ε) φορέσει
ΑΟΡ.	ΟΡΙΣΤ.	φόρεσα	φόρεσες	φόρεσε	φορέσαμε	φορέσατε	φόρεσαν / φορέσανε
	ΥΠΟΤ.	φορέσω	φορέσεις	φορέσει	φορέσουμε	φορέσετε	φορέσουν(ε)
	ΠΡΟΣΤ.		φόρεσε / φόρα			φορέστε	
ΠΑΡΑΚ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	έχω φορέσει	έχεις φορέσει	έχει φορέσει	έχουμε φορέσει	έχετε φορέσει	έχουν(ε) φορέσει
	ΜΤΧ.	έχοντας φορέσει					
ΥΠΕΡΣ.	ΟΡΙΣΤ.	είχα φορέσει	είχεις φορέσει	είχε φορέσει	είχαμε φορέσει	είχατε φορέσει	είχαν(ε) φορέσει

Ρ30β φοριέμαι							
ΧΡΟΝΟΣ	ΕΓΚΛΙΣΗ	ΠΡΟΣΩΠΟ					
		εγώ	εσύ	αυτός	εμείς	εσείς	αυτοί
ΕΝΕΣΤ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	φοριέμαι	φοριέσαι	φοριέται	φοριόμαστε	φοριέστε / φοριόμαστε	φοριούνται / φοριούνται
	ΠΡΟΣΤ.		-			φοριέστε	
	ΜΤΧ.						
ΠΑΡΑΤ.	ΟΡΙΣΤ.	φοριόμουν(α)	φοριόσουν(α)	φοριόταν(ε)	φοριόμαστε / φοριόμασταν	φοριόσατε / φοριόσασταν	φοριόνταν(ε) / φοριούνταν / φοριόντουσαν
ΜΕΛΛ. ΕΣΑΚ.	ΟΡΙΣΤ.	θα φοριέμαι	θα φοριέσαι	θα φοριέται	θα φοριόμαστε	θα φοριέστε / φοριόμαστε	θα φοριούνται / φοριούνται
ΜΕΛΛ. ΣΤΙΓΜ.	ΟΡΙΣΤ.	θα φορεθώ	θα φορεθείς	θα φορεθεί	θα φορεθούμε	θα φορεθείτε	θα φορεθούν(ε)
ΜΕΛΛ. ΣΥΝΤ.	ΟΡΙΣΤ.	θα έχω φορεθεί	θα έχεις φορεθεί	θα έχει φορεθεί	θα έχουμε φορεθεί	θα έχετε φορεθεί	θα έχουν(ε) φορεθεί
ΑΟΡ.	ΟΡΙΣΤ.	φορέθηκα	φορέθηκες	φορέθηκε	φορεθήκαμε	φορεθήκατε	φορέθηκαν / φορεθήκανε
	ΥΠΟΤ.	φορεθώ	φορεθείς	φορεθεί	φορεθούμε	φορεθείτε	φορεθούν(ε)
	ΠΡΟΣΤ.		φορέσου			φορεθείτε	
ΠΑΡΑΚ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	έχω φορεθεί	έχεις φορεθεί	έχει φορεθεί	έχουμε φορεθεί	έχετε φορεθεί	έχουν(ε) φορεθεί
	ΜΤΧ.	φορεμένος, φορεμένη, φορεμένο					
ΥΠΕΡΣ.	ΟΡΙΣΤ.	είχα φορεθεί	είχεις φορεθεί	είχε φορεθεί	είχαμε φορεθεί	είχατε φορεθεί	είχαν(ε) φορεθεί

Το Τμήμα Λεξικού, θεωρώντας ότι υφίσταται προφανές λάθος εκ παραδρομής του λεξικογράφου, δεν έχει καταχωρίσει στην ψηφιακή βάση τους τύπους ανασυγκροτά(ς),

ανασυγκρότεσα, ανασυγκροτέσω, ανασυγκροτέθηκα, ανασυγκροτέσου,
ανασυγκροτεμένος κλπ. Συμφωνείτε με το ΤΛ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Ναι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 458

Στο ΛΑΑ λεξικογραφείται και το επίθετο άποιος, που συνοδεύεται από την επισήμανση «μόνο στο σύμπλεγμα άποιος διαβήτης» (φωτ. 1).

άποιος [ἄποιος] ἄ-ποι-ος επίθ.: ΙΑΤΡ. μόνο στο
● **ΣΥΜΠΛ.: άποιος διαβήτης:** διαταραχή στον
ἄξονα υπόφυση-νεφροί που χαρακτηρίζεται από
αδυναμία του οργανισμού να ελέγχει το επίπε-
δο υγρών, κυρ. ὕδατος, στο αίμα και στα ούρα,
πολυδιψία και πολυουρία. Βλ. σακχαρώδης διαβή-
της. [< αγγλ. diabetes insipidus] [< αρχ. ἄποιος]

Το Τμήμα Λεξικού έχει καταχωρίσει στην ψηφιακή βάση όλους τους τύπους του αρσενικού γένους του επιθέτου άποιος, όχι όμως και του θηλυκού ή του ουδετέρου. Συμφωνείτε με το ΤΛ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Ναι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 459

Στο ΛΝΕΓ ληματογραφείται και το ρ. διαπορώ, στο οποίο δίδονται εν είδει κλιτικών οδηγιών ο τύπος διαπορείς (άρα ο αναγνώστης συμπεραίνει ότι το ρ. αυτό ανήκει στη δεύτερη τάξη της β' συζυγίας), η επισήμανση «μόνο σε ενεστ. κ. παρατ.» και – μέσα στο ερμήνευμα – η χωρίς έντονους χαρακτήρες (bold) μετοχή διαπορών. Στο ΛΑΑ, παρομοίως, δίδεται ο τύπος διαπορείς, η μετοχή διαπορών και η επισήμανση «κυρίως σε ενεστ. κ. παρατ.», δίχως να αποκλείεται μεν ο αόριστος, αλλά και δίχως να μας δίδεται σαφώς το πώς ακριβώς σχηματίζεται ο αόριστος (λ.χ. διαπόρησα ή διαπόρεσα;). Όλα αυτά μπορείτε να τα δείτε στην παρακάτω φωτ. 1.

διαπορώ ρ αμετβ. {διαπορείς . μόνο σε ενεστ κ παρατ.} (+για) βρίσκομαι σε έντονη απορία: «ενεός, πανικόβλητος και διαπορών από τα γεγονότα αυτής τής εβδομάδας» (εφημ.) — **διαπόρηση** (η) [μτγν.] [ΕΤΥΜ < αρχ. διαπορῶ (-έω) < δι(α)- + ἀπορῶ (βλ.λ.)].

διαπορώ [διαπορῶ] δι-α-πο-ρώ ρ. (αμτβ.) {διαπορείς ..., μτχ. διαπορῶν, κυρ. σε ενεστ. κ. παρατ.} (αρχαιοπρ.): απορώ, βρίσκομαι σε πλήρη αμηχανία: έκπληκτος και ~ών. Βλ. απορώ και εξίσταμαι. [< αρχ. διαπορῶ]

Στο ΛΣΓ θα περίμενε κανείς ότι το ρ. αυτό θα συνοδεύεται από το κλιτικό υπόδειγμα P31α, δηλαδή ασκῶ, ασκείς, άσκησα, ασκήσω, όπως ακριβώς συμβαίνει στο ίδιο λεξικό με το ρ. απορώ (φωτ. 2).

α|πο|ρώ (ἀπορῶ) P31α {κ. απορημένος M7} **1** μου δημιουργείται απορία: ~ πού βρήκε τόσα χρήματα **ΣΥΝ.** διερωτώμαι **2** αισθάνομαι αμηχανία ή έκπληξη: ~ μ' αυτά που ακούω! || (συνήθ. η μτχ. **απορημένος**) τον κοιτούσε απορημένος· **ΦΡ.** **απορώ και εξίσταμαι** δεν μπορώ να καταλάβω την αιτία ή τη σκοπιμότητα γεγονότος ή πράξης· εκπλήσσομαι.

Ωστόσο, ο αναγνώστης παρατηρεί «ενεός, έκπληκτος και... διαπορών» ότι το ρ. διαπορώ συνοδεύεται από το κλιτικό υπόδειγμα P27α, δηλαδή ανακτώ, ανακτάς, ανακτά, ανέκτησα, ανακτήσω κλπ. (φωτ. 3).

διαπορώ (διαπορῶ) Ρ27α αμετβ. (λόγ.) (+για) βρίσκομαι σε έντονη απορία. — **διαπόρηση** Ο20.

Ρ27α ανακτώ							
ΧΡΟΝΟΣ	ΕΓΚΛΙΣΗ	ΠΡΟΣΩΠΟ					
		εγώ	εσύ	αυτός	εμείς	εσείς	αυτοί
ΕΝΕΣΤ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	ανακτώ	ανακτάς	ανακτά	ανακτούμε	ανακτάτε	ανακτούν(ε)
	ΠΡΟΣΤ.		-			ανακτάτε	
	ΜΤΧ.	ανακτώντας					
ΠΑΡΑΤ.	ΟΡΙΣΤ.	ανακτούσα	ανακτούσες	ανακτούσε	ανακτούσαμε	ανακτούσατε	ανακτούσαν(ε)
ΜΕΛΛ. ΕΞΑΚ.	ΟΡΙΣΤ.	θα ανακτώ	θα ανακτάς	θα ανακτά	θα ανακτούμε	θα ανακτάτε	θα ανακτούν(ε)
ΜΕΛΛ. ΣΤΙΓΜ.	ΟΡΙΣΤ.	θα ανακτήσω	θα ανακτήσεις	θα ανακτήσει	θα ανακτήσουμε	θα ανακτήσετε	θα ανακτήσουν(ε)
ΜΕΛΛ. ΣΥΝΤ.	ΟΡΙΣΤ.	θα έχω ανακτήσει	θα έχεις ανακτήσει	θα έχει ανακτήσει	θα έχουμε ανακτήσει	θα έχετε ανακτήσει	θα έχουν(ε) ανακτήσει
ΑΟΡ.	ΟΡΙΣΤ.	ανέκτησα	ανέκτησες	ανέκτησε	ανακτήσαμε	ανακτήσατε	ανέκτησαν / ανακτήσανε
	ΥΠΟΤ.	ανακτήσω	ανακτήσεις	ανακτήσει	ανακτήσουμε	ανακτήσετε	ανακτήσουν(ε)
	ΠΡΟΣΤ.		ανάκτησε			ανακτήστε	
ΠΑΡΑΚ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	έχω ανακτήσει	έχεις ανακτήσει	έχει ανακτήσει	έχουμε ανακτήσει	έχετε ανακτήσει	έχουν(ε) ανακτήσει
	ΜΤΧ.	έχοντας ανακτήσει					
ΥΠΕΡΣ.	ΟΡΙΣΤ.	είχα ανακτήσει	είχες ανακτήσει	είχε ανακτήσει	είχαμε ανακτήσει	είχατε ανακτήσει	είχαν(ε) ανακτήσει

Σας παρακαλούμε να απαντήσετε στις τρεις παρακάτω υποερωτήσεις:

Α. Το Τμήμα Λεξικού θεωρεί ότι πρόκειται για λάθος εκ παραδρομής και κατά συνέπεια δεν έχει καταχωρίσει τους τύπους διαποράς, διαπορά, διαποράτε, οι οποίοι θα υφίσταντο εάν το ρ. ανήκε στην πρώτη τάξη της β' συζυγίας. Συμφωνείτε με το ΤΛ;

Β. Θεωρείτε ορθούς και αποδεκτούς τους τύπους του αοριστικού θέματος διαπόρηση, διαπόρησες κλπ., διαπορήσω, διαπορήσεις κλπ.;

Γ. Θεωρείτε ορθούς και αποδεκτούς τους τύπους του θηλυκού γένους της μετοχής διαπορούσας, διαπορούσης, διαπορουσών;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Α: ναι – Β: όχι – Γ: όχι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 460

Στο ΛΝΕΓ λεξικογραφείται το λ. είρων (ο/η) {είρωνος, είρωνα, είρωνες, ειρώνων}. Επίσης (καθημ.) είρωνα. Στο ΛΚΝ ο είρων, η είρων, ο είρωνα Ο5 (φύλακας) και η είρωνα. Στο ΛΑΑ είρωνα επίθ./ουσ. & (λόγ.) είρων. Όλα αυτά μπορείτε να τα δείτε στην παρακάτω φωτ. 1.

είρων (ο/η) {είρων-ος, -α | -ες, ειρώνων} πρόσωπο που ειρωνεύεται. που χρησιμοποιεί συχνά την ειρωνεία: ο γνωστός ~ κοσμικογράφος με το καυστικό χιούμορ. Επίσης (καθημ.) **είρωνα**.

είρων ο [íron] θηλ. είρων [íron] Ο : (λόγ.) είρωνα. || (ως επίθ.): ~ άνθρωπος.

[λόγ. < αρχ. εἶρων ὁ, ἡ ἔνδον κρύβει τις σκέψεις του, που μας δουλεύει' με εξέλ. της σημ. κατά την πλατωνική φιλοσοφία]

είρωνα ο [íronas] Ο5 θηλ. είρωνα [íronas] : ως χαρακτηρισμός προσώπου που συνηθίζει να ειρωνεύεται, δηλαδή να προσποιείται άγνοια ή να εκφράζει σκέψεις, συναισθήματα κτλ. λίγο ή πολύ διαφορετικά από τα πραγματικά του, για να περιπαίζει ή να χλευάσει άλλον: Αλαζόνες, είρωνες και σαρκαστές. || (ως επίθ.).

[λόγ. < αρχ. εἶρων, αιτ. -ωνα (δες στο εἶρων)· λόγ. θηλ. χωρίς διάκρ. γένους]

είρωνα [εἶρωνα] εί-ρω-νας επίθ./ουσ. & (λόγ.)
είρων: πρόσωπο που περιπαίζει ή κοροϊδεύει κάποιον ή κάτι, χρησιμοποιώντας υποτιμητικούς υπαινιγμούς: Γίνομαι/είμαι ~. Αλαζόνας/κυνικός/σαρκαστικός και ~. [< αρχ. εἶρων, γαλλ. ironiste, αγγλ. ironist]

Στο ΛΣΓ το επίθετο είρων συνοδεύεται από το κλιτικό υπόδειγμα Ε21, το οποίο αντιστοιχεί στο τριγενές επίθετο μετρίφρων, μετρίφρων, μετρίφρον (φωτ. 2).

είρων (εἶρων) Ε21 πρόσωπο που ειρωνεύεται.

Ε21 μετριόφρ-ων/-ονας – μετριόφρ-ων/-ονας – μετριόφρον						
	ΑΡΣΕΝΙΚΟ		ΘΗΛΥΚΟ		ΟΥΔΕΤΕΡΟ	
	Ενικός	Πληθυντικός	Ενικός	Πληθυντικός	Ενικός	Πληθυντικός
Ονομαστική	μετριόφρων / μετριόφρονας	μετριόφρονες	μετριόφρων	μετριόφρονες	μετριόφρον	μετριόφρονα
Γενική	μετριόφρονος / μετριόφρονα	μετριοφρόνων	μετριόφρονος	μετριοφρόνων	μετριόφρονος	μετριοφρόνων
Αιτιατική	μετριόφρονα	μετριόφρονες	μετριόφρονα	μετριόφρονες	μετριόφρον	μετριόφρονα
Κλιτική	(μετριόφρων) / μετριόφρονα	μετριόφρονες	(μετριόφρων)	μετριόφρονες	(μετριόφρον)	(μετριόφρονα)

Παρατήρηση στα επίθετα με αρσενικό γένος σε **-ων** [Ε21].

Στην κλιτική αυτή κατηγορία ανήκουν λίγα επίθετα, κατάλοιπα από τη γλωσσική μας παράδοση. Παλαιότερα χρησιμοποιούνταν ο ίδιος τύπος για το αρσενικό και για το θηλυκό γένος σε **-ων** (μετριόφρων). Στις μέρες μας και κυρίως στην προφορική επικοινωνία, υπάρχει η τάση για διάκριση ανάμεσα σε τύπο αρσενικού γένους σε **-ονας** (μετριόφρονας) και θηλυκού γένους σε **-ων** (μετριόφρων). Οι τύποι του ουδέτερου γένους είναι ιδιαίτερα σπάνιοι.

Σύμφωνα με τις υποδείξεις του λεξικού, προκύπτουν ως αποδεκτοί οι κλιτικοί τύποι είρονος, είρονα, είρονες, ειρόνων. Το Τμήμα Λεξικού, θεωρεί ότι εδώ δεν υφίσταται κάποιο τυπογραφικό λάθος. Συμφωνείτε με το ΤΛ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι

ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΗ ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΛΕΞΙΚΟΥ:

Το παραπάνω ερώτημα Νο 460 ετέθη (εκ παραδρομής) πλημμελώς. Στο ΛΣΓ, παραρτήματα, σελ. Π65, παρατήρηση αρ. 152, λεξικογραφείται ρητώς στο ουδέτερο γένος το επίθετο είρον (φωτ. 1).

152

-ον

Α. Ουδέτερα επίθετα

1. Επιθέτων σε -ων, -ων, -ον:

αγνώμον

δουλόφρον

ισχυρογνώμον

παράφρον

αεροβάμον

εθνικόφρον

κομπορρήμον

πείσμον

αιδήμον

ειδήμον

κρείττον

πλέον

αιθεροβάμον

είρον

μεγαλορρήμον

πολυπράγμον

ακτήμον

έλασσον

μεγαλοσχήμον

σώφρον

αλλόφρον

ελεήμον

μείζον

ταπεινόφρον

Κατά συνέπεια, οι τύποι ΕΙΡΟΝ, ΕΙΡΟΝΟΣ, ΕΙΡΟΝΑ, ΕΙΡΟΝΩΝ είναι αποδεκτοί. Ενώ ο τύπος ΕΙΡΟΝΕΣ είναι μη αποδεκτός.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 461

Στο ΛΝΕΓ, στο ερμήνευμα του ρ. νοιάζει, νοιάζουν εμφανίζεται χωρίς έντονους χαρακτήρες (bold) η φράση «με νοιάζει και με παρανοιάζει». Βάσει των γνωστών περιορισμών για τις φράσεις με bold στο συγκεκριμένο λεξικό, που περιγράφονται στους όρους αποδοχής λέξεων, η φράση αυτή δεν είναι αποδεκτή. Αλλά στο ΛΚΝ, στο οποίο δεν υφίστανται τέτοιοι περιορισμοί, στο ερμήνευμα του ρ. νοιάζει, νοιάζουν εμφανίζεται η ίδια ακριβώς φράση. Όλα αυτά μαζί μπορείτε να τα δείτε στην παρακάτω φωτ. 1.

νοιάζει, νοιάζουν ρ. τριτοπρόσ. {ένοιαξε, ένοιαξαν} ενδιαφέρει, προκαλεί φροντίδα ή έγνοια. κινεί το ενδιαφέρον: *Ας κόψουν τον λαιμό τους! Τι μας ~ εμάς; || δεν με ~ καθόλου τι θα πει ο κόσμος ||* (εμφατ.) η υπόθεσή σου με ~ και με κόφτει. *αλλά δεν μπορώ να κάνω τίποτα || με ~ και με παρανοιάζει ||* *κάνε εσύ αυτό που θέλεις και μη σε ~* ΦΡ. (παροιμ.) *σπό πίτσα που δεν τρώς, τι σε νοιάζει / μέλει κι αν κσει;* μη σε απασχολεί αν καταστραφεί κάτι από το οποίο δεν έχεις προσωπικό όφελος ΣΥΝ. μέλει.

νοιάζει [ázi] P2.2α (στο γ' πρόσ.): με ~, με απασχολεί κτ. ή κάποιος, με ενδιαφέρει ή και μου προκαλεί την έγνοια· με μέλει: *Δε με ~ (το) πού θα πας / για κανέναν / για τίποτα, αδιαφορώ. Τι σε ~ τι θα πει ο κόσμος; Με ~ και με παρανοιάζει. Δε με νοιάζουν τα ξένα προβλήματα. Να μη σε ~ τι κάνω εγώ! Μη σε ~, όλα θα ταχτοποιηθούν. Πολύ πον με / τον ~!, δε με / δεν τον νοιάζει καθόλου.*

[γ' ενεργ. εν. του ρ. νοιάζομαι]

Θεωρείτε ορθούς και αποδεκτούς τους πέντε παρακάτω τύπους;

Α: το γ' πληθ. του ενεστώτα ΠΑΡΑΝΟΙΑΖΟΥΝ(Ε)

Β: το αναύξητο γ' εν. παρατ. (Ε)ΠΑΡΑΝΟΙΑΖΕ

Γ: το αναύξητο γ' πληθ. παρατ. (Ε)ΠΑΡΑΝΟΙΑΖΑΝ(Ε)

Δ: το γ' εν. παρατ. με εσωτερική αύξηση ΠΑΡΑΕΝΟΙΑΖΕ

Ε: το γ' πληθ. παρατ. με εσωτερική αύξηση ΠΑΡΑΕΝΟΙΑΖΑΝ

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Α: ναι – Β: όχι – Γ: όχι – Δ: όχι – Ε: όχι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 462

Στα ΛΝΕΓ, ΛΣΓ, ΛΑΑ λεξικογραφείται και το απρόσωπο ρ. απόκειται. Στα μεν δύο πρώτα δίδεται μόνον το γ' ενικό πρόσωπο του ενεστώτα, στο δε τρίτο δίδεται και το γ' πληθυντικό πρόσωπο του ενεστώτα, καθώς μέσα στο ερμήνευμα βρίσκουμε τη φράση «χειρόγραφα που απόκεινται στο ιστορικό αρχείο» (φωτ. 1).

απόκειται ρ¹ απρόσ. [αρχ.] (+σε) εξαρτάται από (κάποιον), είναι στο χέρι (κάποιου): σε σένα ~ να πράξεις το σωστό ΣΥΝ εναπόκειται.

α|πό|κει|ται (ἀπόκειται) Ρ (απρόσ. +σε) εξαρτάται από (κάποιον): σε σένα ~ να επιλέξεις ΣΥΝ. εναπόκειται.

απόκειται [ἀπόκειται] α-πό-κει-ται ρ. (+σε) (λόγ.)
1. (απρόσ.) εξαρτάται, εναπόκειται: Η υπόθεση ~ (= επαφίεται) στην κρίση των αρμοδίων. || (+να) ~ στην επιτροπή να προτείνει λύσεις (: είναι στη διακριτική της ευχέρεια, πβ. είναι στο χέρι της ...).
2. βρίσκεται, υπάρχει: Χειρόγραφα που ~νται στο ιστορικό αρχείο. Βλ. κείμαι. [< αρχ. ἀπόκειμαι]

Όπως παρατηρούμε στη φωτ. 1, δεν υπάρχει πουθενά κάποια επισήμανση του τύπου «μόνο στον ενεστώτα» ώστε να μπορούμε να πούμε ότι αποκλείεται από τον λεξικογράφο ο παρατατικός. Ωστόσο, δεν είναι σαφές και ξεκάθαρο το πώς ακριβώς σχηματίζεται ο παρατατικός. Συμβουλευτήκαμε και το μη αποδεκτό lexigram (φωτ. 2).

Λέξη: απόκειται (Κλιτικό Νέας)

Δείτε και: **Κλίση Αρχαίας LSJ Αρχ. Ελλην. Γραμματεία Συνώνυμα**

Αρχική - Ριζική: **κείμαι** < αρχ. κείμαι < κει- με μετάπτωση

λήμμα μέρος ιδιαιτερότητα φωνή χρόνος

απόκειται ρήμα απρόσωπο παθητική ενεστώτας

Παθητική	-	
Οριστική	-	απόκειται
ενεστώτας	-	
παρατατικός	-	
Υποτακτική	-	
Προστακτική	-	απόκείνται
Απαρέμφατο	-	
Μετοχές	-	
ΧΡΟΝ. ΑΝΤ. & ΑΡΧ. ΧΡΟΝΟΙ		
μέρος	ιδιαιτερότ	
ρήμα	απρόσωπο	

Λέξη: απόκειται (Κλιτικό Νέας)

Δείτε και: **Κλίση Αρχαίας LSJ Αρχ. Ελλην. Γραμματεία Συνώνυμα**

Αρχική - Ριζική: **κείμαι** < αρχ. κείμαι < κει- με μετάπτωση

λήμμα μέρος ιδιαιτερότητα φωνή χρόνος

απόκειται ρήμα απρόσωπο παθητική ενεστώτας

Παθητική	-	
Οριστική	-	απέκειτο
ενεστώτας	-	
παρατατικός	-	
Υποτακτική	-	
Προστακτική	-	απέκείντο
Απαρέμφατο	-	
Μετοχές	-	
ΧΡΟΝ. ΑΝΤ. & ΑΡΧ. ΧΡΟΝΟΙ		
μέρος	ιδιαιτερότ	
ρήμα	απρόσωπο	

Θεωρείτε ορθούς και αποδεκτούς τους τύπους του παρατατικού

A: απέκειτο και απέκείντο;

B: απόκειτο και απόκείντο;

Γ: όλα μαζί τα ανωτέρω;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Α: ναι – Β: όχι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 463

Το ουσ. αυτολύπηση λεξικογραφείται μόνο στο ΛΑΑ, χωρίς να συνοδεύεται από επισημάνσεις μορφολογικών περιορισμών (φωτ. 1).

αυτολύπηση [αὐτολύπησῃ] αυ-το-λύ-πη-ση ουσ.
(θηλ.): οίκτος που νιώθει κάποιος για τον εαυτό του: απελπισία/μιζέρια και ~. Αίσθημα παραίτησης και ~ης. Βυθίστηκε/εγκλωβίστηκε στην ~. Βλ. ηττοπάθεια.

Στο μη αποδεκτό lexigram η αυτολύπηση κλίνεται ομαλά σε όλες τις πτώσεις ενικού και πληθυντικού (φωτ. 2).

Λέξη: αυτολύπηση (Κλιτικό Νέας)

Δείτε και: **Συνώνυμα - Σημασία Ομόρριζα**

Αρχική - Ριζική: **λύπη** < αρχ. < IE leup- | lup- "ξεφλουδίζω"

λήμμα	μέρος	γένος	αριθμός	πτώση
αυτολύπηση	ουσιαστικό	θηλυκό	ενικός	ονομαστική αιτιατική κλητική

Γένος	η αυτολύπηση
θηλυκό	της αυτολυπήσεως / αυτολύπησης
	την αυτολύπηση
	αυτολύπηση
	οι αυτολυπήσεις
	των αυτολυπήσεων
	τις αυτολυπήσεις
	αυτολυπήσεις
	μέρος γένος
	ουσιαστικό θηλυκό

Στο ΛΝΕΓ η λύπηση λεξικογραφείται «χωρ. πληθ.». Στο ΛΚΝ ομοίως (κλίνεται κατά το Ο32α = κούραση). Στο ΛΣΓ δίδεται το κλιτικό υπόδειγμα Ο18, θύμηση, θύμησης, θύμησες, θυμήσεων, αλλά υπάρχει ταυτοχρόνως και η επισήμανση «χωρ. γεν. πληθ.». Στο δε ΛΑΑ η λύπηση δεν συνοδεύεται από καμία κλιτική πληροφορία. Στο μη αποδεκτό lexigram η λύπηση κλίνεται μόνο στον ενικό (φωτ. 3).

Λέξη: λύπηση (Κλιτικό Νέας)

Δείτε και: Κλίση Αρχαίας LSJ Αρχ. Ελλην. Γραμματεία Συνώνυμα

Ετυμολογία: [<λυπώ]

λήμμα μέρος γένος αριθμός πτώση

λύπηση ουσιαστικό θηλυκό ενικός ονομαστική
αιτιατική
κλητική

Γένος
θηλυκό

η λύπηση

της λύπησης

τη λύπηση

λύπηση

-

-

-

-

ΘΕΩΡΙΑ ΓΡΑΜΜ.

μέρος

γένος

ουσιαστικό

θηλυκό

Τα μέλη του Τμήματος Λεξικού δεν είναι απολύτως βέβαια για το κατά πόσον το σύνθετο ουσιαστικό αυτολύπηση οφείλει να ακολουθεί την κλίση του ουσιαστικού λύπηση. Θεωρώντας ορθούς τους τύπους ΑΥΤΟΛΥΠΗΣΕΩΣ, ΑΥΤΟΛΥΠΗΣΕΙΣ, ΑΥΤΟΛΥΠΗΣΕΩΝ, το ΤΛ τους έχει ήδη συμπεριλάβει στην ψηφιακή βάση αποδεκτών λέξεων 2-15 γραμμάτων. Συμφωνείτε με το ΤΛ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 464

Στο ΛΝΕΓ λεξικογραφείται το ουσ. καλιγωτής με διπλή ορθογραφία (και με διπλό λ: καλλιγωτής). Το αμέσως προηγούμενο λήμμα είναι το ρ. καλιγώνω, στο ερμηνευμα του οποίου βρίσκονται ως υπολήμματα και τα ουσ. καλίγωμα και καλίγωση. Όλα αυτά μπορείτε να τα δείτε στην παρακάτω φωτ. 1.

καλιγώνω ρ. μετβ. {καλίγω-σα. -θήκα. -μένος} (λαϊκ.) προσαρμόζω και στερεώνω πέταλο (σε οπλή υποζυγίου). καρφώνω πέταλο: ~ το άλογο ΣΥΝ. πεταλώνω· Φρ. (μτφ.) **καλιγώνει και ψύλλο** είναι πολύ έξυπνος, πονηρός και καπάτσος. — **καλίγωμα** (το) κ. **καλίγωση** (η) [μεσν.]. ❖ ΣΧΟΛΙΟ λ. ενδυμασία.

[ΕΤΥΜ. μεσν. < μτγν. καλίγιον «υπόδημα», υποκ. τού ουσ. καλίγα / καλίγη < λατ. caliga].

καλιγωτής (ο) (παλαιότ. ορθ. καλλιγωτής)· {καλιγωτήδες} (λαϊκ.) ο τεχνίτης που έχει ως επάγγελμα να προσαρμόζει τα πέταλα στις οπλές των υποζυγίων ΣΥΝ. πεταλωτής.

Σας παρακαλούμε να απαντήσετε στις τρεις παρακάτω υποερωτήσεις:

- A.** Θεωρείτε ότι το ρ. καλιγώνω αποτελεί παράγωγο του ουσ. καλ(λ)ιγωτής;
- B.** Θεωρείτε ότι το ουσ. καλίγωμα αποτελεί παράγωγο του ουσ. καλ(λ)ιγωτής;
- Γ.** Θεωρείτε ότι το ουσ. καλίγωση αποτελεί παράγωγο του ουσ. καλ(λ)ιγωτής;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Α: όχι – Β: όχι – Γ: όχι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 465

Είχαμε εξετάσει παλαιότερα, στο ερώτημα Νο 55, το ενδεχόμενο της τεκμηρίωσης του τελικού -ν στην αιτιατική των αρσενικών και των θηλυκών αντωνυμιών και είχαμε πει τότε ότι «Μελετώντας ενδελεχώς όλα τα αποδεκτά μας βοηθήματα (λεξικά και γραμματικές), δεν κατέστη δυνατό να εντοπίσουμε κάποιον κανόνα που να ρυθμίζει το πότε ακριβώς μπορεί ή δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί το τελικό -ν στην αιτιατική των αρσενικών και των θηλυκών αντωνυμιών και δεδομένης της απουσίας κανόνα, το Τμήμα Λεξικού, που επιμελείται τη δημιουργία ψηφιακής βάσης όλων των αποδεκτών κλιτικών τύπων 2 – 15 γραμμάτων του ελληνικού αγωνιστικού σκραμπλ, έχει συμπεριλάβει σ' αυτήν μόνο τους τύπους που τεκμαίρονται ξεκάθαρα μέσα από τα αποδεκτά μας βοηθήματα». Είχατε συμφωνήσει τότε με την πρακτική αυτή.

Επιπλέον, είχαμε εξετάσει στο ερώτημα Νο 341 και την αντωνυμία αυτείνος -η -ο που λημματογραφείται στο ΛΚΝ. Το Τμήμα Λεξικού δεν είχε εντοπίσει κάπου μέσα στα λεξικά μας τους τύπους ΑΥΤΕΙΝΟΝ και ΑΥΤΕΙΝΗΝ. Θεωρήσατε τότε ομόφωνα τους τύπους αυτούς ως μη αποδεκτούς.

Στο σημερινό ερώτημα θα ασχοληθούμε με την αντωνυμία αυτούνος, -η, -ο, που λεξικογραφείται στο ΛΚΝ (φωτ. 1).

αυτούνος -η -ο [aftúnos] αντων. δεικτ. (βλ. Ε3) : (λαϊκότερ., προφ.) αυτός.

[μσν. αυτούνος νέα ονομ. από τη γεν. αυτουνού < αυτός αναλ. προς το εκείνου (< εκείνου κατά τα αυτού, ποιου)]

Το Τμήμα Λεξικού δεν έχει εντοπίσει κάπου μέσα στα λεξικά μας τους τύπους ΑΥΤΟΥΝΟΝ και ΑΥΤΟΥΝΗΝ. Θεωρείτε ορθό να συμπεριλαμβάνονται στις αποδεκτές λέξεις του ελληνικού αγωνιστικού σκραμπλ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 466

Είχαμε εξετάσει παλαιότερα, στο ερώτημα Νο 88 Γ, τη γραμματική ορθότητα και «αποδεκτότητα» σύνθετων ρημάτων σε -αρίζω που προκύπτουν από τον πίνακα «αριθμός» του ΛΝΕΓ. Είχατε τότε γνωμοδοτήσει θετικά μόνο για τις δεκάδες, δηλαδή δεκαρίζω, εικοσαρίζω, τριανταρίζω, σαρανταρίζω, πενηνταρίζω, εξηνταρίζω, εβδομηνταρίζω, ογδονταρίζω, ενενηνταρίζω. Δείτε απόσπασμα από το ερώτημα αυτό στην παρακάτω φωτ. 1.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 88

Στους όρους αποδοχής λέξεων υπάρχει το εξής εδάφιο: «Είναι δεκτές οι λέξεις οι οποίες προκύπτουν από τον αριθμητικό πίνακα του λεξικού Μπαμπινιώτη, εφόσον αυτές σχηματίζουν λήμμα το οποίο δεν ανηκρούει στη λογική. π.χ. δεκτό το ΔΕΚΑΟΡΟΦΟΣ (δέκα + όροφος), μη δεκτό το ΗΜΙΔΥΜΟΣ (ημί + δύμος)».

Πράγματι, στο Λ.Ν.Ε.Γ., στο λήμμα «αριθμός» υπάρχουν 5 πίνακες. Στον πίνακα 5 ο λεξικογράφος μάς δίνει α) αριθμητικά που επέχουν θέση α' συνθετικού και β) βασικά παραγωγικά επιθήματα που συνδυάζονται με τα εν λόγω α' συνθετικά (φωτ. 1).

88 Γ: Θεωρείτε ότι είναι γραμματικώς ορθά όλα τα σύνθετα ρ. με β' συνθετικό το επίθημα -αρίζω, π.χ. τριαρίζω, πενταρίζω, εξαρίζω, οκταρίζω, δεκαρίζω, δωδεκαρίζω, τριανταρίζω, σαρανταρίζω, εξηνταρίζω κ.λπ.; Ή μήπως κατά το γλωσσικό σας αίσθημα πρόκειται για μορφήματα που ανηκρούν στη λογική;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: 88 Α: όχι – 88 Β: ναι – 88 Γ: ναι μόνο σε όλες τις δεκάδες, όχι σε όλα τα υπόλοιπα

Επιπλέον, ασχοληθήκαμε εκ νέου με το εν λόγω ζήτημα, στο ερώτημα Νο 391, για να εξετάσουμε την ορθότητα του αοριστικού θέματος του ρ. δεκαρίζω. Μπορείτε να δείτε το ερώτημα Νο 391 στην παρακάτω φωτ. 2.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 391

Είχαμε εξετάσει παλαιότερα (στο ερώτημα Νο 88 Γ) την ορθότητα των σύνθετων ρημάτων με β' συνθετικό το επίθημα -αρίζω, π.χ. τριαρίζω, πενταρίζω, εξαρίζω, οκταρίζω, δεκαρίζω, δωδεκαρίζω, τριανταρίζω, σαρανταρίζω, εξηνταρίζω κλπ., τα οποία προκύπτουν από τον πίνακα «αριθμός» στο ΛΝΕΓ.

Σύμφωνα με τη γνωμοδότησή σας, αποδεκτά θεωρούνται όλες οι δεκάδες (δεκαρίζω, εικοσαρίζω, τριανταρίζω, σαρανταρίζω, πενήνταρίζω κλπ.) και μη αποδεκτά όλα τα υπόλοιπα.

Σύμφωνα με τους όρους αποδοχής λέξεων, παράγραφος Δ9 «τα λιγοστά ρήματα στα οποία δεν δίνεται αόριστος από τα βοηθήματα, ούτε γίνεται κάποιο σχόλιο (λ.χ. χέω), είναι δεκτά μόνο με το ενεστωτικό τους θέμα (ενεστώτα και παρατατικό)».

Σε όλα τα ανωτέρω ρ. της ακολουθίας (δεκαρίζω, εικοσαρίζω, τριανταρίζω κλπ.) δίδεται από τον συντάκτη αόριστος (εικοσάρισα, τριαντάρισα κλπ.) πλην του ρ. δεκαρίζω, το οποίο δεν λημματογραφείται στον ενεστώτα αυτούσιο, αλλά προκύπτει εμμέσως από τον πίνακα «αριθμός» του ΛΝΕΓ.

Θεωρείτε ορθούς και αποδεκτούς τους τύπους του αοριστικού θέματος του ρ. δεκαρίζω, δηλαδή οριστική ΔΕΚΑΡΙΣ-Α, -ΕΣ, -Ε κλπ., υποτακτική ΔΕΚΑΡΙΣ-Ω, -ΕΙΣ, -ΕΙ κλπ., προστακτική ΔΕΚΑΡΙΣ-Ε, -ΤΕ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Ναι

Στο σημερινό ερώτημα επανερχόμαστε στα ρ. αυτά, διότι (όπως εξάλλου μπορείτε να παρατηρήσετε στην παραπάνω φωτ. 2), γράψαμε τότε – δυστυχώς εκ παραδρομής – ότι «σε όλα τα ρήματα της ακολουθίας δεκαρίζω, εικοσαρίζω, τριανταρίζω κλπ. δίδεται από τον συντάκτη αόριστος (εικοσάρισα, τριαντάρισα κλπ.) πλην του ρ. δεκαρίζω, το οποίο δεν λημματογραφείται στον ενεστώτα αυτούσιο, αλλά προκύπτει εμμέσως από τον πίνακα «αριθμός» του ΛΝΕΓ». Η αλήθεια όμως είναι ότι ανατρέχοντας ξανά για επανέλεγχο στα αποδεκτά μας λεξικά, διαπιστώσαμε ότι το αοριστικό θέμα δεν δίδεται από το λεξικογράφο σε όλα αυτά τα ρήματα, αλλά μόνο σε τρεις περιπτώσεις, ήτοι τριαντάρισα, σαραντάρισα, πενήνταρίζω (φωτ. 3).

τριανταρίζω ρ. αμετβ. {τριαντάρισα} φθάνω στην ηλικία των τριάντα χρόνων.

[ΕΤΥΜ. < τριανταριά + παραγ. επίθημα -ίζω].

σαρανταρίζω ρ. αμετβ. {σαραντάρισα} γίνομαι σαράντα ετών: «βρε πώς καταντήσαμε. που σαρανταρίσαμε» (τραγ.).

πενήνταρίζω ρ. αμετβ. {πενηντάρισα} κλείνω τα πενήντα χρόνια της ηλικίας μου. γίνομαι πενήντα ετών.

Συνοψίζοντας, το Τμήμα Λεξικού έχει καταχωρίσει στην ψηφιακή βάση αποδεκτών λέξεων τους τύπους του αοριστικού θέματος μόνο των ρ. δεκαρίζω, τριανταρίζω, σαρανταρίζω, πενήνταρίζω.

Σας παρακαλούμε να απαντήσετε στις τρεις παρακάτω υποερωτήσεις.

A. Το Τμήμα Λεξικού θεωρεί ότι βάσει των όρων αποδοχής λέξεων δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό το αοριστικό θέμα στα υπόλοιπα πέντε ρήματα. Εσείς, ωστόσο, θεωρείτε γραμματικά ορθούς και αποδεκτούς τους τύπους του αοριστικού θέματος των ρ. εικοσαρίζω, εξηνταρίζω, εβδομηνταρίζω, ογδονταρίζω, ενενηνταρίζω;

B. Στις δεκάδες συμπεριλαμβάνεται και το εκατονταρίζω;

Γ. Θεωρείτε αποδεκτό και το αοριστικό θέμα του ρ. εκατονταρίζω;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Α: ναι – Β: όχι – Γ: όχι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 467

Στην αποδεκτή μας Γραμματική Τριανταφυλλίδη του 2002, σελ. 174, § 247, γράφει μεταξύ άλλων ότι «οι τύποι του ρήματος που στο τρίτο πρόσωπο του πληθυντικού τελειώνουν σε -ν παίρνουν καμιά φορά και ε στο τέλος: δένουν – δένουνε, έδεναν – (ε)δένανε, (έ)δεσαν – (ε)δέσανε, δέσουν – δέσουνε, δενόταν – δενότανε, δένονταν – δενόντανε, δεθούν – δεθούνε, αγαπούν – αγαπούνε, αγαπούσαν – αγαπούσανε, αγάπησαν – αγαπήσανε» (φωτ. 1).

Γενικές παρατηρήσεις για το σχηματισμό των ρημάτων

247. 1. Οι τύποι του ρήματος που στο τρίτο πρόσωπο του πληθυντικού τελειώνουν σε -ν παίρνουν καμιά φορά και ε στο τέλος:

δένουν — δένουνε, έδεναν — (ε)δένανε, (έ)δεσαν — (ε)δέσανε,
δέσουν — δέσουνε, δενόταν — δενότανε, δένονταν — δενόντανε,
δεθούν — δεθούνε,
αγαπούν — αγαπούνε, αγαπούσαν — αγαπούσανε, αγάπησαν — αγαπήσανε.

2. Στον παθητικό παρατατικό συνηθίζονται για το πρώτο και δεύτερο πρόσωπο του πληθυντικού και οι τύποι σε -μασταν, -σασταν:

δενόμαστε — δενόμασταν, δενόσαστε — δενόσασταν, αγαπιόμασταν κτλ.

Κατά συνέπεια, με βάση και το «δένονταν – δενόντανε» το Τμήμα Λεξικού έχει ήδη καταχωρίσει και όλους τους σχετικούς ρηματικούς τύπους του γ' πληθ. του παθ. παρατατικού, λ.χ. καθόντανε, ερχόντανε, τρωγόντανε, λυόντανε, πλεκόντανε, επόντανε, μιλιόντανε, ξυνόντανε, δροσιζόντανε κλπ.

Υπάρχει όμως μεταξύ των μελών του ΤΛ ένας προβληματισμός που συνδέεται άμεσα με δύο κλιτικά υποδείγματα του αποδεκτού μας ΛΣΓ (Μπαμπ.). Πρόκειται για το κλιτικό Ρ22 (τσεκάρω, τσεκάρομαι, τσεκάρονταν) και το κλιτικό Ρ23 (σερβίρω, σερβίρομαι,

σερβίρονταν). Αυτά τα δύο κλιτικά υποδείγματα μπορείτε να τα δείτε αναλυτικά στις παρακάτω φωτ. 2 και φωτ. 3.

P22β τσεκάρομαι							
ΧΡΟΝΟΣ	ΕΓΚΛΙΣΗ	ΠΡΟΣΩΠΟ					
		εγώ	εσύ	αυτός	εμείς	εσείς	αυτοί
ΕΝΕΣΤ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	τσεκάρομαι	τσεκάρεσαι	τσεκάρεται	τσεκαριζόμαστε	τσεκαριζόσατε / τσεκάρεστε	τσεκάρονται
	ΠΡΟΣΤ.		-			τσεκάρεστε	
	ΜΤΧ.	-					
ΠΑΡΑΤ.	ΟΡΙΣΤ.	τσεκαριζό-μουν(α)	τσεκαριζό-σουν(α)	τσεκαριζόταν(ε)	τσεκαριζόμα-στε / τσεκαριζό-μασταν	τσεκαριζόσα-στε / τσεκαριζό-σασταν	τσεκάρονταν / τσεκαριζόντου-σαν
ΜΕΛΛ. ΕΞΑΚ.	ΟΡΙΣΤ.	θα τσεκάρομαι	θα τσεκάρεσαι	θα τσεκάρεται	θα τσεκαριζόμαστε	θα τσεκάρεστε	θα τσεκάρονται
ΜΕΛΛ. ΣΤΙΓΜ.	ΟΡΙΣΤ.	θα τσεκαριστώ	θα τσεκαριστείς	θα τσεκαριστεί	θα τσεκαριστούμε	θα τσεκαριστείτε	θα τσεκαριστούν(ε)
ΜΕΛΛ. ΣΥΝΤ.	ΟΡΙΣΤ.	θα έχω τσεκαριστεί	θα έχεις τσεκαριστεί	θα έχει τσεκαριστεί	θα έχουμε τσεκαριστεί	θα έχετε τσεκαριστεί	θα έχουν(ε) τσεκαριστεί
ΑΟΡ.	ΟΡΙΣΤ.	τσεκαρίστηκα	τσεκαρίστηκες	τσεκαρίστηκε	τσεκαριστήκαμε	τσεκαριστήκατε	τσεκαρίστηκαν / τσεκαριστήκανε
	ΥΠΟΤ.	τσεκαριστώ	τσεκαριστείς	τσεκαριστεί	τσεκαριστούμε	τσεκαριστείτε	τσεκαριστούν(ε)
	ΠΡΟΣΤ.		(τσεκαρίσου)			τσεκαριστείτε	
ΠΑΡΑΚ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	έχω τσεκαριστεί	έχεις τσεκαριστεί	έχει τσεκαριστεί	έχουμε τσεκαριστεί	έχετε τσεκαριστεί	έχουν(ε) τσεκαριστεί
	ΜΤΧ.	τσεκαρισμένος, τσεκαρισμένη, τσεκαρισμένο					
ΥΠΕΡΣ.	ΟΡΙΣΤ.	είχα τσεκαριστεί	είχες τσεκαριστεί	είχε τσεκαριστεί	είχαμε τσεκαριστεί	είχατε τσεκαριστεί	είχαν(ε) τσεκαριστεί

P23β σερβίρομαι							
ΧΡΟΝΟΣ	ΕΓΚΛΙΣΗ	ΠΡΟΣΩΠΟ					
		εγώ	εσύ	αυτός	εμείς	εσείς	αυτοί
ΕΝΕΣΤ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	σερβίρομαι	σερβίρεσαι	σερβίρεται	σερβιριζόμαστε	σερβιριζόσαστε / σερβίρεστε	σερβίρονται
	ΠΡΟΣΤ.		–			σερβίρεστε	
	ΜΤΧ.	–					
ΠΑΡΑΤ.	ΟΡΙΣΤ.	σερβιριζό-μουν(α)	σερβιριζό-σουν(α)	σερβιριζόταν(ε)	σερβιριζόμα-στε / σερβιριζό-μασαν	σερβιριζόσα-στε / σερβιριζό-σασταν	σερβίρονταν / σερβιριζόνταν / σερβιριζόντου-σαν
ΜΕΛΛ. ΕΞΑΚ.	ΟΡΙΣΤ.	θα σερβίρομαι	θα σερβίρεσαι	θα σερβίρεται	θα σερβιριζόμαστε	θα σερβίρεστε / σερβιριζόσαστε	θα σερβίρονται
ΜΕΛΛ. ΣΤΙΓΜ.	ΟΡΙΣΤ.	θα σερβιριστώ	θα σερβιριστείς	θα σερβιριστεί	θα σερβιριστούμε	θα σερβιριστείτε	θα σερβιριστούν(ε)
ΜΕΛΛ. ΣΥΝΤ.	ΟΡΙΣΤ.	θα έχω σερβιριστεί	θα έχεις σερβιριστεί	θα έχει σερβιριστεί	θα έχουμε σερβιριστεί	θα έχετε σερβιριστεί	θα έχουν(ε) σερβιριστεί
ΑΟΡ.	ΟΡΙΣΤ.	σερβιρίστηκα	σερβιρίστηκες	σερβιρίστηκε	σερβιριστήκαμε	σερβιριστήκατε	σερβιρίστηκαν / σερβιριστήκαν
	ΥΠΟΤ.	σερβιριστώ	σερβιριστείς	σερβιριστεί	σερβιριστούμε	σερβιριστείτε	σερβιριστούν(ε)
	ΠΡΟΣΤ.		σερβίρισου			σερβιριστείτε	
ΠΑΡΑΚ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	έχω σερβιριστεί	έχεις σερβιριστεί	έχει σερβιριστεί	έχουμε σερβιριστεί	έχετε σερβιριστεί	έχουν(ε) σερβιριστεί
	ΜΤΧ.	σερβιρισμένος, σερβιρισμένη, σερβιρισμένο					
ΥΠΕΡΣ.	ΟΡΙΣΤ.	είχα σερβιριστεί	είχες σερβιριστεί	είχε σερβιριστεί	είχαμε σερβιριστεί	είχατε σερβιριστεί	είχαν(ε) σερβιριστεί

Στο ΛΣΓ λεξικογραφούνται 80 ρήματα που συνοδεύονται από την επισήμανση P22 ή P22β ή P23, π.χ. γαρνίρω, γκελάρω, κεντράρω, κοντράρω, λιμάρω, μοντάρω, πικάρω, πλασάρω, σερβίρω, σοκάρω, στοκάρω, τσεκάρω, φιλτράρω κ.ο.κ.

Θεωρείτε ότι η εν λόγω γραμματική οδηγία μπορεί να εφαρμοστεί ακόμη και σ' αυτούς τους ρηματικούς τύπους; Θεωρείτε λ.χ. ορθούς και αποδεκτούς τους τύπους του γ' πληθ. του παρατατικού γαρνιρόντανε, γκελαρόντανε, κεντραρόντανε, κοντραρόντανε, λιμαρόντανε, μονταρόντανε, πικαρόντανε, πλασαρόντανε, σερβιρόντανε, σοκαρόντανε, στοκαρόντανε, τσεκαρόντανε, φιλτραρόντανε κλπ.;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 468

Στα αποδεκτά μας λεξικά λεξικογραφούνται μεταξύ άλλων και τα σύνθετα ρ. αντικαθιστώ, απεγκαθιστώ, αποκαθιστώ, εγκαθιστώ, μετεγκαθιστώ, υποκαθιστώ. Θα επικεντρωθούμε μόνο στο σχηματισμό του παθητικού αορίστου, όπως ακριβώς παρουσιάζεται στο ΛΣΓ (Μπαμπ.), από την ανάγνωση του οποίου – τα μέλη του Τμήματος Λεξικού θεωρούν ότι – ο αναγνώστης (ή ο έφορος εν προκειμένω) ενδέχεται

να οδηγηθεί σε εσφαλμένα συμπεράσματα. Για το λόγο αυτό ζητούμε τη συνδρομή σας και τη συμβουλή σας. Ας δούμε όμως πρώτα αναλυτικά το πώς ακριβώς συντάσσονται τα έξι αυτά ρ. και ο παθητικός τους αόριστος στα τέσσερα αποδεκτά μας λεξικά.

ΛΝΕΓ (Μπαμπινιώτης) : αντικαθιστώ (αντικαταστάθηκα, αντικατασταθώ), αποκαθιστώ (αποκαταστάθηκα, αποκατασταθώ), εγκαθιστώ (εγκαταστάθηκα, εγκατασταθώ), μετεγκαθιστώ (δίδεται μόνο το β' εν. πρόσωπο του ενεστ. μετεγκαθιστάς, συντάσσεται ως υπολήμμα χωρίς περαιτέρω κλιτικές πληροφορίες, μέσα στο ερμήνευμα του λ. μετεγκατάσταση), υποκαθιστώ (υποκαταστάθηκα, υποκατασταθώ).

ΛΚΝ (Τριανταφυλλίδης) : αντικαθιστώ (αντικαταστάθηκα, αντικατασταθώ, αντικαταστήσου), αποκαθιστώ (αποκαταστάθηκα, αποκατασταθώ, αποκαταστήσου), εγκαθιστώ (εγκαταστάθηκα, εγκατασταθώ, εγκαταστήσου), υποκαθιστώ (υποκαταστάθηκα, υποκατασταθώ, υποκαταστήσου).

ΛΑΑ (Ακαδημία Αθηνών) : αντικαθιστώ (αντικαταστάθηκα, αντικατασταθώ), απεγκαθιστώ (απεγκαταστάθηκα, απεγκατασταθώ), αποκαθιστώ (αποκαταστάθηκα κ. απεκαταστάθη, αποκατασταθώ), εγκαθιστώ (εγκαταστάθηκα, εγκατασταθώ), μετεγκαθιστώ (μετεγκαταστάθηκα, μετεγκατασταθώ), υποκαθιστώ (υποκαταστάθηκα, υποκατασταθώ).

ΛΣΓ (Μπαμπινιώτης) : αντικαθιστώ Ρ35, αποκαθιστώ Ρ35 (δίδεται στο ερμήνευμα η φράση «αποκαταστάθηκε επαγγελματικά»), εγκαθιστώ Ρ35 (δίδεται στο ερμήνευμα η φράση «εγκαταστάθηκε στο χωριό»), μετεγκαθιστώ Ρ35, υποκαθιστώ Ρ35.

Τα λ. αποκαθιστώ και εγκαθιστώ (στα οποία δίδονται και οι τύποι «αποκαταστάθηκε» και «εγκαταστάθηκε») και το πώς ακριβώς συντάσσονται στο ΛΣΓ μπορείτε να τα δείτε στην παρακάτω φωτ. 1.

α|πο|κα|θι|στώ (ἀποκαθιστῶ) P35 **1** (α) επαναφέρω (κάποιον/κάτι) στην αρχική καλή κατάσταση: ~ την τάξη (β) επανορθώνω: ~ τη ζημιά **2** εξασφαλίζω (οικονομικά, επαγγελματικά κ.λπ.): με τη διαθήκη του φρόντισε να αποκαταστήσει τα παιδιά του || αποκαταστάθηκε επαγγελματικά **3** (ειδικότ.) παντρεύω: αποκατέστησαν την κόρη τους. ➡ **ίσταμαι**.

ε|γκα|θι|στώ (ἐγκαθιστῶ) P35 **1** (α) τοποθετώ (κάτι/κάποιον) σε συγκεκριμένο τόπο: ~ πυραύλους / επόικους (β) (μεσοπαθ. **εγκαθίσταμαι**) πηγαίνω να διαμένω μόνιμα: εγκαταστάθηκε στο χωριό (γ) ΤΕΧΝΟΛ. τοποθετώ και συνδέω: ~ δίκτυο / σύστημα αποχέτευσης || ~ ένα νέο πρόγραμμα στον υπολογιστή **2** ορίζω επισήμως πρόσωπο για την ανάληψη συγκεκριμένης ιδιότητας ή θέσης: ~ κληρονόμο **3** (για θεσμούς, πολιτεύματα) εγκαθιδρύω: ~ δημοκρατία. ➡ **ίσταμαι**.

Όπως θα παρατηρήσατε στα δύο ρήματα της φωτ. 1, αλλά και στα τρία υπόλοιπα, γίνεται ταυτοχρόνως παραπομπή προς το κλιτικό υπόδειγμα P35. Κατόπιν τούτου λοιπόν, ο αναγνώστης (ο έφορος) ανατρέχει στο παράρτημα με τα κλιτικά υποδείγματα για να δει πώς κλίνονται αυτά τα ρήματα. Το P35 χωρίζεται σε P35α (-ιστώ) που αντιστοιχεί στην ενεργητική φωνή και P35β (-ίσταμαι) που αντιστοιχεί στην παθητική φωνή. Μπορείτε να δείτε το P35β στην παρακάτω φωτ. 2.

P35β -ίσταμαι

ΧΡΟΝΟΣ	ΕΓΚΛΙΣΗ	ΠΡΟΣΩΠΟ					
		εγώ	εσύ	αυτός	εμείς	εσείς	αυτοί
ΕΝΕΣΤ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	(καθ)-ίσταμαι	-ίστασαι	-ίσταται	-ιστάμεθα	-ίστασθε	-ίστανται
	ΠΡΟΣΤ.		-			(καθ)-ίστασθε	
	ΜΤΧ.	(καθ)-ιστάμενος, -ιστάμενη, -ιστάμενο					
ΠΑΡΑΤ.	ΟΡΙΣΤ.	(καθ)(-ιστάμην)	(-ίτασο)	-ίτατο	(-ιστάμεθα)	(-ίτασθε)	-ίσταντο
ΜΕΛΛ. ΕΞΑΚ.	ΟΡΙΣΤ.	θα (καθ)-ίσταμαι	θα -ίτασαι	θα -ίταται	θα -ιστάμεθα	θα -ίτασθε	θα -ίστανται
ΜΕΛΛ. ΣΤΙΓΜ.	ΟΡΙΣΤ.	θα (κατα)-στώ	θα -στείς	θα -στεί	θα -στούμε	θα -στείτε	θα -στούν(ε)
ΜΕΛΛ. ΣΥΝΤ.	ΟΡΙΣΤ.	θα έχω (κατα)-στεί	θα έχεις -στεί	θα έχει -στεί	θα έχουμε -στεί	θα έχετε -στεί	θα έχουν(ε) -στεί
ΑΟΡ.	ΟΡΙΣΤ.	(κατ)-έστην	-έστης	-έστη	-έστημεν	-έστητε	-έστησαν
	ΥΠΟΤ.	(κατα)-στώ	-στείς	-στεί	-στούμε	-στείτε	-στούν(ε)
	ΠΡΟΣΤ.		(κατα)-στήσου			-στείτε	
ΠΑΡΑΚ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	έχω (κατα)-στεί	έχεις -στεί	έχει -στεί	έχουμε -στεί	έχετε -στεί	έχουν(ε) -στεί
	ΜΤΧ.	(κατ)-εστημένος, -εστημένη, -εστημένο					
ΥΠΕΡΣ.	ΟΡΙΣΤ.	είχα (κατα)-στεί	είχες -στεί	είχε -στεί	είχαμε -στεί	είχατε -στεί	είχαν(ε) -στεί

Σύμφωνα με αυτά που παρατηρεί ο αναγνώστης στη φωτ. 2, θα πρέπει να θεωρήσει ως αποδεκτούς τους παρακάτω κλιτικούς τύπους του παθητικού αορίστου: αντικατέστην, -ης, -η, -ημεν, -ητε, -ησαν, αντικαταστώ, -είς, -εί, -ούμε, -είτε, -ούν(ε), αποκατέστην, -ης, -η, -ημεν, -ητε, -ησαν, αποκαταστώ, -είς, -εί, -ούμε, -είτε, -ούν(ε), εγκατέστην, -ης, -η, -ημεν, -ητε, -ησαν, εγκαταστώ, -είς, -εί, -ούμε, -είτε, -ούν(ε), μετεγκατέστην, -ης, -η, -ημεν, -ητε, -ησαν, μετεγκαταστώ, -είς, -εί, -ούμε, -είτε, -ούν(ε), υποκατέστην, -ης, -η, -ημεν, -ητε, -ησαν, υποκαταστώ, -είς, -εί, -ούμε, -είτε, -ούν(ε). Το Τμήμα Λεξικού δεν έχει προς το παρόν εντάξει αυτούς τους τύπους στην ψηφιακή βάση αποδεκτών λέξεων 2-15 γραμμάτων. Θεωρείτε ορθούς και αποδεκτούς τους τύπους αυτούς;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 469

Το ρ. εκφύομαι λημματογραφείται σε όλα τα αποδεκτά μας λεξικά. Στο ΛΝΕΓ λέει «μόνο σε ενεστ. κ. παρατ.». Στο ΛΚΝ λέει «μόνο στο ενεστ. θ.» (δηλ. ενεστ. κ. παρατ.). Στο ΛΑΑ λέει «μόνο στον ενεστ.». Όλα αυτά μαζί μπορείτε να τα δείτε στην παρακάτω φωτ. 1.

εκφύομαι ρ. αμτβ. {μόνο σε ενεστ. κ. παρατ.} φυτρώνω από κά-
που/κάτι: εκφύονται ρίζες / βλαστοί / δόντια. — **έκφυση** (η) [αρχ.].
[ΕΤΥΜ. αρχ. < ἐκ + φύω / -ομαι (βλ.λ.)].

εκφύομαι [ekfíome] P9β (μόνο στο ενεστ. θ.) : (λόγ.) φυτρώνω από κάπου ή από κτ.

[λόγ. < αρχ. ἐκφύομαι]

εκφύεται [ἐκφύεται] εκ-φύ-ε-ται ρ. (αμτβ.) {μόνο
στον ενεστ.} (+ από) (επιστ.): φυτρώνει Ο μαση-
τήριος μυς ~ από το ζυγωματικό οστό (ΑΝΤ. κατα-
φύεται). Άνθη που ~ονται από τις μασχάλες των
φύλλων (πβ. ξεφυτρώνει). [< αρχ. ἐκφύομαι]

Στο ΛΣΓ το ρ. εκφύομαι συνοδεύεται από το κλιτικό υπόδειγμα P1β, δηλαδή ιδρύομαι, ιδρύθηκα, ιδρυθώ, ιδρύσου, ιδρυμένος, δίχως όμως να γίνεται εκ παραλλήλου και κάποια επισήμανση του τύπου «μόνο σε ενεστ. κ. παρατ.» (φωτ. 2).

εκ|φύ|ο|μαι (ἐκφύομαι) Ρ1β (λόγ.) φυτρώνω από κά-
που/κάτι: εκφύονται ρίζες / δόντια. — **έκφυση** Ο20.
☞ **φύομαι**.

Ρ1β ιδρύομαι							
ΧΡΟΝΟΣ	ΕΓΚΛΙΣΗ	ΠΡΟΣΩΠΟ					
		εγώ	εσύ	αυτός	εμείς	εσείς	αυτοί
ΕΝΕΣΤ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	ιδρύομαι	ιδρύεσαι	ιδρύεται	ιδρύμαστε	ιδρύεστε / ιδρύσαστε	ιδρύονται
	ΠΡΟΣΤ.		-			ιδρύεστε	
	ΜΤΧ.	ιδρύομενος, ιδρύομένη, ιδρύομενο					
ΠΑΡΑΤ.	ΟΡΙΣΤ.	ιδρύομουν(α)	ιδρύοσουν(α)	ιδρύοταν(ε)	ιδρύομασταν / ιδρύομαστε	ιδρύοσασταν / ιδρύοσαστε	ιδρύονταν / ιδρύόντουσαν
ΜΕΛΛ. ΕΞΑΚ.	ΟΡΙΣΤ.	θα ιδρύομαι	θα ιδρύεσαι	θα ιδρύεται	θα ιδρύομαστε	θα ιδρύεστε	θα ιδρύονται
ΜΕΛΛ. ΣΤΙΓΜ.	ΟΡΙΣΤ.	θα ιδρυθώ	θα ιδρυθείς	θα ιδρυθεί	θα ιδρυθούμε	θα ιδρυθείτε	θα ιδρυθούν(ε)
ΜΕΛΛ. ΣΥΝΤ.	ΟΡΙΣΤ.	θα έχω ιδρυθεί	θα έχεις ιδρυθεί	θα έχει ιδρυθεί	θα έχουμε ιδρυθεί	θα έχετε ιδρυθεί	θα έχουν(ε) ιδρυθεί
ΑΟΡ.	ΟΡΙΣΤ.	ιδρύθηκα	ιδρύθηκες	ιδρύθηκε	ιδρυθήκαμε	ιδρυθήκατε	ιδρύθηκαν / ιδρυθήκανε
	ΥΠΟΤ.	ιδρυθώ	ιδρυθείς	ιδρυθεί	ιδρυθούμε	ιδρυθείτε	ιδρυθούν(ε)
	ΠΡΟΣΤ.		ιδρύσου			ιδρυθείτε	
ΠΑΡΑΚ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	έχω ιδρυθεί	έχεις ιδρυθεί	έχει ιδρυθεί	έχουμε ιδρυθεί	έχετε ιδρυθεί	έχουν(ε) ιδρυθεί
	ΜΤΧ.	ιδρυμένος, ιδρυμένη, ιδρυμένο					
ΥΠΕΡΣ.	ΟΡΙΣΤ.	είχα ιδρυθεί	είχες ιδρυθεί	είχε ιδρυθεί	είχαμε ιδρυθεί	είχατε ιδρυθεί	είχαν(ε) ιδρυθεί

Το ίδιο ακριβώς παρατηρείται και στα ρ. αναφύομαι Ρ1β και συμφύομαι Ρ1β, δηλαδή ούτε και σ' αυτά γίνεται κάποια επισημάνση του τύπου «μόνο σε ενεστ. κ. παρατ.».

Κατ' αυτόν τον τρόπο ο αναγνώστης του «Λεξικού για το Σχολείο και το Γραφείο» (Γ. Μπαμπινιώτη), συμπεραίνει (πιθανόν εσφαλμένα) ότι υφίστανται και οι τύποι εκφύθηκα, εκφύθηκες, εκφύθηκε, εκφυθήκαμε, εκφυθήκατε, εκφύθηκαν, εκφυθήκανε, εκφυθώ, εκφυθείς, εκφυθεί, εκφυθούμε, εκφυθείτε, εκφυθούν(ε), εκφύσου, εκφυμένος, -η, -ο. Ομοίως και αναφύθηκα, αναφύθηκες, αναφύθηκε, αναφυθήκαμε, αναφυθήκατε, αναφύθηκαν, αναφυθήκανε, αναφυθώ, αναφυθείς, αναφυθεί, αναφυθούμε, αναφυθείτε, αναφυθούν(ε), αναφύσου, αναφυμένος, -η, -ο. Ομοίως και συμφύθηκα, συμφύθηκες, συμφύθηκε, συμφυθήκαμε, συμφυθήκατε, συμφύθηκαν, συμφυθήκανε, συμφυθώ, συμφυθείς, συμφυθεί, συμφυθούμε, συμφυθείτε, συμφυθούν(ε), συμφύσου, συμφυμένος, -η, -ο. Θεωρείτε ορθούς και αποδεκτούς τους τύπους αυτούς;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 470

Το ρ. επαρκώ λημματογραφείται σε όλα τα αποδεκτά μας λεξικά. Στο ΛΝΕΓ δίδονται εντός παρενθέσεως οι τύποι επαρκείς κ. επήρκεσα. Στο ΛΑΑ δίδονται οι τύποι επαρκώ, επαρκεί, επαρκούν, επαρκούσε, επαρκούσαν. Στο ΛΚΝ το ρήμα επαρκώ σημαίνεται με το Ρ10.10α (μόνο στην ενεργητική φωνή, αποτελώ, αποτελούσα, αποτέλεσα, αποτελέσω). Όλα αυτά μπορείτε να τα δείτε με την ως άνω σειρά στην παρακάτω φωτ. 1.

επαρκῶ ρ. αμετῶ. {επαρκείς... | επήρκεσα} είμαι αρκετός, φθάνω: τα τρόφιμα επαρκούν για μια εβδομάδα || δεν επαρκεί ο χρόνος για περισσότερη συζήτηση ΣΥΝ. αρκῶ.
[ΕΤΥΜ. < αρχ. ἐπαρκῶ (-έω) < ἐπ(ι)- + ἄρκω (βλ.λ.)].

επαρκεί [ἐπαρκεί] ε-παρ-κεί ρ. (αμτβ.) {επαρκ-ού-σε}: (συνήθ. με ἄρνηση) είναι επαρκής, αρκετός: Δεν ~ούν τα χρήματα για την αγορά αυτοκινήτου/ικανοποίηση βασικών αναγκών. Προσλήψεις που δεν ~ούν (για) να καλύψουν τα κενά. Αποθέματα που ~ούσαν. Πβ. αρκεί, φτάνει. Βλ. υπερ~.|| (σπάν., για πρόσ., επαρκῶ:) Δεν ~ (: δεν έχω τα προσόντα για κάτι). [< αρχ. ἐπαρκῶ]

επαρκῶ [eparkó] P10.10α : α.είμαι αρκετός, υπάρχω στην αναγκαία ποσότητα: Τα αποθέματα καυσίμων, που διαθέτει η χώρα μας, επαρκούν μόνο για ένα μήνα, φτάνουν. β. (για πρόσ.) έχω τις απαραίτητες ικανότητες για κτ.

P10.10α Ενεργητική φωνή							
ΕΝΕΣΤ.	οριστ. / υποτ.	αποτελώ	αποτελείς	αποτελεί	αποτελούμε	αποτελείτε	αποτελούν
	προστ.		(αποτελεί)			(αποτελείτε)	
	μτχ.	αποτελώντας					
πρτ.	οριστ.	αποτελούσα	αποτελούσες	αποτελούσε	αποτελούσαμε	αποτελούσατε	αποτελούσαν
αόρ.	οριστ.	απέτελεσα	απέτελεσες	απέτελεσε	απέτελέσαμε	απέτελέσατε	απέτελεσαν
	υποτ.	αποτελέσω	αποτελέσεις	αποτελέσει	αποτελέσο(υ)με	αποτελέσετε	αποτελέσουν
	προστ.		απέτελεσε			απέτελέστε	

Στο ΛΣΓ το ρ. επαρκῶ σημαίνεται με P32 {επήρκεσα}, το οποίο αντιστοιχεί στο κλιτικό υπόδειγμα τελῶ, τελούμαι (φωτ. 2).

ε|παρ|κῶ (ἐπαρκῶ) P32 {επήρκεσα} είμαι αρκετός
 τρόφιμα επαρκούν για μία εβδομάδα ΣΥΝ. αρκῶ.

P32α τελῶ

ΧΡΟΝΟΣ	ΕΓΚΛΙΣΗ	ΠΡΟΣΩΠΟ					
		εγώ	εσύ	αυτός	εμείς	εσείς	αυτοί
ΕΝΕΙΣΤ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	τελῶ	τελείς	τελεί	τελούμε	τελείτε	τελούν(ε)
	ΠΡΟΣΤ.		-			τελείτε	
	ΜΤΧ.	τελώντας					
ΠΑΡΑΤ.	ΟΡΙΣΤ.	τελούσα	τελούσες	τελούσε	τελούσαμε	τελούσατε	τελούσαν(ε)
ΜΕΛΛ. ΕΞΑΚ.	ΟΡΙΣΤ.	θα τελῶ	θα τελείς	θα τελεί	θα τελούμε	θα τελείτε	θα τελούν(ε)
ΜΕΛΛ. ΣΤΙΓΜ.	ΟΡΙΣΤ.	θα τελῶσω	θα τελέσῃς	θα τελήσει	θα τελήσουμε	θα τελέσετε	θα τελήσουν(ε)
ΜΕΛΛ. ΣΥΝΤ.	ΟΡΙΣΤ.	θα ἔχω τελήσει	θα ἔχεις τελήσει	θα ἔχει τελήσει	θα ἔχουμε τελήσει	θα ἔχετε τελήσει	θα ἔχουν(ε) τελήσει
ΑΟΡ.	ΟΡΙΣΤ.	τέλεσα	τέλεσες	τέλεσε	τέλεσαμε	τέλεσατε	τέλεσαν / τέλεσανε
	ΥΠΟΤ.	τελέσω	τελέσῃς	τελέσει	τελέσουμε	τελέσετε	τελέσουν(ε)
	ΠΡΟΣΤ.		τέλεσε			τελέστε	
ΠΑΡΑΚ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	ἔχω τελήσει	ἔχεις τελήσει	ἔχει τελήσει	ἔχουμε τελήσει	ἔχετε τελήσει	ἔχουν(ε) τελήσει
	ΜΤΧ.	ἔχοντας τελήσει					
ΥΠΕΡΣ.	ΟΡΙΣΤ.	εἶχα τελήσει	εἶχες τελήσει	εἶχε τελήσει	εἶχαμε τελήσει	εἶχατε τελήσει	εἶχαν(ε) τελήσει

P32β τελούμαι

ΧΡΟΝΟΣ	ΕΓΚΛΙΣΗ	ΠΡΟΣΩΠΟ					
		εγώ	εσύ	αυτός	εμείς	εσείς	αυτοί
ΕΝΕΙΣΤ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	τελούμαι	τελείσαι	τελείται	τελούμαστε	τελείστε	τελούνται
	ΠΡΟΣΤ.		-			τελείστε	
	ΜΤΧ.	τελούμενος, τελούμενη, τελούμενο					
ΠΑΡΑΤ.	ΟΡΙΣΤ.	(απο) (-τελούμουν)	(-τελούσῃν)	τελούνταν / τελείτο	τελούμαστε / τελούμασταν	(-τελούσατε / τελούσασταν)	τελούνταν(ε) / τελούντο
ΜΕΛΛ. ΕΞΑΚ.	ΟΡΙΣΤ.	θα τελούμαι	θα τελείσαι	θα τελείται	θα τελούμαστε	θα τελείστε	θα τελούνται
ΜΕΛΛ. ΣΤΙΓΜ.	ΟΡΙΣΤ.	θα τελεσῶ	θα τελεσῇς	θα τελεστεί	θα τελεστούμε	θα τελεστείτε	θα τελεστούν(ε)
ΜΕΛΛ. ΣΥΝΤ.	ΟΡΙΣΤ.	θα ἔχω τελεστεί	θα ἔχεις τελεστεί	θα ἔχει τελεστεί	θα ἔχουμε τελεστεί	θα ἔχετε τελεστεί	θα ἔχουν(ε) τελεστεί
ΑΟΡ.	ΟΡΙΣΤ.	τετέλεσκα	τετέλεσκες	τετέλεσκει	τετετέλεκαμε	τετετέλεκατε	τετέλεσκαν / τετετέλεσανε
	ΥΠΟΤ.	τελεσῶ	τελεσῇς	τελεστεί	τελεστούμε	τελεστείτε	τελεστούν(ε)
	ΠΡΟΣΤ.		τελέσου			τελεστείτε	
ΠΑΡΑΚ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	ἔχω τελεστεί	ἔχεις τελεστεί	ἔχει τελεστεί	ἔχουμε τελεστεί	ἔχετε τελεστεί	ἔχουν(ε) τελεστεί
	ΜΤΧ.	τετελεσμένος, τετελεσμένη, τετελεσμένο					
ΥΠΕΡΣ.	ΟΡΙΣΤ.	εἶχα τελεστεί	εἶχες τελεστεί	εἶχε τελεστεί	εἶχαμε τελεστεί	εἶχατε τελεστεί	εἶχαν(ε) τελεστεί

Σας παρακαλούμε να απαντήσετε στα δύο παρακάτω υποερωτήματα:

A. Το Τμήμα Λεξικού θεωρεί ότι από το ΛΚΝ τεκμαίρεται και ο αναύξητος ενεργητικός αόριστος επάρκεσα, επάρκεσες, επάρκεσε κλπ. Κατά συνέπεια, έχει ήδη καταχωρίσει στην ψηφιακή βάση και αυτούς τους τύπους. Συμφωνείτε με το ΤΛ;

B. Το Τμήμα Λεξικού θεωρεί ότι από το ΛΣΓ τεκμαίρεται εν πρώτοις και ολόκληρη η παθητική φωνή, επαρκούμαι, επαρκούμεν, επαρκέστηκα, επαρκεστώ, επαρκέσου, επαρκούμενος, επαρκεσμένος κλπ. Κατά συνέπεια, έχει ήδη καταχωρίσει στην ψηφιακή βάση και όλους αυτούς τους τύπους. Ωστόσο, το ΤΛ θεωρεί ότι προφανώς ο συντάκτης του λήμματος ξέχασε εκ παραδρομής να το σημάνει με P32α, το οποίο (εάν συμφωνείτε κι εσείς) μάλλον θα ήταν και ορθότερο καθότι πρόκειται για ρήμα αμετάβατο. Να διευκρινίσουμε εδώ ότι P32α σημαίνει μόνο στην ενεργητική φωνή (τελώ), P32β σημαίνει μόνο στην παθητική φωνή (τελούμαι), ενώ P32 σημαίνει και ενεργητική και παθητική. Το αποτέλεσμα της παράλειψης είναι ο αναγνώστης του λεξικού αυτού να παρασύρεται και να θεωρεί υπαρκτούς και δόκιμους τους τύπους της παθητικής φωνής. Το Τμήμα Λεξικού θεωρεί εντέλει ότι μάλλον δεν υφίσταται παθητική φωνή και ότι θα πρέπει να αφαιρεθούν από την ψηφιακή βάση αποδεκτών λέξεων όλοι αυτοί οι τύποι της παθητικής φωνής. Συμφωνείτε με το ΤΛ στο ότι πρέπει να αφαιρεθούν;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: A: ναι – B: ναι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 471

Το ρ. εξίσταμαι λημματογραφείται σε όλα τα αποδεκτά μας λεξικά. Μπορείτε να παρατηρήσετε το πώς ακριβώς συντάσσεται το ρ. αυτό κατά σειρά στα ΛΝΕΓ, ΛΚΝ, ΛΑΑ, ΛΣΓ στην παρακάτω φωτ. 1.

εξίσταμαι ρ. αμετβ. αποθ. εκπλήσσομαι. θαυμάζω, μόνο στη ΦΡ. **απορώ και εξίσταμαι** βλ. λ. **απορώ**. ➡ ΣΧΟΛΙΟ λ. **αποθετικός**.
[ΕΤΥΜ. αρχ., αρχική σημ. «αποσύρομαι, αποχωρίζομαι – αποξενώνομαι (από χώρα, ιδέα, φύση κ.λπ.)», < ῥῖ- + ἵσταμαι].

εξίσταμαι [eksístame] Ρ : (λόγ.) μόνο στην έκφραση **απορώ* και -**.

εξίσταμαι [ἐξίσταμαι] ε-ξί-στα-μαι ρ. (αμτβ.)
[εξίστ-αται, -ανται· εύχρ. μόνο στον ενεστ.]
(λόγ.): εκπλήσσομαι. Κυρ. στη • ΦΡ.: **απορώ και εξίσταμαι** βλ. **απορώ** [< αρχ. ἐξίσταμαι]

εξίσταμαι (ἐξίσταμαι) Ρ35β {μόνο ενεστ.} αποθ.· εκπλήσσομαι· μόνο στη ΦΡ. **απορώ και εξίσταμαι** βλ. λ. **απορώ**. ➡ **ίσταμαι**.

Ρ35β -ίσταμαι		ΠΡΟΣΩΠΟ					
ΧΡΟΝΟΣ	ΕΓΚΛΙΣΗ	εγώ	εσύ	αυτός	εμείς	εσείς	αυτοί
ΕΝΕΣΤ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	(καθ)-ίσταμαι	-ίστασαι	-ίσταται	-ιστάμεθα	-ίτασθε	-ίστανται
	ΠΡΟΣΤ.		-			(καθ)-ίτασθε	
	ΜΤΧ.	(καθ)-ιστάμενος, -ιστάμενη, -ιστάμενο					
ΠΑΡΑΤ.	ΟΡΙΣΤ.	(καθ)(-ιστάμην)	(-ίτασο)	-ίτατο	(-ιστάμεθα)	(-ίτασθε)	-ίσταντο
ΜΕΛΛ. ΕΞΑΚ.	ΟΡΙΣΤ.	θα (καθ)-ίσταμαι	θα -ίτασαι	θα -ίταται	θα -ιστάμεθα	θα -ίτασθε	θα -ίστανται
ΜΕΛΛ. ΣΤΙΓΜ.	ΟΡΙΣΤ.	θα (κατα)-στώ	θα -στείς	θα -στεί	θα -στούμε	θα -στείτε	θα -στούν(ε)
ΜΕΛΛ. ΣΥΝΤ.	ΟΡΙΣΤ.	θα έχω (κατα)-στεί	θα έχεις -στεί	θα έχει -στεί	θα έχουμε -στεί	θα έχετε -στεί	θα έχουν(ε) -στεί
ΑΟΡ.	ΟΡΙΣΤ.	(κατ)-έστην	-έστης	-έστη	-έστημεν	-έστητε	-έστησαν
	ΥΠΟΤ.	(κατα)-στώ	-στείς	-στεί	-στούμε	-στείτε	-στούν(ε)
	ΠΡΟΣΤ.		(κατα)-στήσου			-στείτε	
ΠΑΡΑΚ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	έχω (κατα)-στεί	έχεις -στεί	έχει -στεί	έχουμε -στεί	έχετε -στεί	έχουν(ε) -στεί
	ΜΤΧ.	(κατ)-εστημένος, -εστημένη, -εστημένο					
ΥΠΕΡΣ.	ΟΡΙΣΤ.	είχα (κατα)-στεί	είχεις -στεί	είχε -στεί	είχαμε -στεί	είχατε -στεί	είχαν(ε) -στεί

Σας παρακαλούμε να παρατηρήσετε προσεκτικά τη φωτ. 1 και να απαντήσετε στις δύο παρακάτω υποερωτήσεις.

A. Θεωρείτε ορθούς και αποδεκτούς τους τύπους της μετοχής του ενεστώτα **εξιστάμενος, -η, -ο**;

B. Δεδομένου ότι στα περισσότερα αποδεκτά μας λεξικά δεν αποκλείεται ο παρατατικός, θεωρείτε ορθούς και αποδεκτούς τους τύπους του παρατατικού εξιστάμην, εξίστασο, εξίστατο, εξίστάμεθα, εξίστασθε, εξίσταντο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Α: όχι – Β: όχι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 472

Στο ΛΣΓ (Μπαμπ.), στο παράρτημα με τα κλιτικά υποδείγματα συμπεριλαμβάνεται και το Ρ10. Το μεν Ρ10α είναι το τaráζω, το δε Ρ10β είναι το τaráζομαι (φωτ. 1).

Ρ10β τaráζομαι		ΠΡΟΣΩΠΟ					
ΧΡΟΝΟΣ	ΕΓΚΛΙΣΗ	εγώ	εσύ	αυτός	εμείς	εσείς	αυτοί
ΕΝΕΣΤ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	τaráζομαι	τaráζεσαι	τaráζεται	τaráζομαστε	τaráξεστε / τaráζοσαστε	τaráζονται
	ΠΡΟΣΤ.		-			τaráξεστε	
	ΜΤΧ.	(λόγ. ταρασσόμενος, ταρασσόμενη, ταρασσόμενο)					
ΠΑΡΑΤ.	ΟΡΙΣΤ.	ταραζόμουν(α)	ταραζόσουν(α)	ταραζόταν(ε)	ταραζόμαστε / ταραζόμασταν	ταραζόσαστε / ταραζόσασταν	ταραζόνταν / ταραζόντουσαν
ΜΕΛΛ. ΕΞΑΚ.	ΟΡΙΣΤ.	θα τaráζομαι	θα τaráζεσαι	θα τaráζεται	θα ταραζόμαστε	θα τaráξεστε	θα τaráζονται
ΜΕΛΛ. ΣΤΙΓΜ.	ΟΡΙΣΤ.	θα ταραχτ(θ)ώ	θα ταραχτ(θ)είς	θα ταραχτ(θ)εί	θα ταραχτ(θ)ούμε	θα ταραχτ(θ)είτε	θα ταραχτ(θ)ούν(ε)
ΜΕΛΛ. ΣΥΝΤ.	ΟΡΙΣΤ.	θα έχω ταραχτ(θ)εί	θα έχεις ταραχτ(θ)εί	θα έχει ταραχτ(θ)εί	θα έχουμε ταραχτ(θ)εί	θα έχετε ταραχτ(θ)εί	θα έχουν(ε) ταραχτ(θ)εί
ΑΟΡ.	ΟΡΙΣΤ.	τaráχτ(θ)ηκα	τaráχτ(θ)ηκες	τaráχτ(θ)ηκε	ταραχτ(θ)ήκαμε	ταραχτ(θ)ήκατε	τaráχτ(θ)ηκαν / ταραχτήκανε
	ΥΠΟΤ.	ταραχτ(θ)ώ	ταραχτ(θ)είς	ταραχτ(θ)εί	ταραχτ(θ)ούμε	ταραχτ(θ)είτε	ταραχτ(θ)ούν(ε)
	ΠΡΟΣΤ.		τaráξου			ταραχτ(θ)είτε	
ΠΑΡΑΚ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	έχω ταραχτ(θ)εί	έχεις ταραχτ(θ)εί	έχει ταραχτ(θ)εί	έχουμε ταραχτ(θ)εί	έχετε ταραχτ(θ)εί	έχουν(ε) ταραχτ(θ)εί
	ΜΤΧ.	ταραγμένος, ταραγμένη, ταραγμένο					
ΥΠΕΡΣ.	ΟΡΙΣΤ.	είχα ταραχτ(θ)εί	είχες ταραχτ(θ)εί	είχε ταραχτ(θ)εί	είχαμε ταραχτ(θ)εί	είχατε ταραχτ(θ)εί	είχαν(ε) ταραχτ(θ)εί

Το Τμήμα Λεξικού θεωρεί ότι στον πίνακα Ρ10β της φωτ. 1 εμφανίζεται ασάφεια και προβληματίζεται γύρω από τον τρόπο που παρουσιάζεται στον αναγνώστη η μετοχή του παθητικού ενεστώτα. Στο ΛΣΓ λεξικογραφούνται 58 συνολικά ρήματα με το Ρ10, τα οποία θα εξετάσουμε ευθύς αμέσως ένα προς ένα. Ο προβληματισμός του ΤΛ εστιάζεται στο εάν υφίστανται οι μετοχές παθητικού ενεστώτα, είτε λόγιες με χαρακτήρα -σσ- είτε μη λόγιες με χαρακτήρα -ζ-, σε όλα αυτά τα ρήματα.

Στα ρήματα αυτά ανήκουν και τα εξής: αγγίζω, αδράχνω, αλλάζω, αναταράζω, αναταράσσω, ανατινάζω, αποστάζω, αποτινάζω, αποφράζω, αρπάζω, βουλιάζω.

Τεκμαίρεται και είναι αποδεκτή η μ.π.ε. αποτινασσόμενος (ΛΣΓ Ρ9 κηρύσσω -ομαι, κηρυσσόμενος).

Θεωρείτε ορθές και αποδεκτές τις μετοχές παθητικού ενεστώτα αγγιζόμενος, αγγισσόμενος, αδραχνόμενος, αδρασσόμενος, αλλάζόμενος, αλασσόμενος, αναταραζόμενος, αναταρασσόμενος, ανατιναζόμενος, ανατινασσόμενος, αποσταζόμενος, αποστασόμενος, αποτιναζόμενος, αποφραζόμενος, αποφρασσόμενος, αρπαζόμενος, αρπασσόμενος, βουλιαζόμενος, βουλιασσόμενος;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι σε όλα

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 473

Στο ΛΣΓ (Μπαμπ.), στο παράρτημα με τα κλιτικά υποδείγματα συμπεριλαμβάνεται και το Ρ10. Το μεν Ρ10α είναι το ταράζω, το δε Ρ10β είναι το ταράζομαι (βλ. φωτ. 1 στο ερώτ. Νο 472).

Το Τμήμα Λεξικού θεωρεί ότι στον πίνακα Ρ10β της φωτ. 1 εμφανίζεται ασάφεια και προβληματίζεται γύρω από τον τρόπο που παρουσιάζεται στον αναγνώστη η μετοχή του παθητικού ενεστώτα. Στο ΛΣΓ λεξικογραφούνται 58 συνολικά ρήματα με το Ρ10, τα οποία θα εξετάσουμε ευθύς αμέσως ένα προς ένα. Ο προβληματισμός του ΤΛ εστιάζεται στο εάν υφίστανται οι μετοχές παθητικού ενεστώτα, είτε λόγιες με χαρακτήρα -σσ- είτε μη λόγιες με χαρακτήρα -ζ-, σε όλα αυτά τα ρήματα.

Στα ρήματα αυτά ανήκουν και τα εξής: διαρπάζω, διατάζω, εμπαίζω, ενσταλάζω, καλοκοιτάζω, καλοκυττάζω, κατασπαράζω, κατασταλάζω, κοιτάζω, κυττάζω, κράζω, μαλάζω.

Τεκμαίρονται και είναι αποδεκτές οι μ.π.ε. διατασσόμενος (ΛΣΓ Ρ9 κηρύσσω -ομαι, κηρυσσόμενος), μαλασσόμενος (ΛΣΓ Ρ9 κηρύσσω -ομαι, κηρυσσόμενος).

Θεωρείτε ορθές και αποδεκτές τις μετοχές παθητικού ενεστώτα διαρπαζόμενος, διαρπασσόμενος, διαταζόμενος, εμπαιζόμενος, εμπαισσόμενος, ενσταλαζόμενος, ενσταλασσόμενος, καλοκοιταζόμενος, καλοκυτταζόμενος, κατασπαράζόμενος, κατασταλαζόμενος, κοιταζόμενος, κοιτασόμενος, κυτταζόμενος, κυττασόμενος, κραζόμενος, κρασσόμενος, μαλαζόμενος;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Ναι μόνον το εμπαιζόμενος, όχι σε όλα τα υπόλοιπα

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 474

Στο ΛΣΓ (Μπαμπ.), στο παράρτημα με τα κλιτικά υποδείγματα συμπεριλαμβάνεται και το Ρ10. Το μεν Ρ10α είναι το ταράζω, το δε Ρ10β είναι το ταράζομαι (βλ. φωτ. 1 στο ερώτ. Νο 472).

Το Τμήμα Λεξικού θεωρεί ότι στον πίνακα P10β της φωτ. 1 εμφανίζεται ασάφεια και προβληματίζεται γύρω από τον τρόπο που παρουσιάζεται στον αναγνώστη η μετοχή του παθητικού ενεστώτα. Στο ΛΣΓ λεξικογραφούνται 58 συνολικά ρήματα με το P10, τα οποία θα εξετάσουμε ευθύς αμέσως ένα προς ένα. Ο προβληματισμός του ΤΛ εστιάζεται στο εάν υφίστανται οι μετοχές παθητικού ενεστώτα, είτε λόγιες με χαρακτήρα -σσ- είτε μη λόγιες με χαρακτήρα -ζ-, σε όλα αυτά τα ρήματα.

Στα ρήματα αυτά ανήκουν και τα εξής: ξετινάζω, ξεφράζω, παίζω, παραλλάζω, παραχαράζω, πειράζω, περιμαζώνω, περιφράζω, περιχαράζω, πνίγω, ρημάζω, σιάζω, σκιάζω.

Τεκμαίρονται και είναι αποδεκτές οι μ.π.ε. παιζόμενος (ΛΑΑ), παραλλασσόμενος (ΛΣΓ P9 κηρύσσω -ομαι, κηρυσσόμενος), παραχαρασσόμενος (ΛΣΓ P9 κηρύσσω -ομαι, κηρυσσόμενος), περιφρασσόμενος (ΛΣΓ P9 κηρύσσω -ομαι, κηρυσσόμενος), περιχαρασσόμενος (ΛΣΓ P9 κηρύσσω -ομαι, κηρυσσόμενος), σκιαζόμενος (ΛΣΓ P11 ζυγίζω -ομαι, ζυγιζόμενος).

Θεωρείτε ορθές και αποδεκτές τις μετοχές παθητικού ενεστώτα ξετιναζόμενος, ξετινασσόμενος, ξεφραζόμενος, ξεφρασσόμενος, παισσόμενος, παραλλαζόμενος, παραχαραζόμενος, πειραζόμενος, πειρασσόμενος, περιμαζωνόμενος, περιμαζωσόμενος, περιφραζόμενος, περιχαραζόμενος, πνιγόμενος, πνισσόμενος, ρημαζόμενος, ρημασσόμενος, σιαζόμενος, σιασσόμενος, σκιασόμενος;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Ναι μόνον το πνιγόμενος, όχι σε όλα τα υπόλοιπα

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 475

Στο ΛΣΓ (Μπαμπ.), στο παράρτημα με τα κλιτικά υποδείγματα συμπεριλαμβάνεται και το P10. Το μεν P10α είναι το ταράζω, το δε P10β είναι το ταράζομαι (βλ. φωτ. 1 στο ερώτ. Νο 472).

Το Τμήμα Λεξικού θεωρεί ότι στον πίνακα P10β της φωτ. 1 εμφανίζεται ασάφεια και προβληματίζεται γύρω από τον τρόπο που παρουσιάζεται στον αναγνώστη η μετοχή του παθητικού ενεστώτα. Στο ΛΣΓ λεξικογραφούνται 58 συνολικά ρήματα με το P10, τα οποία θα εξετάσουμε ευθύς αμέσως ένα προς ένα. Ο προβληματισμός του ΤΛ εστιάζεται στο εάν υφίστανται οι μετοχές παθητικού ενεστώτα, είτε λόγιες με χαρακτήρα -σσ- είτε μη λόγιες με χαρακτήρα -ζ-, σε όλα αυτά τα ρήματα.

Στα ρήματα αυτά ανήκουν και τα εξής: σπαράζω, σπαράσσω, στηρίζω, στ(ο)ιβάζω, στραμπουλίζω, συμμαζώνω, συνάζω, συνταράζω, σφάζω, σφυρίζω, ταράζω, τινάζω, τραντάζω, υποβαστάζω, υποστηρίζω, υφαρπάζω, φράζω, φυλά(γ)ω, χαράζω.

Τεκμαίρονται και είναι αποδεκτές οι μ.π.ε. στηριζόμενος (ΛΚΝ κ. ΛΑΑ), συνταρασσόμενος (ΛΣΓ P9 κηρύσσω -ομαι, κηρυσσόμενος), ταρασσόμενος (ΛΣΓ P10 αυτούσιο), τιναζόμενος (ΛΑΑ), τρανταζόμενος (ΛΑΑ), υποβασταζόμενος (ΛΑΑ), υποστηριζόμενος (ΛΑΑ), φρασσόμενος (ΛΣΓ P9 κηρύσσω -ομαι, κηρυσσόμενος), φυλασσόμενος (ΛΚΝ κ. ΛΑΑ), χαρασσόμενος (ΛΣΓ P9 κηρύσσω -ομαι, κηρυσσόμενος).

Θεωρείτε ορθές και αποδεκτές τις μετοχές παθητικού ενεστώτα σπαραζόμενος, σπαρασσόμενος, στηρισσόμενος, στ(ο)ιβαζόμενος, στ(ο)ιβασσόμενος, συμμαζωνόμενος, συμμαζωσσόμενος, συναζόμενος, συνασσόμενος, συνταραζόμενος, σφαζόμενος, σφασσόμενος, σφυριζόμενος, σφυρισσόμενος, ταραζόμενος, τινασσόμενος, τραντασσόμενος, υποβαστασσόμενος, υποστηρισσόμενος, υφαρπαζόμενος, υφαρπασσόμενος, φραζόμενος, φυλαγόμενος, χαραζόμενος;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Ναι μόνον το σπαρασσόμενος, όχι σε όλα τα υπόλοιπα

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 476

Το αμετάβατο ρ. ιδροκοπώ λημματογραφείται σε όλα τα αποδεκτά μας λεξικά. Στο ΛΚΝ, στο ΛΑΑ και στο ΛΝΕΓ, κλίνεται μόνο στην ενεργητική φωνή, ενώ από την παθητική εμφανίζεται μόνον η μππ. ιδροκοπημένος. Ωστόσο, ο αναγνώστης του ΛΣΓ συμπεραίνει ότι το ρ. αυτό έχει και ολόκληρη την παθητική φωνή, αφού αντί να σημειωθεί με Ρ24α, έχει σημειωθεί με Ρ24 (φωτ. 1).

ιδροκοπῶ (ιδροκοπῶ) P24 {κ. ιδροκοπημένος} 1
 χύνω άφθονο ιδρώτα 2 (μτφ.) κουράζομαι πολύ, μο-

P24α αγαπάω / -ώ

ΧΡΟΝΟΣ	ΕΓΚΛΙΣΗ	ΠΡΟΣΩΠΟ					
		εγώ	εσύ	αυτός	εμείς	εσείς	αυτοί
ΕΝΕΣΤ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	αγαπῶ / αγαπάω	αγαπάς	αγαπά / αγαπάει	αγαπάμε / αγαπούμε	αγαπάτε	αγαπούν / αγαπάν(ε)
	ΠΡΟΣΤ.		αγάπα / αγάπαγε			αγαπάτε	
	ΜΤΧ.	αγαπώντας					
ΠΑΡΑΤ.	ΟΡΙΣΤ.	αγαπούσα / αγάπαγα	αγαπούσες / αγάπαγες	αγαπούσε / αγάπαγε	αγαπούσαμε / αγαπάγαμε	αγαπούσατε / αγαπάγατε	αγαπούσαν(ε) / αγάπαγαν / αγαπάγαγε
ΜΕΛΛ. ΕΞΑΚ.	ΟΡΙΣΤ.	θα αγαπῶ / αγαπάω	θα αγαπάς	θα αγαπά / αγαπάει	θα αγαπάμε / αγαπούμε	θα αγαπάτε	θα αγαπούν / αγαπάν(ε)
ΜΕΛΛ. ΣΤΙΓΜ.	ΟΡΙΣΤ.	θα αγαπήσω	θα αγαπήσεις	θα αγαπήσει	θα αγαπήσουμε	θα αγαπήσετε	θα αγαπήσουν(ε)
ΜΕΛΛ. ΣΥΝΤ.	ΟΡΙΣΤ.	θα έχω αγαπήσει	θα έχεις αγαπήσει	θα έχει αγαπήσει	θα έχουμε αγαπήσει	θα έχετε αγαπήσει	θα έχουν(ε) αγαπήσει
ΑΟΡ.	ΟΡΙΣΤ.	αγάπησα	αγάπησες	αγάπησε	αγαπήσαμε	αγαπήσατε	αγάπησαν / αγαπήσανε
	ΥΠΟΤ.	αγαπήσω	αγαπήσεις	αγαπήσει	αγαπήσουμε	αγαπήσετε	αγαπήσουν(ε)
	ΠΡΟΣΤ.		αγάπησε			αγαπήστε	
ΠΑΡΑΚ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	έχω αγαπήσει	έχεις αγαπήσει	έχει αγαπήσει	έχουμε αγαπήσει	έχετε αγαπήσει	έχουν(ε) αγαπήσει
	ΜΤΧ.	έχοντας αγαπήσει					
ΥΠΕΡΣ.	ΟΡΙΣΤ.	είχα αγαπήσει	είκες αγαπήσει	είχε αγαπήσει	είχαμε αγαπήσει	είκατε αγαπήσει	είκαν(ε) αγαπήσει

P24β αγαπιέμαι

ΧΡΟΝΟΣ	ΕΓΚΛΙΣΗ	ΠΡΟΣΩΠΟ					
		εγώ	εσύ	αυτός	εμείς	εσείς	αυτοί
ΕΝΕΣΤ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	αγαπιέμαι	αγαπιέσαι	αγαπιέται	αγαπιόμαστε	αγαπιέστε / αγαπιόσαστε	αγαπιούνται / αγαπιόνται
	ΠΡΟΣΤ.		-			αγαπιέστε	
	ΜΤΧ.	-					
ΠΑΡΑΤ.	ΟΡΙΣΤ.	αγαπιόμουν(α)	αγαπιόσουν(α)	αγαπιόταν(ε)	αγαπιόμαστε / αγαπιόμασταν	αγαπιόσατε / αγαπιόσασταν	αγαπιόνταν / αγαπιόντουσαν / αγαπιούνταν
ΜΕΛΛ. ΕΞΑΚ.	ΟΡΙΣΤ.	θα αγαπιέμαι	θα αγαπιέσαι	θα αγαπιέται	θα αγαπιόμαστε	θα αγαπιέστε / αγαπιόσαστε	θα αγαπιούνται / αγαπιόνται
ΜΕΛΛ. ΣΤΙΓΜ.	ΟΡΙΣΤ.	θα αγαπηθῶ	θα αγαπηθείς	θα αγαπηθεί	θα αγαπηθούμε	θα αγαπηθείτε	θα αγαπηθούν(ε)
ΜΕΛΛ. ΣΥΝΤ.	ΟΡΙΣΤ.	θα έχω αγαπηθεί	θα έχεις αγαπηθεί	θα έχει αγαπηθεί	θα έχουμε αγαπηθεί	θα έχετε αγαπηθεί	θα έχουν(ε) αγαπηθεί
ΑΟΡ.	ΟΡΙΣΤ.	αγαπήθηκα	αγαπήθηκες	αγαπήθηκε	αγαπήθήκαμε	αγαπήθήκατε	αγαπήθηκαν / αγαπήθηκανε
	ΥΠΟΤ.	αγαπηθῶ	αγαπηθείς	αγαπηθεί	αγαπηθούμε	αγαπηθείτε	αγαπηθούν(ε)
	ΠΡΟΣΤ.		αγαπήσου			αγαπηθείτε	
ΠΑΡΑΚ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	έχω αγαπηθεί	έχεις αγαπηθεί	έχει αγαπηθεί	έχουμε αγαπηθεί	έχετε αγαπηθεί	έχουν(ε) αγαπηθεί
	ΜΤΧ.	αγαπημένος, αγαπημένη, αγαπημένο					
ΥΠΕΡΣ.	ΟΡΙΣΤ.	είχα αγαπηθεί	είκες αγαπηθεί	είχε αγαπηθεί	είχαμε αγαπηθεί	είκατε αγαπηθεί	είκαν(ε) αγαπηθεί

Θεωρείτε ότι θα πρέπει να είναι αποδεκτοί και όλοι οι τύποι της παθητικής φωνής, λ.χ. ιδροκοπιέμαι, -έσαι κλπ., ιδροκοπιόμουν(α), -όσουν(α) κλπ., ιδροκοπήθηκα, -ες κλπ., ιδροκοπηθώ, -είς κλπ., ιδροκοπήσου;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 477

Το αμετάβατο ρ. καρδαμώνω λημματογραφείται σε όλα τα αποδεκτά μας λεξικά. Στο ΛΚΝ, στο ΛΑΑ και στο ΛΝΕΓ, κλίνεται μόνο στην ενεργητική φωνή, ενώ από την παθητική εμφανίζεται μόνον η μππ. καρδαμωμένος. Ωστόσο, ο αναγνώστης του ΛΣΓ συμπεραίνει ότι το ρ. αυτό έχει και ολόκληρη την παθητική φωνή, αφού αντί να σημανθεί με Ρ12α, έχει σημανθεί με Ρ12 (φωτ. 1).

καρ|δα|μώ|νω P12 ανακτώ τις χαμένες μου δυνάμεις:
έφαγα και καρδάμωσα. — **καρδάμωμα** O48.

P12α ντώνω							
ΧΡΟΝΟΣ	ΕΓΚΛΙΣΗ	ΠΡΟΣΩΠΟ					
		εγώ	εσύ	αυτός	εμείς	εσείς	αυτοί
ΕΝΕΣΤ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	ντώνω	ντώνεις	ντώνει	ντώνουμε	ντώνετε	ντώνουν(ε)
	ΠΡΟΣΤ.		ντώνε			ντώνετε	
	ΜΤΧ.	ντώνοντας					
ΠΑΡΑΤ.	ΟΡΙΣΤ.	έντυνα	έντυνες	έντυνε	ντώναμε	ντώνατε	έντυναν / ντώνανε
ΜΕΛΛ. ΕΞΑΚ.	ΟΡΙΣΤ.	θα ντώνω	θα ντώνεις	θα ντώνει	θα ντώνουμε	θα ντώνετε	θα ντώνουν(ε)
ΜΕΛΛ. ΣΤΙΓΜ.	ΟΡΙΣΤ.	θα ντύσω	θα ντύσεις	θα ντύσει	θα ντύσουμε	θα ντύσετε	θα ντύσουν(ε)
ΜΕΛΛ. ΣΥΝΤ.	ΟΡΙΣΤ.	θα έχω ντύσει	θα έχεις ντύσει	θα έχει ντύσει	θα έχουμε ντύσει	θα έχετε ντύσει	θα έχουν(ε) ντύσει
ΑΟΡ.	ΟΡΙΣΤ.	έντυσα	έντυσες	έντυσε	ντύσαμε	ντύσατε	έντυσαν / ντύσανε
	ΥΠΟΤ.	ντύσω	ντύσεις	ντύσει	ντύσουμε	ντύσετε	ντύσουν(ε)
	ΠΡΟΣΤ.		ντύσε			ντύστε	
ΠΑΡΑΚ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	έχω ντύσει	έχεις ντύσει	έχει ντύσει	έχουμε ντύσει	έχετε ντύσει	έχουν(ε) ντύσει
	ΜΤΧ.	έκοντας ντύσει					
ΥΠΕΡΣ.	ΟΡΙΣΤ.	είχα ντύσει	είχες ντύσει	είχε ντύσει	είχαμε ντύσει	είχατε ντύσει	είχαν(ε) ντύσει

P12β ντύνομαι							
ΧΡΟΝΟΣ	ΕΓΚΛΙΣΗ	ΠΡΟΣΩΠΟ					
		εγώ	εσύ	αυτός	εμείς	εσείς	αυτοί
ΕΝΕΣΤ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	ντύνομαι	ντύνεσαι	ντύνεται	ντύνόμαστε	ντύνεστε / ντύνόσαστε	ντύνονται
	ΠΡΟΣΤ.		-			ντύνεστε	
	ΜΤΧ.	-					
ΠΑΡΑΤ.	ΟΡΙΣΤ.	ντύνομαι(α)	ντύνόσαι(α)	ντύνεται(ε)	ντύνόμαστε / ντύνόμασταν	ντύνόσαστε / ντύνόσασταν	ντύνονται / ντύνότανται
ΜΕΛΛ. ΕΞΑΚ.	ΟΡΙΣΤ.	θα ντύνομαι	θα ντύνεσαι	θα ντύνεται	θα ντύνόμαστε	θα ντύνεστε	θα ντύνονται
ΜΕΛΛ. ΣΤΙΓΜ.	ΟΡΙΣΤ.	θα ντυθώ	θα ντυθείς	θα ντυθεί	θα ντυθούμε	θα ντυθείτε	θα ντυθούν(ε)
ΜΕΛΛ. ΣΥΝΤ.	ΟΡΙΣΤ.	θα έχω ντυθεί	θα έχεις ντυθεί	θα έχει ντυθεί	θα έχουμε ντυθεί	θα έχετε ντυθεί	θα έχουν(ε) ντυθεί
ΑΟΡ.	ΟΡΙΣΤ.	ντύθηκα	ντύθηκες	ντύθηκε	ντυθήκαμε	ντυθήκατε	ντύθηκαν / ντυθήκανε
	ΥΠΟΤ.	ντυθώ	ντυθείς	ντυθεί	ντυθούμε	ντυθείτε	ντυθούν(ε)
	ΠΡΟΣΤ.		ντύσου			ντυθείτε	
ΠΑΡΑΚ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	έχω ντυθεί	έχεις ντυθεί	έχει ντυθεί	έχουμε ντυθεί	έχετε ντυθεί	έχουν(ε) ντυθεί
	ΜΤΧ.	ντυμένος, ντυμένη, ντυμένο					
ΥΠΕΡΣ.	ΟΡΙΣΤ.	είχα ντυθεί	είχες ντυθεί	είχε ντυθεί	είχαμε ντυθεί	είχατε ντυθεί	είχαν(ε) ντυθεί

Θεωρείτε ότι θα πρέπει να είναι αποδεκτοί και όλοι οι τύποι της παθητικής φωνής, λ.χ. καρδαμώνομαι, -εσαι κλπ., καρδαμωνόμουν(α), -όσουν(α) κλπ., καρδαμώθηκα, -ες κλπ., καρδαμωθώ, -είς κλπ., καρδαμώσου;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 478

Θεωρείτε ορθό να υφίστανται στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ και να είναι αποδεκτοί σ' αυτό οι κλιτικοί τύποι που προκύπτουν από την πλήρη κλίση σε όλα τα γένη, τις πτώσεις και τους αριθμούς, των μονολεκτικών παραθετικών συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού των επιθέτων άριος, ερμητικός, εύγευστος, ευσπλαχνικός;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι στα αριότερος, αριότατος. Ναι σε όλα τα υπόλοιπα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 479

Στο ΛΚΝ, μέσα στο ερμήνευμα του λ. «ευθυ- & ευθύ-» λεξικογραφούνται μεταξύ άλλων και τα λ. ευθύδρομος, ευθύπλους και (ζωολ.) ευθύρραμφος (φωτ. 1).

ευθυ-¹ [efθi] & ευθύ- [efθí], όταν κατά τη σύνθεση ο τόνος ανεβαίνει στο α' συνθετικό : α' συνθετικό σε σύνθετες, συνήθ. λόγιες ή επιστημονικές λέξεις· προσδίδει σ' αυτό που εκφράζει το β' συνθετικό την ιδιότητα αυτού που είναι: α. ευθύς, ίσιος, σε ευθεία γραμμή: ευθύγραμμος, ευθύδρομος, ευθύπλους· (ζωολ.) ευθύρραμφος. β. επιτυχής, εύστοχος: ευθύβολος. γ. ορθός, σωστός, δίκαιος: ~κρισία, ~δικία.

[λόγ. < αρχ. εὐθυ- θ. του επιθ. εὐθύ(ς) ως α' συνθ.: αρχ. εὐθύ-φρων 'ειλικρινής', εὐθυ-δικία, ελνστ. εὐθυ-τενής]

Τα τρία αυτά λ. δεν λεξικογραφούνται σε κανένα άλλο αποδεκτό μας λεξικό. Το Τμήμα Λεξικού θεωρεί ότι δεν είναι απολύτως σαφές για τον αναγνώστη τι μέρη του λόγου είναι αυτά τα τρία λήμματα. Κατά συνέπεια σας παρακαλούμε να μας το αποσαφηνίσετε για το καθένα ξεχωριστά. Θεωρείτε ότι οι λέξεις ευθύδρομος, ευθύπλους και ευθύρραμφος αποτελούν τριγενή επίθετα ή αρσενικά ουσιαστικά;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Και τα τρία είναι τριγενή επίθετα (ευθύδρομος, -η, -ο, ευθύρραμφος, -η, -ο, ευθύπλους, -ους, -ουν).

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 480

Στους όρους αποδοχής λέξεων (παράγραφος Δ2) αναφέρονται επί λέξει τα εξής: «Για τα σύνθετα ρήματα που παίρνουν εσωτερική εμφανή αύξηση, ακολουθούνται οι συστάσεις των βοηθημάτων, δηλ: Ο παρατατικός «ακολουθεί» τον αόριστο, δηλ. εάν το ρήμα παίρνει εσωτερική εμφανή αύξηση στον αόριστο, τότε παίρνει υποχρεωτικά και στον παρατατικό (ΕΜΠΝΕΩ - ΕΝΕΠΝΕΥΣΑ - ΕΝΕΠΝΕΑ), εκτός εάν τα βοηθήματα ορίζουν ρητώς διαφορετικά (π.χ. ΔΙΑΤΕΛΩ - ΔΙΑΤΕΛΕΣΑ & ΔΙΕΤΕΛΕΣΑ - ΔΙΑΤΕΛΟΥΣΑ, ΑΠΟΣΠΩ - ΑΠΕΣΠΑΣΑ - ΑΠΟΣΠΟΥΣΑ, ΔΙΑΡΚΩ - ΔΙΗΡΚΕΣΑ - ΔΙΑΡΚΟΥΣΑ, ΕΠΙΔΡΩ - ΕΠΕΔΡΑΣΑ - ΕΠΙΔΡΟΥΣΑ κλπ.)».

Στα αποδεκτά μας λεξικά λημματογραφούνται αρκετά ρήματα, των οποίων τον αόριστο (ή/και τον παρατατικό) οι λεξικογράφοι τον συντάσσουν (και) με άτονη εσωτερική αύξηση. Παρατηρούμε π.χ. ενδεικτικά τα εξής: αγοράζω (ηγόρασα, ηγόραζα), διαβιβάζω (διεβίβασα), διαλαμβάνω (διέλαβα), διαλανθάνω (διέλαθα), διατελώ (διετέλεσα), εγκαλώ (ενεκάλεσα), εισχωρώ (εισεχώρησα), εκδηλώνω (εξεδήλωσα), εκδημώ (εξεδήμησα), εκδιώκω (εξεδίωξα), εκστρατεύω (εξεστράτευσα), εκτελώ (εξετέλεσα), εμποιώ (ενεποίησα), εμφυσώ (ενεφύσησα), εμφωλεύω (ενεφώλευσα), ενδημώ (ενεδήμησα), ενθαρρύνω (ενεθάρρυνα), ενθυμίζω (ενεθύμισα), επικρατώ (επεκράτησα), επισκιάζω (επεσκίασα), επιφυλάσσω (επεφύλαξα), επιχειρώ (επεχείρησα), παρακάθομαι (παρεκάθησα), προσχωρώ (προσεχώρησα) κ.ά.

Σας παρακαλούμε να απαντήσετε στα δύο παρακάτω υποερωτήματα.

A. Το Τμήμα Λεξικού θεωρεί ότι αυτή η άτονη εσωτερική αύξηση δεν μπορεί να εμφανίζεται στα τρία πρόσωπα του πληθυντικού με καταλήξεις -ΑΜΕ, -ΑΤΕ, -ΑΝΕ, στα οποία μεταπίπτει ο τόνος κατά μία συλλαβή. Π.χ. ναι στα διεβίβασα, διεβίβασες, διεβίβασε, διεβίβασαν, αλλά όχι στα διεβιβάσαμε, διεβιβάσατε, διεβιβάσανε. Π.χ. ναι στα εξεδήλωσα, εξεδήλωσες, εξεδήλωσε, εξεδήλωσαν, αλλά όχι στα εξεδηλώσαμε, εξεδηλώσατε, εξεδηλώσανε. Συμφωνείτε με το ΤΛ;

B. Θεωρείτε ορθούς και αποδεκτούς τους παρατατικούς διεβίβαζα, διελάμβανα, διελάνθανα, εξεδήλωνα, εξεδίωκα, εξεστράτευα, ενεφώλευα, ενεθύμιζα, επεσκίαζα, επεφύλασσα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Α: ναι – Β: ναι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 481

Παραεμφερές με τις περιπτώσεις που εξετάσαμε στο προηγούμενο ερώτημα (No 480) είναι και το φαινόμενο του διπλασιασμού του αρχικού ρ- σε -ρρ- στους ιστορικούς χρόνους (παρατατικό και αόριστο) κάποιων ρημάτων που ανάγονται στην αρχαία ή τη λόγια γλωσσική μας παράδοση και αρχίζουν από ρ- (ραίνω, έρρανα, έρραينا – ράπτω, έρραπτα – ρέω, έρρεα – ρέπω, έρρεπτα – ρίπτω, έρριπτα, έρριψα).

Θεωρείτε ορθούς και αποδεκτούς τους τύπους ΕΡΡΑΝΑΜΕ, ΕΡΡΑΝΑΝΕ, ΕΡΡΑΝΑΤΕ, ΕΡΡΑΙΝΑΜΕ, ΕΡΡΑΙΝΑΤΕ, ΕΡΡΑΙΝΑΝΕ, ΕΡΡΕΑΜΕ, ΕΡΡΕΑΝΕ, ΕΡΡΕΑΤΕ, ΕΡΡΕΠΑΜΕ, ΕΡΡΕΠΑΝΕ, ΕΡΡΕΠΑΤΕ, ΕΡΡΙΨΑΜΕ, ΕΡΡΙΨΑΝΕ, ΕΡΡΙΨΑΤΕ, ΕΡΡΙΠΤΑΜΕ, ΕΡΡΙΠΤΑΤΕ, ΕΡΡΙΠΤΑΝΕ, ΕΡΡΑΠΤΑΜΕ, ΕΡΡΑΠΤΑΤΕ, ΕΡΡΑΠΤΑΝΕ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 482

Στα αποδεκτά μας λεξικά λημματογραφούνται πολλά «αρχαιοκλίτα» προπαροξύτονα θηλυκά ουσιαστικά σε -ος. Για την κλίση τους ακολουθούσαμε παλαιότερα (δηλαδή πριν να ψηφισθούν ως αποδεκτά βοηθήματα το Λεξικό της Ακαδημίας Αθηνών, το Λεξικό για το Σχολείο και το Γραφείο και η Γραμμ. Μπαμπινιώτη) το κλιτικό υπόδειγμα που βρίσκεται στη Γραμματική Τριανταφυλλίδη, σελ. 93, § 141 (φωτ. 1).

η διάμετρος

Τα αρχαιοκλίτα θηλυκά σε -ος είναι οξύτονα, παροξύτονα και προπαροξύτονα.

	Ενικός	Πληθυντικός
Ονομ.	η διάμετρος	οι διάμετροι (οι διάμετρες)
Γεν.	της διαμέτρου	των διαμέτρων
Αιτ.	τη διάμετρο	τις διαμέτρους (τις διάμετρες)
Κλητ.	(διάμετρο)	(διάμετροι)

Στη Γραμματική Μπαμπινιώτη δεν γίνεται καμία αναφορά στην κλητική πτώση κανενός ουσιαστικού. Ωστόσο, για τα ουσιαστικά αυτής της κατηγορίας που λεξικογραφούνται στο ΛΣΓ ακολουθούμε το κλιτικό υπόδειγμα Ο60 του ίδιου του ΛΣΓ, στο οποίο εμφανίζεται στην κλητική ενικού διαφορετικός τύπος (φωτ. 2).

Ο60 είσοδος	Ονομαστική	Γενική	Αιτιατική	Κλητική
Ενικός	η είσοδος	της εισόδου	την είσοδο	(είσοδε)
Πληθυντικός	οι είσοδοι	των εισόδων	τις εισόδους	(είσοδοι)

Κατά συνέπεια, το Τμήμα Λεξικού έχει ήδη καταχωρίσει λ.χ. τα ΕΙΣΟΔΕ, ΜΕΘΟΔΕ, ΚΑΘΟΔΕ, ΔΙΑΜΕΤΡΕ, ΔΙΕΞΟΔΕ, ΑΤΡΑΚΤΕ, ΠΑΡΟΔΕ, ΕΓΚΥΚΛΙΕ, ΠΕΡΙΟΔΕ, ΗΠΕΙΡΕ, ΜΕΘΟΡΙΕ, ΠΑΝΣΕΛΗΝΕ, ΛΕΚΙΘΕ κ.ά. Σημειώνεται όμως εδώ ότι υπάρχουν και κάποια ακόμη τέτοια θηλυκά που συμπεριλαμβάνονται μεν στο λημματολόγιο των ΛΝΕΓ, ΛΚΝ, ΛΑΑ, αλλά όχι και σ' εκείνο του ΛΣΓ. Εν προκειμένω, στο ΛΝΕΓ υπάρχουν η ημιέρημος και η δίκταμος, ενώ στο ΛΑΑ υπάρχουν η άτροπος και η άρκευθος. Το Τμήμα Λεξικού τηρεί μία ενιαία πρακτική σ' αυτά τα ουσιαστικά, θεωρώντας ότι και τα κλιτικά υποδείγματα του παραρτήματος του ΛΣΓ επέχουν θέση Γραμματικής. Επιπλέον, το ΤΛ συμβουλευθήκε και τη (μη αποδεκτή στο σκραμπλ) Γραμματική Γυμνασίου του Σωφρόνη Χατζησαββίδη, όπου και τεκμαίρεται αυτή η κλητική σε -ε (φωτ. 3).

Ουσιαστικά σε -ος (ισοσύλλαβα)

Ενικός αριθμός				
Ονομ.	η	κιβωτός	ψήφος	μέθοδος
Γεν.	της	κιβωτού	ψήφου	μεθόδου
Αιτ.	τη(ν)	κιβωτό	ψήφο	μέθοδο
Κλητ.		κιβωτέ	ψήφε	μέθοδε
Πληθυντικός αριθμός				
Ονομ.	οι	κιβωτοί	ψήφοι	μέθοδοι
Γεν.	των	κιβωτών	ψήφων	μεθόδων
Αιτ.	τις	κιβωτούς	ψήφους	μεθόδους
Κλητ.		κιβωτοί	ψήφοι	μέθοδοι

- Τα ουσιαστικά αυτής της κατηγορίας είναι οξύτονα, παροξύτονα και προπαροξύτονα. Τα οξύτονα και τα παροξύτονα τονίζονται σε όλες τις πτώσεις στην ίδια συλλαβή, ενώ στα προπαροξύτονα μετακινείται ο τόνος στη γενική ενικού και πληθυντικού, καθώς και στην αιτιατική του πληθυντικού, στην παραλήγουσα.
- Κλίνονται όπως και τα αρσενικά ουσιαστικά σε -ος.
- Η κλητική των ουσιαστικών αυτής της κατηγορίας χρησιμοποιείται πάρα πολύ σπάνια. Παρουσιάζει στον ενικό αριθμό κατάληξη σε -ε και σε -ο, π.χ. *κιβωτέ, Κύπρο*, αλλά και *πάροδε, Λεωφόρε*.
- Σπάνια η ονομαστική και η αιτιατική πληθυντικού παρουσιάζουν έναν τύπο με κατάληξη -ες, π.χ. *οι μέθοδες, τις μέθοδες*.
- Σύμφωνα με το *κιβωτός* κλίνονται τα *ατραπός, οδός, στενωπός* κ.ά.
- Σύμφωνα με το *ψήφος* κλίνονται τα *άμμος, λεωφόρος* κ.ά.
- Σύμφωνα με το *μέθοδος* κλίνονται τα *άνοδος, διάλεκτος, κόρινθος, παράγραφος, πρόοδος, σύνοδος* κ.ά.

Κατόπιν τούτου, το ΤΛ έχει καταχωρίσει και σ' αυτά τα 4 ουσιαστικά (που απουσιάζουν από το ΛΣΓ) την κλητική ενικού σε -ε (ΗΜΙΕΡΗΜΕ, ΔΙΚΤΑΜΝΕ, ΑΤΡΟΠΕ, ΑΡΚΕΥΘΕ). Συμφωνείτε με το ΤΛ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Ναι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 483

Στο ΛΑΑ, λημματογραφείται μεταξύ άλλων και το ρ. αντλώ. Όπως θα παρατηρήσετε, αμέσως μετά την κεφαλή του λήμματος ο συντάκτης μάς δίνει κάποιες κλιτικές πληροφορίες. Βλέπουμε εκεί τη μετοχή του παθητικού ενεστώτα αντλούμενος, τη μετοχή του παθητικού παρακειμένου αντλημένος και τη μετοχή του παθητικού αορίστου αντληθέντα. Αντίστοιχα, μέσα στο ερμήνευμα, βλέπουμε τις φράσεις «αντλούμενη ποσότητα» και «αντληθέντα ποσά» (φωτ. 1).

αντλώ [άντλῶ] α-ντλῶ ρ. (μτβ.) {αντλ-εῖς ... | άντλ-ησα, αντλ-ήσω, -είται, -ήθηκε, -ηθεί, μτχ. -ούμενος, -ηθέντα, -ημένος, -ώντας} **1.** (μτφ.) παίρνω, αποκομίζω κάτι αναγκαίο, σημαντικό από κάπου: ~ αισιοδοξία/ενέργεια/θεματολογία/ιδέες/κουράγιο/στοιχεία/συμπεράσματα. ~εί την έμπνευσή του από την παράδοση. Οι πληροφορίες της ιστοσελίδας έχουν ~ηθεί από αξιόπιστες πηγές. **2.** λαμβάνω υγρό με αντλία ή ανάλογο μέσο: ~ούμενη: ποσότητα (π.χ. πετρελαίου).|| Φυτά που ~ούν νερό από μεγάλο βάθος/θρεπτικά συστατικά από το χώμα (: με τις ρίζες τους). Πβ. βγάζω, εξάγω, τραβώ. **3.** ΟΙΚΟΝ. συγκεντρώνω κεφάλαια από μετόχους, τράπεζες και γενικότε. κεφαλαιαγορές, κυρ. για επενδυτικούς σκοπούς: ~ πόρους. ~ηθέντα: ποσά. Πβ. εξασφαλίζω, προσπορίζομαι. [< 1,2: αρχ. άντλῶ, γαλλ. puiser 3: αγγλ. raise]

Σας παρακαλούμε να απαντήσετε στα δύο παρακάτω υποερωτήματα:

A. Θεωρείτε αποδεκτούς τους τύπους του ενικού αριθμού του ουδετέρου γένους ΑΝΤΛΗΘΕΝ, ΑΝΤΛΗΘΕΝΤΟΣ;

B. Θεωρείτε αποδεκτούς τους τύπους του αρσενικού και του θηλυκού ΑΝΤΛΗΘΕΙΣ, ΑΝΤΛΗΘΕΝΤΟΣ, ΑΝΤΛΗΘΕΝΤΑ, ΑΝΤΛΗΘΕΝΤΕΣ, ΑΝΤΛΗΘΕΝΤΩΝ, ΑΝΤΛΗΘΕΙΣΑ, ΑΝΤΛΗΘΕΙΣΑΣ, ΑΝΤΛΗΘΕΙΣΗΣ, ΑΝΤΛΗΘΕΙΣΕΣ, ΑΝΤΛΗΘΕΙΣΩΝ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: A: ναι – B: ναι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 484

Στα ΛΚΝ, ΛΝΕΓ, ΛΑΑ το ρ. γκελάρω δεν έχει παθητική φωνή. Ωστόσο, στο ΛΣΓ το ρ. γκελάρω συνοδεύεται από το κλιτικό υπόδειγμα Ρ22 τσεκάρω -ομαι (φωτ. 1).

ΥΚΕΛ Ο {άκλ.} ελλην. αναπήδηση· το αναπήδημα της μπάλας ή άλλου αντικειμένου (όταν χτυπάει στο έδαφος). — **υκελάρω** P22.

P22α τσεκάρω

ΧΡΟΝΟΣ	ΕΓΚΛΙΣΗ	ΠΡΟΣΩΠΟ					
		εγώ	εσύ	αυτός	εμείς	εσείς	αυτοί
ΕΝΕΣΤ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	τσεκάρω	τσεκάρεις	τσεκάρει	τσεκάρουμε	τσεκάρετε	τσεκάρουν(ε)
	ΠΡΟΣΤ.		τσεκάρε			τσεκάρετε	
	ΜΤΧ.	τσεκάροντας					
ΠΑΡΑΤ.	ΟΡΙΣΤ.	τσεκάρω / τσεκάρω	τσεκάρεις / τσεκάρεις	τσεκάρει / τσεκάρει	τσεκάρουμε / τσεκάρουμε	τσεκάρετε / τσεκάρετε	τσεκάρουν / τσεκάρουν
ΜΕΛΛ. ΕΞΑΚ.	ΟΡΙΣΤ.	θα τσεκάρω	θα τσεκάρεις	θα τσεκάρει	θα τσεκάρουμε	θα τσεκάρετε	θα τσεκάρουν(ε)
ΜΕΛΛ. ΣΤΙΓΜ.	ΟΡΙΣΤ.	θα τσεκάρω	θα τσεκάρεις	θα τσεκάρει	θα τσεκάρουμε	θα τσεκάρετε	θα τσεκάρουν(ε)
ΜΕΛΛ. ΣΥΝΤ.	ΟΡΙΣΤ.	θα έχω τσεκάρει	θα έχεις τσεκάρει	θα έχει τσεκάρει	θα έχουμε τσεκάρει	θα έχετε τσεκάρει	θα έχουν(ε) τσεκάρει
ΑΟΡ.	ΟΡΙΣΤ.	τσεκάρω / τσεκάρω	τσεκάρεις / τσεκάρεις	τσεκάρει / τσεκάρει	τσεκάρουμε	τσεκάρετε	τσεκάρουν / τσεκάρουν / τσεκάρουν
	ΥΠΟΤ.	τσεκάρω	τσεκάρεις	τσεκάρει	τσεκάρουμε	τσεκάρετε	τσεκάρουν(ε)
	ΠΡΟΣΤ.		τσεκάρε / τσεκάρει			τσεκάρετε	
ΠΑΡΑΚ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	έχω τσεκάρει	έχεις τσεκάρει	έχει τσεκάρει	έχουμε τσεκάρει	έχετε τσεκάρει	έχουν(ε) τσεκάρει
	ΜΤΧ.	έχοντας τσεκάρει					
ΥΠΕΡΣ.	ΟΡΙΣΤ.	είχα τσεκάρει	είχες τσεκάρει	είχε τσεκάρει	είχαμε τσεκάρει	είχατε τσεκάρει	είχαν(ε) τσεκάρει

P22β τσεκαρώμαι

ΧΡΟΝΟΣ	ΕΓΚΛΙΣΗ	ΠΡΟΣΩΠΟ					
		εγώ	εσύ	αυτός	εμείς	εσείς	αυτοί
ΕΝΕΣΤ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	τσεκαρώμαι	τσεκαρώσαι	τσεκαρώται	τσεκαριζόμαστε	τσεκαριζόσαστε / τσεκαριζόσαστε	τσεκαρώνται
	ΠΡΟΣΤ.					τσεκαριζόσαστε	
	ΜΤΧ.						
ΠΑΡΑΤ.	ΟΡΙΣΤ.	τσεκαριζόμουν(α)	τσεκαριζόσου(α)	τσεκαριζόταν(ε)	τσεκαριζόμασταν / τσεκαριζόμασταν	τσεκαριζόσασταν / τσεκαριζόσασταν	τσεκαριζόντουσαν / τσεκαριζόντουσαν
ΜΕΛΛ. ΕΞΑΚ.	ΟΡΙΣΤ.	θα τσεκαρώμαι	θα τσεκαρώσαι	θα τσεκαρώται	θα τσεκαριζόμαστε	θα τσεκαριζόσαστε	θα τσεκαρώνται
ΜΕΛΛ. ΣΤΙΓΜ.	ΟΡΙΣΤ.	θα τσεκαριστώ	θα τσεκαριστείς	θα τσεκαριστεί	θα τσεκαριστούμε	θα τσεκαριστείτε	θα τσεκαριστούν(ε)
ΜΕΛΛ. ΣΥΝΤ.	ΟΡΙΣΤ.	θα έχω τσεκαριστεί	θα έχεις τσεκαριστεί	θα έχει τσεκαριστεί	θα έχουμε τσεκαριστεί	θα έχετε τσεκαριστεί	θα έχουν(ε) τσεκαριστεί
ΑΟΡ.	ΟΡΙΣΤ.	τσεκαρίστηκα	τσεκαρίστηκες	τσεκαρίστηκε	τσεκαριστήκαμε	τσεκαριστήκατε	τσεκαρίστηκαν / τσεκαρίστηκαν
	ΥΠΟΤ.	τσεκαριστώ	τσεκαριστείς	τσεκαριστεί	τσεκαριστούμε	τσεκαριστείτε	τσεκαριστούν(ε)
	ΠΡΟΣΤ.		(τσεκαρίσου)			τσεκαριστείτε	
ΠΑΡΑΚ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	έχω τσεκαριστεί	έχεις τσεκαριστεί	έχει τσεκαριστεί	έχουμε τσεκαριστεί	έχετε τσεκαριστεί	έχουν(ε) τσεκαριστεί
	ΜΤΧ.	τσεκαρισμένος, τσεκαρισμένη, τσεκαρισμένο					
ΥΠΕΡΣ.	ΟΡΙΣΤ.	είχα τσεκαριστεί	είχες τσεκαριστεί	είχε τσεκαριστεί	είχαμε τσεκαριστεί	είχατε τσεκαριστεί	είχαν(ε) τσεκαριστεί

Το Τμήμα Λεξικού έχει καταχωρίσει και τους τύπους της παθητικής φωνής, καθώς το ρ. σημαίνεται με το Ρ22 και όχι με το Ρ22α. Συμφωνείτε με το ΤΛ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 485

Στο ΛΣΓ λημματογραφείται και το λήμμα «διωικά Ε1 κ. διζυγωτικά δίδυμα» (φωτ. 1).

δι|ω|ι|κά Ε1 κ. **διζυγωτικά δίδυμα** ΒΙΟΛ. τα δίδυμα που προέρχονται από τη γονιμοποίηση δύο ωαρίων από δύο σπερματοζωάρια και μοιάζουν μεταξύ τους όσο τα κοινά αδέλφια.

Διευκρινίζεται ότι το κλιτικό υπόδειγμα Ε1 είναι το επίθετο σοφός, -ή, -ό. Το Τμήμα Λεξικού θεωρεί αυταπόδεικτους τους τύπους του πληθυντικού του ουδετέρου (διωικά, διωικών).

Σας παρακαλούμε να απαντήσετε στα δύο παρακάτω υποερωτήματα:

A. Θεωρείτε αποδεκτούς τους τύπους του ενικού αριθμού του ουδετέρου γένους ΔΙΩΙΚΟ, ΔΙΩΙΚΟΥ;

B. Θεωρείτε αποδεκτούς τους τύπους του αρσενικού και του θηλυκού ΔΙΩΙΚΟΣ, ΔΙΩΙΚΟ, ΔΙΩΙΚΟΥ, ΔΙΩΙΚΟΙ, ΔΙΩΙΚΕ, ΔΙΩΙΚΗ, ΔΙΩΙΚΗΣ, ΔΙΩΙΚΟΥΣ, ΔΙΩΙΚΕΣ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Α: όχι – Β: όχι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 486

Το ουσιαστικό τρικαντό στα ΛΚΝ, ΛΣΓ, ΛΑΑ είναι άκλιτο, αλλά στο ΛΝΕΓ (Μπαμπ.) δεν υπάρχει αντίστοιχη σήμανση (φωτ. 1).

τρίκαντό το [trikandó] Ο (άκλ.) : επίσημο καπέλο από ύφασμα, με φαρδύ και ανασηκωμένο γείσο που σχημάτιζε τρεις γωνίες.

τρι|κα|ντό (το) Ο {άκλ.} (παλαιότ.) τρίκοχο καπέλο από μαύρο ύφασμα με ανεστραμμένο γείσο και φτερά.

τρίκαντό τρι-κα-ντό ουσ. (ουδ.) {άκλ.} (παλαιότ.): τρίκοχο με ανεστραμμένο γείσο, κυρ. των αξιωματικών του Πολεμικού Ναυτικού. Βλ. *δίκοχο*.

τρίκαντό (το) (παλαιότ.) τρίκοχο καπέλο από μαύρο ύφασμα με ανεστραμμένο γείσο και φτερά.

[ΕΤΥΜ. < γαλλ. *tri-canton < tri- «τρι-» + παλ. προβηγκ. canton «γωνία, αιχμή» (< λατ. canthus < μτγν. κανθός. βλ. κ. ἄκανθα)].

Θεωρείτε αποδεκτούς τους τύπους ΤΡΙΚΑΝΤΟΥ, ΤΡΙΚΑΝΤΑ, ΤΡΙΚΑΝΤΩΝ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 487

Στο ΛΑΑ λεξικογραφούνται αυτόνομα, ανεξάρτητα, ως κεφαλές λημμάτων τα λ. πόνι και σύστεμ, ενώ μέσα στο ερμηνευμα εμφανίζεται και η δεύτερη ορθογραφία σίστεμ (φωτ. 1).

πόιντ βλ. σύστημα

σύστημα σύ-στημα ουσ. (ουδ.) {άκλ.}: κυρ. στα

• ΣΥΜΠΛ.: **πόιντ σύστημα & πόιντ σίστημα**: σύστημα ελέγχου συμπεριφοράς οδηγών σύμφωνα με το οποίο οι οδηγοί τροχοφόρων για κάθε παράβαση συγκεντρώνουν ορισμένους πόντους, οι οποίοι αν υπερβούν το επιτρεπτό όριο, μπορεί να οδηγήσουν και σε αφαίρεση της άδειας. Πβ. ΣΕΣΟ. Βλ. πρόστιμο. [< αγγλ. point system], **σταρ σύστημα** (συνήθ. αρνητ. συνυποδ.): δίκτυο προβολής προσωπικοτήτων του καλλιτεχνικού κυρ. χώρου και κατ' επέκτ. το σύνολο των διασημοτήτων που προωθούνται από αυτό: διεθνές/εγχώριο/λαμπερό/χολιγουντιανό ~. [< αγγλ. star system, 1902]

Το Τμήμα Λεξικού ασχέτως του ότι τα λ. αυτά δεν στέκονται μόνα τους στη γλώσσα μας (όπως δηλαδή λ.χ. και τα ερ κοντίσιον, ζιπ κιλότ, αναντάμ παπαντάμ, σουλτάν μερεμέτ, ρεμπέτ ασκέρι, γκάρντεν πάρτι, μπίμπι ντολ κλπ.), ωστόσο τα έχει καταχωρήσει στην ηλεκτρονική βάση, διότι λεξικογραφούνται ως αυτόνομα και ανεξάρτητα λήμματα, όπως ακριβώς συμβαίνει και με τα λ. αμέτι, τσακίρ, κρας κ.ά. (φωτ. 2).

αμέτι [améti] : (προφ.) μόνο στην έκφραση – *μουχαμέτι / μουχαμπέτι*, πεισματικά, οπωσδήποτε.

[τουρκ. amet muhabbet -ι (για το *μουχαμπέτι* δεξ λ., στο *μουχαμέτι* ίσως παρετυμ. με βάση το όν. του *Μωάμεθ*: Muhammad 'Μουχαμέτης']

τσακίρ (το) [άκλ.] (λαϊκ.) στη ΦΡ. **τσακίρ κέφι** μεγάλο κέφι, κατάσταση έντονης ευφορίας και ελαφράς μέθης: *φτάνω στο ~*. [ΕΤΥΜ. < τουρκ. cakırkeyf «ελαφρώς μεθυσμένος»].

κράς επίθ. [άκλ.]: μόνο στο • **ΣΥΜΠΛ.:** **κράς τεστ:** δοκιμασία ασφάλειας οχήματος σε σύγκρουση με ελεγχόμενη πρόσκρουσή του σε ειδικό τοίχο· κατ' επέκτ. οριακός δοκιμαστικός έλεγχος: *Έγινε ~ ~ στο νέο μοντέλο. || Εκλογικό ~ ~. Το αυριανό παιχνίδι θα είναι ένα κρίσιμο ~ ~ για την ομάδα. Πβ. πρόκριμα. [< αγγλ. crash-test]*

Θεωρείτε αποδεκτό το ΣΙΣΤΕΜ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 488

Στα ΛΝΕΓ, ΛΑΑ, ΛΚΝ ο αόριστος του ρ. μοιχεύω είναι μοίχευσα (φωτ. 1).

μοιχεύω ῥ. ἀμετβ. [αρχ.] {μοίχευσα} διαπράττω μοιχεία: οὐ μοιχεύσεις (μία από τις 10 Εντολές στην Π.Δ.).

μοιχεύω μοι-χεύ-ω ρ. (αμτβ.) {μοίχευ-σε, -σει} (λόγ.): διαπράττω μοιχεία. Πβ. *απατώ, απιστώ, κερατώνω*. [< αρχ. μοιχεύω]

μοιχεύω [μιχένο] -ομαι P5.1 : διαπράττω μοιχεία. [λόγ. < αρχ. μοιχεύω]

P5.1α Ενεργητική φωνή							
ΕΝΕΣΤ.	οριστ. / υποτ.	δεσμεύω	δεσμεύεις	δεσμεύει	δεσμεύο(υ)με	δεσμεύετε	δεσμεύουν
	προστ.		δέσμευε			δεσμεύετε	
	μτχ.	δεσμεύοντας					
πρτ.	οριστ.	δέσμευα	δέσμευες	δέσμευε	δεσμεύαμε	δεσμεύατε	δέσμευαν
αόρ.	οριστ.	δέσμευσα	δέσμευες	δέσμευσε	δεσμεύσαμε	δεσμεύσατε	δέσμευσαν
	υποτ.	δεσμεύσω	δεσμεύσεις	δεσμεύσει	δεσμεύσο(υ)με	δεσμεύσετε	δεσμεύσουν
	προστ.		δέσμευσε			δεσμεύστε	
	απαρέμφ.	δεσμεύσει					

Ωστόσο, στο ΛΣΓ το ρ. μοιχεύω συνοδεύεται από το κλιτικό υπόδειγμα P5α ανακατεύω ανακάτεψα (φωτ. 2).

μοι|χεύ|ω P5a διαπράττω μοιχεία.

P5a ανακατεύω							
ΧΡΟΝΟΣ	ΕΓΚΛΙΣΗ	ΠΡΟΣΩΠΟ					
		εγώ	εσύ	αυτός	εμείς	εσείς	αυτοί
ΕΝΕΣΤ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	ανακατεύω	ανακατεύεις	ανακατεύει	ανακατεύουμε	ανακατεύετε	ανακατεύουν(ε)
	ΠΡΟΣΤ.		ανακάτεψε			ανακατεύετε	
	ΜΤΧ.	ανακατεύοντας					
ΠΑΡΑΤ.	ΟΡΙΣΤ.	ανακάτευα	ανακάτευσες	ανακάτεψε	ανακατεύαμε	ανακατεύατε	ανακάτευσαν / ανακατεύανε
ΜΕΛΛ. ΕΞΑΚ.	ΟΡΙΣΤ.	θα ανακατεύω	θα ανακατεύεις	θα ανακατεύει	θα ανακατεύουμε	θα ανακατεύετε	θα ανακατεύουν(ε)
ΜΕΛΛ. ΣΤΙΓΜ.	ΟΡΙΣΤ.	θα ανακατέψω	θα ανακατέψεις	θα ανακατέψει	θα ανακατέψουμε	θα ανακατέψετε	θα ανακατέψουν(ε)
ΜΕΛΛ. ΣΥΝΤ.	ΟΡΙΣΤ.	θα έχω ανακατέψει	θα έχεις ανακατέψει	θα έχει ανακατέψει	θα έχουμε ανακατέψει	θα έχετε ανακατέψει	θα έχουν(ε) ανακατέψει
ΑΟΡ.	ΟΡΙΣΤ.	ανακάτεψα	ανακάτεψες	ανακάτεψε	ανακατέψαμε	ανακατέψατε	ανακάτεψαν / ανακατέψανε
	ΥΠΟΤ.	ανακατέψω	ανακατέψεις	ανακατέψει	ανακατέψουμε	ανακατέψετε	ανακατέψουν(ε)
	ΠΡΟΣΤ.		ανακάτεψε			ανακατέψτε	
ΠΑΡΑΚ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	έχω ανακατέψει	έχεις ανακατέψει	έχει ανακατέψει	έχουμε ανακατέψει	έχετε ανακατέψει	έχουν(ε) ανακατέψει
	ΜΤΧ.	έχοντας ανακατέψει					
ΥΠΕΡΣ.	ΟΡΙΣΤ.	είχα ανακατέψει	είχες ανακατέψει	είχε ανακατέψει	είχαμε ανακατέψει	είχατε ανακατέψει	είχαν(ε) ανακατέψει

Σημειώνεται εδώ ότι θα μπορούσε ο συντάκτης του ΛΣΓ να μας δώσει το άλλο κλιτικό, δηλ. το Ρ6α δεσμεύω δέσμευσα (φωτ. 3).

Ρ6α δεσμεύω							
ΧΡΟΝΟΣ	ΕΓΚΛΙΣΗ	ΠΡΟΣΩΠΟ					
		εγώ	εσύ	αυτός	εμείς	εσείς	αυτοί
ΕΝΕΣΤ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	δεσμεύω	δεσμεύεις	δεσμεύει	δεσμεύουμε	δεσμεύετε	δεσμεύουν(ε)
	ΠΡΟΣΤ.		δέσμευε			δεσμεύετε	
	ΜΤΧ.	δεσμεύοντας					
ΠΑΡΑΤ.	ΟΡΙΣΤ.	δέσμευα	δέσμευες	δέσμευε	δεσμεύαμε	δεσμεύατε	δέσμευαν / δεσμεύανε
ΜΕΛΛ. ΕΞΑΚ.	ΟΡΙΣΤ.	θα δεσμεύω	θα δεσμεύεις	θα δεσμεύει	θα δεσμεύουμε	θα δεσμεύετε	θα δεσμεύουν(ε)
ΜΕΛΛ. ΣΤΙΓΜ.	ΟΡΙΣΤ.	θα δεσμεύσω	θα δεσμεύσεις	θα δεσμεύσει	θα δεσμεύσουμε	θα δεσμεύσετε	θα δεσμεύσουν(ε)
ΜΕΛΛ. ΣΥΝΤ.	ΟΡΙΣΤ.	θα έχω δεσμεύσει	θα έχεις δεσμεύσει	θα έχει δεσμεύσει	θα έχουμε δεσμεύσει	θα έχετε δεσμεύσει	θα έχουν(ε) δεσμεύσει
ΑΟΡ.	ΟΡΙΣΤ.	δέσμευσα	δέσμευες	δέσμευσε	δεσμεύσαμε	δεσμεύσατε	δέσμευσαν / δεσμεύσανε
	ΥΠΟΤ.	δεσμεύσω	δεσμεύσεις	δεσμεύσει	δεσμεύσουμε	δεσμεύσετε	δεσμεύσουν(ε)
	ΠΡΟΣΤ.		δέσμευσε			δεσμεύστε	
ΠΑΡΑΚ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	έχω δεσμεύσει	έχεις δεσμεύσει	έχει δεσμεύσει	έχουμε δεσμεύσει	έχετε δεσμεύσει	έχουν(ε) δεσμεύσει
	ΜΤΧ.	έχοντας δεσμεύσει					
ΥΠΕΡΣ.	ΟΡΙΣΤ.	είχα δεσμεύσει	είχες δεσμεύσει	είχε δεσμεύσει	είχαμε δεσμεύσει	είχατε δεσμεύσει	είχαν(ε) δεσμεύσει

Το Τμήμα Λεξικού έχει μεν καταχωρίσει και τους τύπους μοίχεψα, μοίχεψες κλπ., μοιχέψω, μοιχέψεις κλπ., προβληματίζεται δε μήπως τυχόν το σωστό υπόδειγμα θα έπρεπε να είναι το Ρ6α. Θεωρείτε ορθούς τους τύπους του αοριστικού θέματος με χαρακτήρα -ψ- ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 489

Το ρ. ξυπολιέμαι έχει διπλή ορθογραφία στο ΛΝΕΓ, δηλαδή και ξιπολιέμαι. Στα ΛΝΕΓ και ΛΚΝ δίδεται ο αόριστος ξυπολύθηκα, ξυπολυθώ, ξυπολυμένος. Προσέξτε το γράμμα -υ- αμέσως μετά το -λ-. Ωστόσο, στο ΛΣΓ δίδεται το κλιτικό υπόδειγμα Ρ24β αγαπήθηκα, αγαπηθώ, αγαπημένος. Όλα αυτά μπορείτε να τα δείτε στην παρακάτω φωτ. 1.

Ξυπολιέμαι [ksipolíme] P10.1β αόρ. Ξυπολυθήκα, απαρέμφ. Ξυπολυθεί, μππ. Ξυπολυμένος : βγάζω τα παπούτσια και τις κάλτσες μου, κυκλοφορώ με γυμνά πόδια: Ξυπολυθήκαμε και μπήκαμε στο νερό. [μον εξυπολ(ύομαι) μεταπλ. -ιέμαι (αποβ. του αρχικού άτ. φων.) < μέσο του εξυπολύω 'βγάζω τα παπούτσια κάποιου' < εξ- αρχ. ύπολύω, -ομαι 'βγάζω τα παπούτσια (μου)']

Ξυπολιέμαι ρ. → Ξυπολιέμαι

Ξυπολιέμαι ρ. αμετβ. αποθ. {Ξυπολύ-θηκα. -μένος} βγάζω τα παπούτσια μου ΑΝΤ. ποδένομαι. **Ξυπολυσιά (η).** ● ΣΧΟΛΙΟ λ. αποθετικός. [ΕΤΥΜ. < μτγν. ἐξυπολύομαι. βλ. λ. Ξυπόλυτος].

Ξυ|πο|λιέ|μαι P24β βγάζω τα παπούτσια μου ΑΝΤ. ποδένομαι. — **Ξυπολυσιά** O3.

P24β αγαπιέμαι							
ΧΡΟΝΟΣ	ΕΓΚΛΙΣΗ	ΠΡΟΣΩΠΟ					
		εγώ	εσύ	αυτός	εμείς	εσείς	αυτοί
ΕΝΕΣΤ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	αγαπιέμαι	αγαπιέσαι	αγαπιέται	αγαπιόμαστε	αγαπιέστε / αγαπιόσαστε	αγαπιούνται / αγαπιόνται
	ΠΡΟΣΤ.		-			αγαπιέστε	
	ΜΤΧ.	-					
ΠΑΡΑΤ.	ΟΡΙΣΤ.	αγαπιόμουν(α)	αγαπιόσουν(α)	αγαπιόταν(ε)	αγαπιόμαστε / αγαπιόμασταν	αγαπιόσαστε / αγαπιόσασταν	αγαπιόνταν / αγαπιόντουσαν / αγαπιούνταν
ΜΕΛΛ. ΕΞΑΚ.	ΟΡΙΣΤ.	θα αγαπιέμαι	θα αγαπιέσαι	θα αγαπιέται	θα αγαπιόμαστε	θα αγαπιέστε / αγαπιόσαστε	θα αγαπιούνται / αγαπιόνται
ΜΕΛΛ. ΣΤΙΓΜ.	ΟΡΙΣΤ.	θα αγαπηθώ	θα αγαπηθείς	θα αγαπηθεί	θα αγαπηθούμε	θα αγαπηθείτε	θα αγαπηθούν(ε)
ΜΕΛΛ. ΣΥΝΤ.	ΟΡΙΣΤ.	θα έχω αγαπηθεί	θα έχεις αγαπηθεί	θα έχει αγαπηθεί	θα έχουμε αγαπηθεί	θα έχετε αγαπηθεί	θα έχουν(ε) αγαπηθεί
ΑΟΡ.	ΟΡΙΣΤ.	αγαπήθηκα	αγαπήθηκες	αγαπήθηκε	αγαπηθήκαμε	αγαπηθήκατε	αγαπήθηκαν / αγαπηθήκανε
	ΥΠΟΤ.	αγαπηθώ	αγαπηθείς	αγαπηθεί	αγαπηθούμε	αγαπηθείτε	αγαπηθούν(ε)
	ΠΡΟΣΤ.		αγαπήσου			αγαπηθείτε	
ΠΑΡΑΚ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	έχω αγαπηθεί	έχεις αγαπηθεί	έχει αγαπηθεί	έχουμε αγαπηθεί	έχετε αγαπηθεί	έχουν(ε) αγαπηθεί
	ΜΤΧ.	αγαπημένος, αγαπημένη, αγαπημένο					
ΥΠΕΡΣ.	ΟΡΙΣΤ.	είχα αγαπηθεί	είκες αγαπηθεί	είχε αγαπηθεί	είχαμε αγαπηθεί	είκατε αγαπηθεί	είχαν(ε) αγαπηθεί

Θεωρείτε ότι από το ΛΣΓ τεκμαίρονται και πρέπει να είναι αποδεκτοί και οι τύποι με -η-, δηλαδή ΞΥΠΟΛΗΘΗΚΑ, ΞΥΠΟΛΗΘΩ, ΞΥΠΟΛΗΣΟΥ, ΞΥΠΟΛΗΜΕΝΟΣ κλπ., και με δεύτερη ορθογραφία ΞΙΠΟΛΗΘΗΚΑ, ΞΙΠΟΛΗΘΩ, ΞΙΠΟΛΗΣΟΥ, ΞΙΠΟΛΗΜΕΝΟΣ κλπ.;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 490

Το ρ. ζέω λεξικογραφείται στα ΛΚΝ και ΛΝΕΓ μόνο στο ενεστωτικό θέμα. Ωστόσο, στο ΛΣΓ δίδεται το κλιτικό υπόδειγμα Ρ3α (πνέω, έπνευσα, πνεύσω κλπ.) δίχως να γίνεται από τον συντάκτη κάποια επισήμανση μορφολογικών περιορισμών, εν προκειμένω απουσίας του αοριστικού θέματος. Όλα αυτά μπορείτε να τα δείτε στην παρακάτω φωτ. 1.

ζέω [ζέο] Ρ (στο γ' πρόσ., στον ενεστ.): (λόγ., για υγρά) βράζω, κοχλάζω. Το νερό ζέει στους 100Γ C.

[λόγ. < αρχ. ζέω]

ζέω ρ. αμετβ. (λόγ.) {ευχρ. κυρ. στη μτχ. ενεστ. ζέων. ζέουσα. ζέον} (για υγρά) βρίσκομαι στο σημείο βρασμού. κοχλάζω ΣΥΝ. βράζω.
ΣΧΟΛΙΟ λ. θερμότητα.

[ΕΤΥΜ. αρχ. < *ζέσ-ω < I.E. *yes- «βράζω», πβ. σανσκρι. yasati. αρχ. γερμ. jesan «αφρίζω», γερμ. Gischti «αφρός». αλβ. ziej (< I.E. *yes-ejō) κ.ά. Ομόρρ. ζεσ-τός, ζέσ-ις (-η) κ.ά.].

ζέ|ω Ρ3α (λόγ.) {κ. ζέων Μ1} (για υγρά) βράζω.

ζέω: παράγωγα. Από το αρχ. ζέω προέρχονται οι λ. ζέον (ουδ. μετοχής ενεστῶτα), ζέση, ζεστός, ζεματίζω / -τάω (μέσω του παραγώγου ζέμα «βρασμός», πβ. κ. έκ-ζεμα) κ.ά.

Ρ3α πνέω							
ΧΡΟΝΟΣ	ΕΓΚΛΙΣΗ	ΠΡΟΣΩΠΟ					
		εγώ	εσύ	αυτός	εμείς	εσείς	αυτοί
ΕΝΕΣΤ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	πνέω	πνέεις	πνέει	πνέουμε	πνέετε	πνέουν(ε)
	ΠΡΟΣΤ.		(πνέε)			πνέετε	
	ΜΤΧ.	πνέοντας					
ΠΑΡΑΤ.	ΟΡΙΣΤ.	έπνεα	έπνεες	έπνεε	πνέαμε	πνέατε	έπνεαν / πνέανε
ΜΕΛΛ. ΕΞΑΚ.	ΟΡΙΣΤ.	θα πνέω	θα πνέεις	θα πνέει	θα πνέουμε	θα πνέετε	θα πνέουν(ε)
ΜΕΛΛ. ΣΤΙΓΜ.	ΟΡΙΣΤ.	θα πνεύσω	θα πνεύσεις	θα πνεύσει	θα πνεύσουμε	θα πνεύσετε	θα πνεύσουν(ε)
ΜΕΛΛ. ΣΥΝΤ.	ΟΡΙΣΤ.	θα έχω πνεύσει	θα έχεις πνεύσει	θα έχει πνεύσει	θα έχουμε πνεύσει	θα έχετε πνεύσει	θα έχουν(ε) πνεύσει
ΑΟΡ.	ΟΡΙΣΤ.	έπνευσα	έπνευσες	έπνευσε	πνεύσαμε	πνεύσατε	έπνευσαν / πνεύσανε
	ΥΠΟΤ.	πνεύσω	πνεύσεις	πνεύσει	πνεύσουμε	πνεύσετε	πνεύσουν(ε)
	ΠΡΟΣΤ.		πνεύσε			πνεύστε	
ΠΑΡΑΚ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	έχω πνεύσει	έχεις πνεύσει	έχει πνεύσει	έχουμε πνεύσει	έχετε πνεύσει	έχουν(ε) πνεύσει
	ΜΤΧ.	έχοντας πνεύσει					
ΥΠΕΡΣ.	ΟΡΙΣΤ.	είχα πνεύσει	είχες πνεύσει	είχε πνεύσει	είχαμε πνεύσει	είχατε πνεύσει	είχαν(ε) πνεύσει

Παρακαλούμε επιλέξτε ή το Α ή το Β ή το Γ ή το Δ.

Α. Θεωρείτε ορθούς και αποδεκτούς τους τύπους έζευσα, ζεύσω κλπ.; ή

Β. Θεωρείτε ορθούς και αποδεκτούς τους τύπους έζεσα, ζέσω κλπ.; ή

Γ. Θεωρείτε ορθούς και αποδεκτούς όλους τους ανωτέρω τύπους (και Α και Β) ; ή
Δ. Θεωρείτε ότι το ρ. ζέω δεν έχει αόριστο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Δ: το ρ. ζέω δεν έχει αόριστο.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 491

Είχαμε εξετάσει παλαιότερα τους κλιτικούς τύπους του β' ενικού της προστακτικής ακράκου, βαριάκου, εισάκου, καλ(ο)άκου, κρυφάκου, παράκου, υπάκου (ερώτημα Νο 107 Ε) και ψιλοάκου (ερώτημα Νο 113 Α8), τους οποίους απορρίψατε στο σύνολό τους. Στο ΛΝΕΓ λημματογραφείται και το ρ. παραακούω (φωτ. 1).

παρᾱακούω ρ. μετβ. {παραάκουσα} **1.** ακούω πολύ καλά: –*Άκουσε-
τι σου είπα; –Άκουσα και παραάκουσα* **2.** ακούω συχνά, πολλές φο-
ρές: *παρα(α)κούγεται τώρα τελευταία το θέμα τῆς εμπλοκῆς τῆς χώ-
ρας μας στην κρίση των Βαλκανίων* (πβ. κ. λ. παρακούω).

Θεωρείτε ορθή και αποδεκτή την προστακτική ΠΑΡΑΑΚΟΥ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 492

Είχαμε εξετάσει παλαιότερα τους κλιτικούς τύπους της προστακτικής του β' ενικού του παθητικού αορίστου βάλσου, ψάλσου, στάλσου, πιώσου, ψεύσου, πάρσου, σπάρσου, δάρσου, γδάρσου, τρώσου, σιχάσου, ειπώσου, φθάρσου, σύρσου, φείσου (ερώτημα Νο 104), τους οποίους απορρίψατε στο σύνολό τους. Στο ΛΝΕΓ, στο ρ. βγάζω δίδεται και ο παθητικός αόριστος βγάλθηκα (φωτ. 1).

βγά̱ζω κ (λαϊκ.) **βγάνω** ρ. μετβ {έβγαλα. βγάλ-θηκα, -μένος} **1.** το-
ποθετώ ή μεταφέρω (κάτι) έξω από το εσωτερικό σημείο όπου βρί-
σκεται ~ *από την τσέπη το πορτοφόλι* || ~ *τα σκουπίδια στον δρόμο* ||

Θεωρείτε ορθή και αποδεκτή την προστακτική ΒΓΑΛΣΟΥ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 493

Είχαμε εξετάσει παλαιότερα (στο ερώτημα Νο 378) τα γ' ενικού και γ' πληθυντικού πρόσωπα του παθητικού παρατατικού του ρ. καταρῶμαι. Σας ζητήθηκε τότε να εγκρίνετε ή να απορρίψετε τους τύπους κατερᾶτο / κατερώντο ή/και καταράτο / καταρώντο. Μπορείτε να δείτε το πλήρες ερώτημα Νο 378 (και την απάντηση που δώσατε τότε κατά πλειοψηφία) στην παρακάτω φωτ. 1.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 378

Στο ΛΣΓ λημματογραφείται και το ρ. καταρώμαι, το οποίο συνοδεύεται από το κλιτικό υπόδειγμα P25β διασπώμαι (φωτ. 1).

κα|τα|ριέ|μαι P26β {καταραμένος} κ. (λόγ.) **καταρώ-μαι** (-ῶμαι) P25β απευθύνω κατάρα σε (κάποιον) **ΣΥΝ.** αναθεματίζω. ➡ *αρά.*

P25β διασπώμαι							
ΧΡΟΝΟΣ	ΕΓΚΛΙΣΗ	ΠΡΟΣΩΠΟ					
		εγώ	εσύ	αυτός	εμείς	εσείς	αυτοί
ΕΝΕΣΤ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	διασπώμαι	διασπάσαι	διασπάται	διασπώμεθα / διασπόμεστε	διασπάσθε / διασπάστε	διασπώνται
	ΠΡΟΣΤ.		-			διασπάσθε	
	ΜΤΧ.	διασπώμενος, διασπώμενη, διασπώμενο					
ΠΑΡΑΤ.	ΟΡΙΣΤ.	(διασπόμενον(α))	(διασπόμενον(α))	(διασπόμενον(ε)) / διεσπάτο	(διασπόμεστε / διασπόμεσταν)	(διασπόμεστε / διασπόμεσταν)	(διασπόμενον) / διεσπώντο
ΜΕΛΛ. ΕΞΑΚ.	ΟΡΙΣΤ.	θα διασπώμαι	θα διασπάσαι	θα διασπάται	θα διασπώμεθα / διασπόμεστε	θα διασπάσθε / διασπάστε	θα διασπώνται
ΜΕΛΛ. ΣΤΙΓΜ.	ΟΡΙΣΤ.	θα διασπασ(θ)ῶ	θα διασπασ(θ)είς	θα διασπασ(θ)εί	θα διασπασ(θ)ούμε	θα διασπασ(θ)είτε	θα διασπασ(θ)ούν(ε)
ΜΕΛΛ. ΣΥΝΤ.	ΟΡΙΣΤ.	θα έχω διασπασ(θ)εί	θα έχεις διασπασ(θ)εί	θα έχει διασπασ(θ)εί	θα έχουμε διασπασ(θ)εί	θα έχετε διασπασ(θ)εί	θα έχουν(ε) διασπασ(θ)εί
ΑΟΡ.	ΟΡΙΣΤ.	διασπασ(θ)ήκα	διασπασ(θ)ήκες	διασπασ(θ)ήκε	διασπασ(θ)ήκαμε	διασπασ(θ)ήκατε	διασπασ(θ)ήκαν / διασπασ(θ)ήκανε
	ΥΠΟΤ.	διασπασ(θ)ῶ	διασπασ(θ)είς	διασπασ(θ)εί	διασπασ(θ)ούμε	διασπασ(θ)είτε	διασπασ(θ)ούν(ε)
	ΠΡΟΣΤ.		διασπάσου			διασπασ(θ)είτε	
ΠΑΡΑΚ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	έχω διασπασ(θ)εί	έχεις διασπασ(θ)εί	έχει διασπασ(θ)εί	έχουμε διασπασ(θ)εί	έχετε διασπασ(θ)εί	έχουν(ε) διασπασ(θ)εί
	ΜΤΧ.	διασπασμένος, διασπασμένη, διασπασμένο					
ΥΠΕΡΣ.	ΟΡΙΣΤ.	είχα διασπασ(θ)εί	είκες διασπασ(θ)εί	είκε διασπασ(θ)εί	είκαμε διασπασ(θ)εί	είκατε διασπασ(θ)εί	είκαν(ε) διασπασ(θ)εί

Όπως παρατηρούμε στον πίνακα P25β, στο γ' ενικό και στο γ' πληθυντικό πρόσωπα του παρατατικού εμφανίζονται αντίστοιχα οι κλιτικοί τύποι διεσπάτο και διεσπώντο (με εσωτερική αύξηση).

Θεωρείτε ορθό να συμπεριλαμβάνονται στις αποδεκτές λέξεις α) τα κατεράτο / κατερώντο, β) τα καταράτο / καταρώντο ή γ) όλα αυτά μαζί;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: μόνο τα κατεράτο / κατερώντο

Θεωρείτε ότι οι τύποι κατηράτο / κατηρώντο είναι ορθότεροι και ότι θα πρέπει να καταχωριστούν στην ηλεκτρονική βάση αποδεκτών λέξεων, αντικαθιστώντας εκείνους που είχατε τότε εγκρίνει;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Ναι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 494

Είχαμε εξετάσει παλαιότερα (στο πρωτόκολλο Νο 168) το ρ. πταίω. Είχατε εγκρίνει τότε την οριστική ενεστώτα (πταίω, πταίεις κλπ.), την οριστική αορίστου (έπταισα, έπταισες κλπ.), την υποτακτική αορίστου (πταίσω, πταίσεις κλπ.) και την προστακτική αορίστου (πταίσε, πταίστε). Επιπροσθέτως, είχατε εγκρίνει με το πρωτόκολλο Νο 228 (ερώτημα Νο 45) την προστακτική ενεστώτα (πταίε, πταίετε) και τη μετοχή ενεστώτα (πταίοντας).

Στο παρόν ερώτημα θα εξετάσουμε τα πρόσωπα του παρατατικού.

A. Θεωρείτε ορθούς και αποδεκτούς τους τύπους ΕΠΤΑΙΑ, ΕΠΤΑΙΕΣ, ΕΠΤΑΙΕ, (Ε)ΠΤΑΙΑΜΕ, (Ε)ΠΤΑΙΑΤΕ, (Ε)ΠΤΑΙΑΝ(Ε) ;

B. Θεωρείτε ορθούς και αποδεκτούς τους τύπους ΕΠΤΑΙΓΑ, ΕΠΤΑΙΓΕΣ, ΕΠΤΑΙΓΕ, (Ε)ΠΤΑΙΓΑΜΕ, (Ε)ΠΤΑΙΓΑΤΕ, (Ε)ΠΤΑΙΓΑΝ(Ε) ;

Γ. Θεωρείτε ορθά και αποδεκτά όλα τα ανωτέρω (και τα Α και τα Β) ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Α: ναι – Β: όχι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 495

Η μετοχή του ρ. είμαι είναι όντας. Στο ΛΚΝ λημματογραφούνται τα ρ. μισοείμαι και παραείμαι (φωτ. 1).

μισο-¹ [miso] & μισό- [misó], όταν κατά τη σύνθεση ο τόνος ανεβαίνει στο α' συνθετικό & μισ-¹ [mis], συνήθ. όταν το β' συνθετικό αρχίζει από [a] : α' συνθετικό σε σύνθετες λέξεις. 1. δηλώνει το ένα από τα δύο ίσα μέρη στα οποία χωρίζεται αυτό που εκφράζει ή συνεπάγεται το β' συνθετικό: -βάρελο, μισόκιλο· -τιμής. || -φέγγαρο. || πολλές φορές εναλλάσσεται με το α' συνθετικό μεσο-1_β: -χείμωνο, -σαράκοστο, μισόστρατο· -καμπίζ, -στρατίς· -φόρι, μεσοφόρι. 2. (σε σύνθετα επίθετα) δηλώνει την απουσία κάποιων από τα χαρακτηριστικά στοιχεία που συνεπάγεται αυτό που εκφράζει το β' συνθετικό (πρβ. ημι-): -αδειανός, -γεμάτος, μισόγυμνος, -κακόμοιρος, -πάλαβος, μισότρελος, σχεδόν άδειος, γεμάτος κτλ. 3. (σε σύνθετα ρήματα και τα παράγωγά τους) δηλώνει ότι το υποκείμενο του ρήματος κάνει ή υφίσταται την ενέργεια του ρήματος σε μικρό βαθμό, λίγο, ελαφρά: μισανοίγω, -κλείνω, -κοιμάμαι· -είμαι, -θέλω, είμαι

παραείμαι [paraíme] Ρ (βλ. είμαι) : διαθέτω μια ιδιότητα, ένα χαρακτηριστικό σε βαθμό μεγαλύτερο από το συνηθισμένο, από το κανονικό: Παραείναι τίμιος / ευσυνείδητος / βλάκας / σχολαστικός / χοντρός / σπάταλος / τσιγκούνης.

Θεωρείτε ορθό να συμπεριλαμβάνονται στις αποδεκτές λέξεις του ελληνικού αγωνιστικού σκραμπλ και οι λέξεις ΜΙΣΟΟΝΤΑΣ και ΠΑΡΑΟΝΤΑΣ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 496

Θα εξετάσουμε τώρα τον παρατατικό του ρ. διάκειμαι. Στο ΛΑΑ δεν δίδεται παρατατικός. Στο ΛΚΝ γράφει «μόνο στο ενεστωτικό θέμα», αλλά χωρίς να δίδεται ο παρατατικός. Στα ΛΝΕΓ και ΛΣΓ δίδονται ως παρατατικός οι τύποι διεκείμην, διεκείσο, διεκείνο, διεκείμεθα, διεκείσθε, διεκείντο. Όλα αυτά μπορείτε να τα δείτε στην παρακάτω φωτ. 1.

διάκειμαι δι-ά-κει-μαι ρ. (αμτβ.) {ενεστ. διάκειμαι, -εισαι, -εитай, -είμεθα, -εισθε, -εινται, μτχ. διακείμενος, -η, -ο} (λόγ.): τηρώ ορισμένη στάση, έχω συγκεκριμένη διάθεση απέναντι σε κάποιον ή κάτι: ~εитай δυσμενώς/ευμενώς/ευνοϊκά/εχθρικά/θετικά απέναντί τους. • ΦΡ.: φιλικά/φίλα διακείμενος/προσκείμενος βλ. φίλα [< αρχ. διάκειμαι]

διάκειμαι [διάkime] Ρ (μόνο στο ενεστ. θ.) μτχ. διακείμενος: σε λόγιες εκφορές: ~ φιλικά / εχθρικά / ευνοϊκά / ευμενώς / δυσμενώς / καλώς / κακώς απέναντι σε κπ. ή σε κτ. ή είμαι φιλικά (κτλ.) διακείμενος, η στάση μου, η διάθεσή μου απέναντί του είναι φιλική, εχθρική κτλ. [λόγ. < αρχ. διάκειμαι]

διάκειμαι ρ αμετβ. αποθ. [αρχ.] {ενεστ διάκ-ειμαι. -εισαι. -εитай, -είμεθα, -εισθε, -εινται, μτχ. διακείμενος, -η, -ο. δύσχρ παρατ. διεκ-είμην, -εισο. -ειτο. -είμεθα, -εισθε, -ειντο} (λόγ.) (+επίρρ.) **1.** βρίσκομαι σε συγκεκριμένη ψυχική κατάσταση. αντιμετωπίζω με ορισμένο τρόπο πρόσωπα. πράγματα ή καταστάσεις ~ ευνοϊκά / ευμενώς / δυσμενώς / εχθρικός / φιλικά απέναντι σε κάποιον ΣΥΝ είμαι διατεθειμένος **2.** (η μτχ. **διακείμενος**, -η, -ο) αυτός που έχει συγκεκριμένη στάση / διάθεση απέναντι σε κάποιον/κάτι: είναι ευνοϊκά ~ απέναντί μας. •

δι|ά|κει|μαι Ρ {διά-κεισαι, διά-κειται, δια-κείμεθα, διά-κεισθε, διά-κεινται, μτχ. διακείμενος Μ6, παρατ. διεκ-είμην, -έκεισο, -έκειτο, -εκείμεθα, -έκεισθε, -έκειντο} (λόγ.) (+επίρρ.) αντιμετωπίζω (κάποιον/ κάτι) με ορισμένο τρόπο: ~ ευμενώς / δυσμενώς απέναντι σε / προς κάποιον || (συνήθ. η μτχ.) ευνοϊκά διακείμενος ΣΥΝ είμαι διατεθειμένος.

Αυτό που προβληματίζει το Τμήμα Λεξικού είναι το ότι από το ΛΚΝ δεν τεκμαίρεται κανείς τύπος του παρατατικού. Συμβουλευτήκαμε και το (μη αποδεκτό) lexigram (φωτ. 2).

Λέξη: διάκειμαι (Κλιτικό Νέας)

Δείτε και: Κλίση Αρχαίας LSJ Αρχ. Ελλην. Γραμματεία Συνώνυμα - Σημασία Γνωμικά κ.ά. Ομόρριζα

Ετυμολογία: [<αρχ. διάκειμαι < διά + κείμαι]

λήμμα μέρος φωνή χρόνος έγκλιση αριθμός πρόσωπο

διάκειμαι ρήμα παθητική ενεστώτας οριστική ενικός πρώτο υποτακτική

Παθητική	-	διεκείμην (λόγ.)
	διάκεισο (με λόγια κατάληξη χωρίς αύξηση)	διέκεισο (λόγ.)
Οριστική	εύχρηστο το γ' πρόσ. μόνο	
ενεστώτας	διάκειται (με λόγια κατάληξη χωρίς αύξηση)	
παρατατικός	διέκειτο (κ. λόγ.)	
εξακολουθητικός μέλλοντα		
Υποτακτική	διακείμεθα (με λόγια κατάληξη χωρίς αύξηση)	διεκείμεθα (λόγ.)
ενεστώτας	διάκεισθε (με λόγια κατάληξη χωρίς αύξηση)	διέκεισθε (λόγ.)
Προστακτική	εύχρηστο το γ' πρόσ. μόνο	
ενεστώτας	διάκειντο (με λόγια κατάληξη χωρίς αύξηση)	
Απαρέμφατο	διέκειντο (κ. λόγ.)	
Μετοχές		
ενεστώτας - αρσενικό		
ενεστώτας - θηλυκό		
ενεστώτας - ουδέτερο		
	ΧΡΟΝ. ΑΝΤ. & ΑΡΧ. ΧΡΟΝΟΙ	ΝΕΑ ΠΑΝΟΡΑΜΙΚΗ ΚΛΙΣΗ
	μέρος φωνή χρόνος έγκλιση	ΘΕΩΡΙΑ ΓΡΑΜΜ.
	ρήμα παθητική παρατατικός οριστική	

Θεωρείτε ορθούς και αποδεκτούς στο ελληνικό σκραμπλ τους αναύξητους τύπους του παρατατικού ΔΙΑΚΕΙΜΗΝ, ΔΙΑΚΕΙΣΟ, ΔΙΑΚΕΙΤΟ, ΔΙΑΚΕΙΝΤΟ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 497

Έχουμε ασχοληθεί στο παρελθόν πολλές φορές (ερωτήματα Νο 68, 230, 247, 262, 379) με τους κλιτικούς τύπους ορισμένων λαϊκότερων βαρύτονων θηλυκών ουσιαστικών (π.χ. κούραση, πέραση, λύπηση, ζήση, χάση, φέξη, θύμηση, κουφόβραση, χώνεψη, δούλεψη, μπόρεση, ξεκούραση, καλοπέραση, φτιάξη, φτειάξη, λήστευση, χαράκωση, φύτρωση, ψήφιση, βόλεψη, πόνεση, φούσκωση, κακοπέραση, φούντωση, χόρταση, πάψη, σκάση, σμίξη, χάψη κ.ά.).

Στο ερώτημα Νο 68 αποφανθήκατε σχετικά με τα άρμωση, ξόδεψη, παίδεψη, πόρεψη, σκάση, σμίξη, χάψη ότι δεν υφίστανται και δεν είναι αποδεκτοί οι κλιτικοί τύποι ΑΡΜΟΣΕΩΣ, ΑΡΜΟΣΕΩΝ, ΞΟΔΕΨΕΩΣ, ΞΟΔΕΨΕΩΝ, ΠΑΙΔΕΨΕΩΣ, ΠΑΙΔΕΨΕΩΝ, ΠΟΡΕΨΕΩΣ, ΠΟΡΕΨΕΩΝ, ΣΚΑΣΕΩΣ, ΣΚΑΣΕΩΝ, ΣΜΙΞΕΩΣ, ΣΜΙΞΕΩΝ, ΧΑΨΕΩΣ, ΧΑΨΕΩΝ.

Στο ερώτημα Νο 230 αποφανθήκατε σχετικά με το χώνεψη ότι δεν υφίσταται και δεν είναι αποδεκτός ο κλιτικός τύπος ΧΩΝΕΨΕΩΣ.

Στο ερώτημα Νο 247 αποφανθήκατε σχετικά με το πάψη ότι δεν υφίστανται και δεν είναι αποδεκτοί οι κλιτικοί τύποι ΠΑΨΕΩΣ, ΠΑΨΕΩΝ.

Στο ερώτημα Νο 262 αποφανθήκατε σχετικά με τα θύμηση, ξόφληση, πάκτωση, πάχτωση, πάψη, σκάση, χάψη ότι υφίστανται και είναι αποδεκτά τα ΘΥΜΗΣΕΩΝ, ΞΟΦΛΗΣΕΩΝ, ΠΑΚΤΩΣΕΩΝ, ΠΑΧΤΩΣΕΩΝ και ότι δεν υφίστανται και δεν είναι αποδεκτά τα ΞΟΦΛΗΣΕΩΣ, ΠΑΚΤΩΣΕΩΣ, ΠΑΧΤΩΣΕΩΣ, ΠΑΨΕΣ, ΣΚΑΣΕΣ, ΧΑΨΕΣ.

Στο ερώτημα Νο 379 αποφανθήκατε σχετικά με τα πάψη, σκάση, σμίξη, χάψη ότι δεν υφίστανται και δεν είναι αποδεκτά τα ΠΑΨΩΝ, ΣΚΑΣΩΝ, ΣΜΙΞΩΝ, ΧΑΨΩΝ.

Στα ΛΚΝ και ΛΣΓ δίδονται σαφείς κλιτικές οδηγίες και κλιτικά υποδείγματα, οπότε τεκμαίρονται αρκετοί κλιτικοί τύποι. Ωστόσο, στα ΛΝΕΓ και ΛΑΑ δίδονται ελάχιστες ή και καθόλου κλιτικές οδηγίες. Παρακάτω έχουμε συγκεντρώσει κλιτικούς τύπους που δεν τεκμαίρονται πουθενά, αλλά και δεν αποκλείονται από κάποιου είδους επισήμανση στα λεξικά π.χ. της μορφής «χωρίς πληθυντικό» ή «χωρίς γενική πληθυντικού».

Α. Θεωρείτε αποδεκτούς τους τύπους ΚΟΥΡΑΣΕΩΣ, ΠΕΡΑΣΕΩΣ, ΛΥΠΗΣΕΩΣ, ΧΑΣΕΩΣ, ΦΕΞΕΩΣ, ΘΥΜΗΣΕΩΣ, ΚΟΥΦΟΒΡΑΣΕΩΣ, ΞΕΚΟΥΡΑΣΕΩΣ, ΚΑΛΟΠΕΡΑΣΕΩΣ, ΚΑΚΟΠΕΡΑΣΕΩΣ, ΔΟΥΛΕΨΕΩΣ, ΜΠΟΡΕΣΕΩΣ, ΦΤΙΑΞΕΩΣ, ΦΤΕΙΑΞΕΩΣ, ΒΟΛΕΨΕΩΣ, ΠΟΝΕΣΕΩΣ, ΧΟΡΤΑΣΕΩΣ;

Β. Θεωρείτε αποδεκτούς τους τύπους ΚΟΥΡΑΣΕΩΝ, ΛΥΠΗΣΕΩΝ, ΧΑΣΕΩΝ, ΦΕΞΕΩΝ, ΚΟΥΦΟΒΡΑΣΕΩΝ, ΞΕΚΟΥΡΑΣΕΩΝ, ΚΑΛΟΠΕΡΑΣΕΩΝ, ΦΤΙΑΞΕΩΝ, ΦΤΕΙΑΞΕΩΝ, ΠΟΝΕΣΕΩΝ, ΧΟΡΤΑΣΕΩΝ;

Γ. Θεωρείτε αποδεκτούς τους τύπους ΚΟΥΡΑΣΩΝ, ΠΕΡΑΣΩΝ, ΛΥΠΗΣΩΝ, ΧΑΣΩΝ, ΦΕΞΩΝ, ΘΥΜΗΣΩΝ, ΚΟΥΦΟΒΡΑΣΩΝ, ΧΩΝΕΨΩΝ, ΔΟΥΛΕΨΩΝ, ΞΕΚΟΥΡΑΣΩΝ, ΚΑΛΟΠΕΡΑΣΩΝ, ΦΤΙΑΞΩΝ, ΦΤΕΙΑΞΩΝ, ΛΗΣΤΕΥΣΩΝ, ΧΑΡΑΚΩΣΩΝ, ΦΥΤΡΩΣΩΝ, ΨΗΦΙΣΩΝ, ΒΟΛΕΨΩΝ, ΠΟΝΕΣΩΝ, ΦΟΥΣΚΩΣΩΝ, ΚΑΚΟΠΕΡΑΣΩΝ, ΦΟΥΝΤΩΣΩΝ, ΑΡΜΟΣΩΝ, ΞΟΔΕΨΩΝ, ΠΑΙΔΕΨΩΝ, ΠΟΡΕΨΩΝ, ΧΟΡΤΑΣΩΝ;

Δ. Θεωρείτε αποδεκτό τον τύπο ΣΜΙΞΕΣ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Α: όχι – Β: όχι – Γ: όχι – Δ: όχι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 498

Στο ΛΑΑ λεξικογραφείται μεταξύ άλλων και το επίρρημα καλώς (φωτ. 1).

καλώς [καλῶς] κα-λώς επίρρ. {καλύτερα, ἀρίστα (λογιότ.) κάλλιστα} (λόγ.) 1. σωστά, ικανοποιητικά: *Αν ενθυμούμαι ~, ...* || ~ έπραξες! Έτσι αποφάσισαν και ~ (εκαναν). Πβ. ορθως.|| Βαθμός πτυχίου “~”.|| *Αν είναι έτσι, ~ (= σύμφωνα).* ΑΝΤ. κακώς
 2. για την εισαγωγή ευχετ. φράσεων: ~ να γυρίσεις/να πας!|| (σε εκφρ. υποδοχής:) ~ τον/τους! ~ τα παιδιά! (συχνά ειρων.) ~ τα μάτια μου/μας τα δυο! (ως απάντηση:) ~ σε/σας βρήκα!|| ~ τα/τους δέχτηκες/να τους δεχτείς (= να τους υποδεχτείς)!
 ● ΦΡ.: έχει καλώς: για δήλωση συμφωνίας,

Όπως είθισται και σε πλείστα άλλα λήμματα, μέσα στο ερμήνευμα δίδονται φράσεις, παραδείγματα κλπ. Όπως επίσης είθισται σε ολόκληρη την έκταση του ληματολογίου, η κεφαλή του λήμματος συνήθως δεν επανεμφανίζεται αυτούσια μέσα στο ερμήνευμα, αλλά αντικαθίσταται από το σύμβολο ~ χάριν εξοικονόμησης χώρου. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι το σύμβολο ~ μετατρέπει την κεφαλή του λήμματος σε α’ συνθετικό σύνθετων λέξεων. Επί παραδείγματι, αυτό που βλέπει ο αναγνώστης στην παραπάνω φωτ. 1 ως «~ έπραξες», στην πραγματικότητα είναι το «καλώς έπραξες» και όχι το «καλωσέπραξες»...

Θεωρείτε ότι από την ανωτέρω φωτογραφία τεκμαίρονται με κάποιον τρόπο και θα πρέπει να είναι αποδεκτοί τύποι στο ελληνικό σκραμπλ τα ΚΑΛΩΣΤΑ, ΚΑΛΩΣΤΕΣ, ΚΑΛΩΣΤΗ, ΚΑΛΩΣΤΗΝ, ΚΑΛΩΣΤΟ, ΚΑΛΩΣΤΟΝ, ΚΑΛΩΣΤΟΥΣ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 499

Στο ληματολόγιο του ΛΑΑ συμπεριλαμβάνονται μεταξύ άλλων και τα λ. αφήνω, βράζω, λέω, ρωτώ, τέχνη, χορταίνω. Μέσα στο ερμήνευμά τους εμφανίζονται και οι φράσεις «άστα να πάνε», «άστα αυτά», «άστα βράστα», «άστον να λέει», «άστην να λέει», «άστους να λένε», «άστον μόνο του», «άστα, μην τα ρωτάς», «μάθε τέχνη κι άστηνε κι αν πεινάσεις πιάστηνε», «τα λόγια σου με χόρτασαν και το ψωμί σου φάτο» (φωτ. 1).

..., άσε πού (προφ.): επιπλέον, επίσης, επιπρόσθετα: Δεν έχω λεφτά για διακοπές, ~ ~ δεν έχω και χρόνο. Πβ. μεταξύ των άλλων. ΣΥΝ. μεταξύ (των) άλλων, άστα (να πάνε) (καλύτερα) & άσε καλύτερα (οικ.): μην το συζητάς, η κατάσταση είναι απογοητευτική: ~ ~, τα 'χω φορτώσει στον κόκορα. Το πρόγραμμα ήταν ~ ~ (= χάλια). Όσο για τη δουλειά, άσε καλύτερα ... Πβ. μην τα ρωτάς. ΣΥΝ. βράσε ρύζι/όρυζα, άστα αυτά & άστ' αυτά (προφ.): προτρεπτικά σε κάποιον, για να σταματήσει να λέει άσχετα πράγματα ή να κάνει κάτι: ~ ~ τώρα και βοήθησέ με να ..., άστα βράστα & ασ' τα βράσ' τα (οικ.): για να δηλωθεί δυσαρέσκεια, απογοήτευση σχετικά με μια κατάσταση., αφήνω (κάτι) στην τύχη

άμέ, εννοείται., μὴν τα ρωτάς & άστα, μὴν τα ρωτάς (προφ.): για την αποφυγή απάντησης ή, εμφια., για κάτι δυσάρεστο, απροσδόκητο: Δεν λέγονται αυτά, ~ ~. || Το φαγητό ~ ~, ήταν χάλια. Πβ. άστα (να πάνε) (καλύτερα), ρωτώ και ξαναρωτώ

άφησαν τίποτα όρθιο βλ. τίποτα, δρόμο παίρνω, δρόμο αφήνω βλ. δρόμος, μάθε τέχνη κι άστηνε (κι αν πεινάσεις πιάστηνε) βλ. τέχνη, μένω άγαλμα βλ. άγαλμα, μένω/αφήνω κόκα-

μου) μελάνι βλ. μελάνι, άσε τα σάπια! βλ. σάπιος, άστον/άσ' τον να λέει βλ. λέω, αφήνει την εντύπωση βλ. εντύπωση, αφήνω (κά-

παράτησε). Τους ~σαν στο έλεος του εχθρου. Δεν μπορώ να σε ~σω (= αποχωριστώ). Άστον μόνο του! Την/τον ~σε (= χώρισε). || ~σε (= έφυγε, μετακόμισε από) το χωριό του και εγκαταστάθηκε

πράγματα για τις οικονομικά ασθενέστερες ομάδες., τα λόγια σου με χόρτασαν/ο λόγος σου με χόρτασε και το ψωμί σου φάτο: (παροιμ.) πιο πολύ με βοήθησε η ηθική παρά η υλική ή οικονο-

τυπική απάντηση χαιρετισμού: -Τι κανεις; -Ε, ~ ~..., άστον/άσ' τον να λέει (προφ.): συνήθ. ως προτροπή σε κάποιον να μη δίνει σημασία στα λόγια τρίτου: Άστους να λένε, είσαι η καλύτερη!,

Είναι προφανές ότι δεν πρόκειται για τυπογραφικά λάθη (καθώς δίπλα στους ρηματικούς αυτούς τύπους καταγράφονται και εκείνοι με την απόστροφο). Αποτελούν συνειδητή επιλογή του λεξικογράφου.

A. Θεωρείτε ότι οι τύποι άστα, άστον, άστην, άστους (αποδεκτό το αστούς), βράστα (αποδεκτό το βραστά), άστηνε, πιάστηνε, φάτο, θα πρέπει να είναι αποδεκτοί στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ;

B. Εάν ναι, τότε θεωρείτε ότι οι λέξεις αυτές επέχουν θέση ρηματικού τύπου, ώστε να επιδέχονται και το πρόθημα «ξανά», δηλαδή ξανάστα, ξαναάστα, ξανάστον, ξαναάστον, ξανάστην, ξαναάστην, ξανάστους, ξαναάστους, ξαναβράστα, ξαναάστηνε (αποδεκτό το ξαναστήνε), ξαναπιάστηνε, ξαναφάτο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Α: όχι – Β: όχι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 500

Έχουμε ασχοληθεί στο παρελθόν πολλές φορές (ερωτήματα Νο 88, 131, 215, 275, 276, 391, 466) με τον πίνακα 5 στο λήμμα «αριθμός» του ΛΝΕΓ (φωτ. 1).

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

(α) Γα αριθμητικά ως α' συνθετικά		
1/2	(λόγ.) ημι- ή (καθ.μ.) μισο- / μισα-	
1	μονο-	
2	δι- (αλλά εικοσιδυάχρονος)	
3	τρι-	
4	τετρα- ή (καθ.μ.) τεσσαρα-	-αριά
5	πεντ(-α)- ή (προ δασείας) πενθ-	-αρίζω
6	εξα-	-άριχο
7	επτα- / εφτα-	
8	οκτα- / οχτα- ή (λόγ.) οκτώ-	-βαθμος
9	εννια- ή (λόγ.) εννεα-	
10	δεκα-	-βάλβιδος
11	ενδεκα- / εντεκα-	
12	δωδεκα-	-γωνος
13	δεκατρια-	-δυμος
14	δεκατετρα- ή (καθ.μ.) δεκατεσσ-	
15	δεκαπεντα-	-δραχμο
20	εικοσα-	-εδρικός
21	εικοσιενα-	-εδρος
22	εικοσιδυα-	
30	τριαντα- ή (λόγ.) τριακοντα-	-ετηρίδα
40	σαραντα- ή (λόγ.) τεσσαρακοντα-	
100	εκατοντα- ή εκατο- κ (εκατοστ-	-ετής
200	διακοσιο- διακουσια-, διακοσ-	
1000	χιλιο(-)	-ετία
(β) Βασικά παραγωγικά επιθήματα που συνδυάζονται με τα παραπάνω α' συνθετικά:		-ήμερος
-άδα	πεντ-άδα (= σύνολο αποτελούμενο από πέντε μέλη)	-ημος
-αδικός	δεκ-αδικό σύστημα (= σύστημα που έχει ως βάση τον αριθμό 10), τρι-αδική θεώρηση (= θεώρηση με τριπλή υπόσταση)	-θειςος
-άκις	πεντ-άκις (= πέντε φορές)	-θυρος
-άρα	εικοσά-άρα (= 1 γυναίκα είκοσι ετών 2. αυτή που καθορίζεται από την αριθμητική τιμή -είκοσι-), χιλιά-άρα μηχανή (= μηχανή χιλίων κυβικών), φάσμα τεσσά-άρα (= δεχθήκαμε τέσσερα γκολ)	-ιππος
-άρης	πεντηντ-άρης (= άνδρας πενήντα ετών), κατοστ-άρης (= δρομέας εκατό μέτρων)	-κέφαλος
-άρι	πεντ-άρι (= 1. ο αριθμός «πέντε», π.χ. ως βαθμός πήρα - στα μαθηματικά 2. αυτό που φέρει τον αριθμό «πέντε», π.χ. τραπουλόχαρτο Έχω ένα - και δύο άσους 3 αυτό που προσδιορίζεται από την αριθμητική τιμή «πέντε» σε ορισμένη κλίμακα, π.χ. τυπο-	-κίλος
		-κλινος
		-κορφος
		-κυπος
		-λεπτος
		-λίτρος
		-μελής
		-μερα
-μερής	δι-μερής (= αυτός που αποτελείται από δύο μέρη)	
-μετρος	δι-μετρος (= αυτός που έχει μήκος / ύψος / πλάτος δύο μέτρων)	-στιχος
-μηνιαίος	τρι-μηνιαίος (= αυτός που διαρκεί τρεις μήνες ή εκδίδεται κάθε τρεις μήνες)	-στυλος
-μηνίτικο	εφτα-μηνίτικο (= 1 βρέφος που γεννήθηκε στον έβδομο μήνα 2 βρέφος επτά μηνών)	-σύλλαβος
-μηνος	τρι-μηνος (= αυτός που διαρκεί τρεις μήνες)	
-πατος	δι-πατο (= σπíti με δύο ορόφους, πατώματα)	-σφαιρος
-πλασιάζω	τετρα-πλασιάζω (= αυξάνω κατά τέσσερις φορές)	-τομος
-πλάσιος	τετρα-πλάσιος (= αριθμός ή ποσότητα τέσσερις φορές μεγαλύτερη Το 12 είναι το - του 3)	-τροχος
-πλάσιος	τετρα-πλάσιος (= αυτός που είναι τέσσερις φορές μεγαλύτερος ή περισσότερος)	
-πλευρος	τετρά-πλευρος (= αυτός που αποτελείται από τέσσερις πλευρές)	-φωνος
-πλός	δι-πλός (= αυτός που υπάρχει ακριβώς ο ίδιος δύο φορές Αυτά τα γραμματόσημα τα έχω διπλά)	-φωνικός
-ποδος	τετρά-ποδος (= αυτός που έχει τέσσερα πόδια)	
-πορτος	τρι-πορτος (= αυτός που έχει τρεις πόρτες)	-χορδος
-πρόσωπος	δι-πρόσωπος (= αυτός που έχει δύο πρόσωπα, υποκριτής)	-χρονα
-πυλος	δι-πυλος (= αυτός που έχει δύο πύλες)	-χρονος
-σημος	δι-σημος (= αυτός που έχει δύο σημασίες)	
-σηλος	οκτά-σσηλος τίτλος (= τίτλος εφημερίδας που κατα-	-ώνυμος
		-ωρο
		-ωρος
		-ώροφος
		γραφικά στοιχεία πέντε ιντσών 4. σπíti με πέντε δωμάτια 5. ποσότητα που ανέρχεται στον αριθμό «πέντε»: ένα - κιλά 6 πρόσωπο που φέρει τον αριθμό «πέντε», π.χ. παίκτης αθλητικής ομάδας, που παίζει στη θέση η οποία δηλώνεται με τον αριθμό 5)
		καμία εικοσ-αριά (= περίπου είκοσι)
		πεντηντ-αρίζω (= γίνομαι πενήντα ετών)
		εικοσά-άριχο (= κέρμα είκοσι δραχμών), χιλιά-άριχο (= χαρτονόμισμα χιλίων δραχμών)
		δωδεκά-βαθμη κλίμακα (κλίμακα που αποτελείται από 12 βαθμούς)
		δεκαεξα-βάλβιδος (= αυτός που έχει δεκαεξί βαλβίδες)
		οκτά-γωνος (= αυτός που έχει οκτώ γωνίες)
		δί-δυμοι (για δύο αδελφία γεννημένα μαζί από την ίδια μητέρα)
		εικοσά-δραχμο (= νόμισμα είκοσι δραχμών)
		οκτα-εδρικός (= αυτός που έχει οκτώ έδρες)
		οκτά-εδρος (= αυτός που αποτελείται από οκτώ έδρες)
		εκατοντα-ετηρίδα (= επέτειος ή περίοδος εκατό ετών)
		δεκα-ετής (= 1 αυτός που διαρκεί δέκα έτη 2 αυτός που έχει ηλικία δέκα ετών)
		δεκα-ετία (= περίοδος δέκα ετών)
		δεκα-ήμερος (= αυτός που διαρκεί δέκα ημέρες)
		οκτά-ηχος / οκτώ-ηχος (= αυτός που αποτελείται από 8 ήχους ή ψάλλεται κατά 8 ήχους)
		δι-θέσιος (= αυτός που έχει δύο θέσεις)
		πεντά-θυρος (= αυτός που έχει πέντε θύρες)
		μύν-ιππος (= αυτός που έχει έναν ίππο)
		δι-κέφαλος (= αυτός που έχει δύο κεφάλια)
		πεντά-κίλος (= αυτός που ζυγίζει ή περιέχει πέντε κιλά)
		τρι-κλινος δωμάτιο (= δωμάτιο που περιλαμβάνει τρία κρεβάτια)
		τρι-κορφος (= αυτός που έχει τρεις κορυφές)
		οκτά-κυπος (= αυτός που έχει οκτώ κουτιά)
		πεντά-λεπτος (= αυτός που διαρκεί πέντε λεπτά)
		δί-λίτρος (= αυτός που περιέχει ή ζυγίζει δύο λίτρα)
		τετρα-μελής (= αυτός που αποτελείται από τέσσερα μέλη)
		εννιά-μέρα (= η συμπλήρωση εννέα ημερών από τον θάνατο κάποιου)
		λαμβάνει οκτώ στίλες)
		δί-στιχος (= αυτός που αποτελείται από δύο στίχους)
		τρι-στυλος (= αυτός που έχει τρεις στυλούς)
		δεκαπεντα-σύλλαβος (= αυτός που αποτελείται από δεκαπέντε συλλαβές)
		εξά-σφαιρο πιστόλι (= πιστόλι που μπορεί να πάρει έξι σφαίρες)
		ενδεκά-τομος (= αυτός που αποτελείται από ένδεκα τόμους)
		τετρά-τροχος (= αυτός που φέρει τέσσερις τροχούς)
		δί-φωνος (= αυτός που άδεται από δύο φωνές)
		δωδεκα-φωνικός (= αυτός που αποτελείται από δώδεκα φωνές)
		εξά-χορδο όργανο (= όργανο που φέρει έξι χορδές)
		τά εννιά-χρονα (= περίοδος εννέα ετών)
		εκατό-χρονος (= 1. αυτός που διαρκεί 100 έτη 2. αυτός που έχει ηλικία 100 ετών)
		μον-ώνυμο, δι-ώνυμο (σε ορισμένες αλγεβρικές παραστάσεις μεταβλητής x)
		ημί-ωρο / μισά-ωρο (= διάστημα μισής ώρας), εξά-ωρο
		τρι-ωρος (= αυτός που έχει διάρκεια τριών ωρών)
		τετρα-ώροφος (= αυτός που έχει τέσσερις ορόφους)

Τα μέλη του Τμήματος Λεξικού μελέτησαν εκ νέου για επανέλεγχο τα α' συνθετικά (αριθμητικά) και τα β' συνθετικά (επιθήματα) του εν λόγω πίνακα, από τον οποίο θεωρούν ότι εξακολουθούν να υφίστανται ασάφειες που χρήζουν περαιτέρω διευκρινίσεων.

Σας παρακαλούμε να εξετάσετε μία προς μία τις παρακάτω λέξεις και να μας πείτε ποιες από αυτές θεωρείτε ορθές και θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στις αποδεκτές στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ.

Επιλέξτε ποια από τα παρακάτω θεωρείτε ορθά: δίμερα, επτάμερα, οκτάμερα, εννεάηχος, -η, -ο, χιλιόηχος, -η, -ο, εφτάκις, οχτάκις, εννιάκις, εφταδικός, -ή, -ό, οχταδικός, -ή, -ό, εφταμερής, -ής, -ές, οχταμερής, -ής, -ές, εξαώνυμος, -η, -ο, εφταετής, -ής, -ές.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι στο ΔΙΜΕΡΑ. Τα υπόλοιπα ούτε εγκρίνονται, ούτε απορρίπτονται. Ο εν λόγω πίνακας θα πρέπει να επανελεγχθεί στο σύνολό του. Υπάρχουν και εκατοντάδες άλλοι τύποι που ίσως να μην είναι δόκιμοι, λ.χ. ΤΡΙΜΕΡΑ, ΕΞΑΜΕΡΑ, ΕΙΚΟΣΙΕΝΑΗΧΟΣ, ΧΙΛΙΟΜΗΝΙΤΙΚΟ, ΣΑΡΑΝΤΑΩΝΥΜΗ, ΧΙΛΙΟΔΥΜΟΣ κ.ά. Επιπλέον, στον εν λόγω πίνακα υπάρχουν πολλές περιπτώσεις που χρήζουν επιστημονικής αποσαφήνισης όχι από φιλολόγους, αλλά από ειδήμονες άλλων κλάδων, π.χ. μαθηματικούς (-ώνυμος), μουσικούς (-ηχος) κ.λ.π. Η ιδανική λύση θα ήταν να αποφανθεί αναλυτικά για κάθε έναν τύπο του πίνακα αυτού το ίδιο το λεξικογραφικό κέντρο.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 501

Στο ΛΣΓ το ρ. τραυλίζω σημαίνεται με Ρ11α (ζυγίζω, χωρίς παθ. φωνή), το ρ. ψευδίζω σημαίνεται επίσης με Ρ11α (ζυγίζω, χωρίς παθ. φωνή), αλλά το ρ. τσευδίζω (τσεβδίζω) το οποίο γράφει αφενός ότι είναι αμετάβατο και αφετέρου ότι έχει την έννοια τραυλίζω, ψευδίζω, σημαίνεται με Ρ11 (ζυγίζω, -ομαι). Όλα αυτά μπορείτε να τα δείτε στην παρακάτω φωτ. 1.

τραυ|λί|ζω Ρ11α 1 πάσχω από τραυλισμό, είμαι βρα-
δύγλωσσος 2 (μτφ.) κομπιάζω στην ομιλία ή δεν λέω
κάτι καθαρά: ~ από τον φόβο μου || εμφανώς σοκαρι-
σμένος τραύλισε ένα συγγνώμη. — **τραύλισμα** Ο48.

ψευ|δί|ζω Ρ11α πάσχω από ψευδισμό.

ψευ|δι|σμός Ο54 κ. **ψεύδισμα** Ο48 ΙΑΤΡ. διαταραχή
του προφορικού λόγου, που συνίσταται στην ελαττω-
ματική προφορά ορισμένων φθόγγων χωρίς να υπάρ-
χει βλάβη των φωνητηρίων οργάνων.

τσευ|δί|ζω Ρ11 αμετβ. {εύχρ. σε ενεστ. κ. παρατ.}
(λαϊκ.) τραυλίζω, ψευδίζω (βλ.λ.). — **τσεύδισμα** Ο48.

Θεωρείτε ορθό να συμπεριλαμβάνονται στις αποδεκτές λέξεις και όλοι οι τύποι της παθητικής φωνής του ρ. τσευδίζω (τσεβδίζω) ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 502

Στα ΛΚΝ, ΛΝΕΓ, ΛΑΑ τα ρ. χαμπαριάζω και χαμπαρίζω δεν έχουν παθητική φωνή. Ωστόσο, στο ΛΣΓ αμφότερα τα ρ. αυτά συνοδεύονται από τη σήμανση P11, δηλ. ζυγίζω, -ομαι (φωτ. 1).

χα|μπα|ριά|ζω κ. **χαμπαρίζω** P11 (λαϊκ.) **1** αντιλαμβάνομαι (κάτι): δεν χαμπαριάζει τίποτε! **ΣΥΝ.** καταλαβαίνω **2** έχω γνώσεις (σε συγκεκριμένο θέμα): δεν ~ τίποτε από υπολογιστές **ΣΥΝ.** ξέρω.

Θεωρείτε ορθό να συμπεριλαμβάνονται στις αποδεκτές λέξεις και όλοι οι τύποι της παθητικής φωνής των ρ. χαμπαριάζω και χαμπαρίζω;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 503

Στο ΛΑΑ λεξικογραφείται και το λ. μπουζού, ουσ. θηλ. αργκό (φυλακή, στενή, ψειρού). Το παράδοξο είναι ότι σημαίνεται από τον συντάκτη ως άκλιτο, ενώ ταυτοχρόνως γίνεται παραπομπή στο λ. -ού⁴ (-ούδες) «κατάληξη ανισοσύλλαβων ουσιαστικών θηλυκού γένους: μπουρού, φουφού, αλεπού, μαϊμού» (φωτ. 1).

μπουζού [μπουζού] μπου-ζού ουσ. (θηλ.) {άκλ.}
(αργκό): φυλακή: Τον έριξαν/έστειλαν/έχωσαν
στην ~. Βλ. -ού⁴. **ΣΥΝ.** στενή, ψειρού

-ού⁴ {-ούδες}: κατάληξη ανισοσύλλαβων ουσιαστικών θηλυκού γένους: μπουρ~/φουφ~.|| Αλεπ~/μαϊμ~.

Το ΤΛ θεωρεί ότι η σήμανση {άκλ.} ετέθη εκ παραδρομής και ότι υφίστανται και οι τύποι ΜΠΟΥΖΟΥΣ, ΜΠΟΥΖΟΥΔΕΣ, ΜΠΟΥΖΟΥΔΩΝ. Συμφωνείτε με το ΤΛ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 504

Στο ΛΑΑ λεξικογραφείται και το λ. καπναγόρευση, στο οποίο γίνεται παραπομπή προς το λ. καπνοαπαγόρευση. Στο δε λ. καπνοαπαγόρευση λεξικογραφείται δίπλα στην κεφαλή του λήμματος και η καπναπαγόρευση (φωτ. 1).

καπναγόρευση βλ. καπνοαπαγόρευση

καπνοαπαγόρευση κα-πνο-α-πα-γό-ρευ-ση ουσ.
(θηλ.) & **καπναπαγόρευση**: απαγόρευση του κα-
πνίσματος σε κλειστούς κυρ. δημόσιους χώρους
(εστιατόρια, κέντρα διασκέδασης, εργασιακό
περιβάλλον).

Το ΤΛ θεωρεί ότι έχει γίνει τυπογραφικό λάθος εκ παραδρομής και ότι δεν υφίσταται καν το λ. ΚΑΠΝΑΓΟΡΕΥΣΗ, καθώς και όλες οι πλάγιες πτώσεις του στον ενικό και τον πληθυντικό. Συμφωνείτε με το ΤΛ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Ναι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 505

Στο ΛΑΑ λημματογραφούνται τα τριγενή επίθετα σπιρτόζικος, -η, -ο και σπιρτόζος, -α, -
ικο/-ι. Βλέπουμε δηλαδή στο ουδέτερο να υφίσταται διτυπία, καθώς ο συντάκτης μάς
δίνει και τον τύπο σπιρτόζικο και τον τύπο σπιρτόζι (φωτ. 1).

σπιρτόζικος, η, ο σπιρ-τό-ζι-κος επίθ. (οικ.): που
σχετίζεται με τον σπιρτόζο: ~η: ιστορία/κωμωδία.

~ο: πνεύμα/ύφος/χιούμορ. ● **επίρρ.:** σπιρτόζικα

σπιρτόζος, α, -ικο/-ι σπιρ-τό-ζος επίθ. (οικ.): πνευ-
ματώδης και χαριτωμένος: ~ικο: βλέμμα

(= έξυπνο).|| (για πρόσ.) Είναι ~α και κοινωνική.

Πβ. εύστροφος. Βλ. -όζος. [< ιταλ. spiritoso]

Εάν δεν έχει γίνει κάποιο λάθος εκ παραδρομής, τότε θα πρέπει να είναι αποδεκτοί και οι τύποι ΣΠΙΡΤΟΖΙ, ΣΠΙΡΤΟΖΙΟΥ, ΣΠΙΡΤΟΖΙΑ, ΣΠΙΡΤΟΖΙΩΝ. Θεωρείτε ορθούς και αποδεκτούς τους τέσσερις αυτούς τύπους;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 506

Στο λημματολόγιο του ΛΣΓ (Μπαμπ.) συμπεριλαμβάνονται 125 (εμπρόθετα ως επί το πλείστον) ρήματα, στα οποία (σύμφωνα με τον συντάκτη) εμφανίζεται διτυπία στον αόριστο της παθητικής φωνής, καθώς δίπλα ακριβώς στον πρώτο τύπο του αορίστου εμφανίζεται και δεύτερος (λόγιος), ο οποίος σημαίνεται με το κλιτικό υπόδειγμα P39 εφθάρην, να φθαρώ, φθαρείς, φθαρείσα, φθαρέν, φθαρμένος, -η, -ο (φωτ. 1).

P39 φθείρομαι							
ΧΡΟΝΟΣ	ΕΓΚΛΙΣΗ	ΠΡΟΣΩΠΟ					
		εγώ	εσύ	αυτός	εμείς	εσείς	αυτοί
ΑΟΡ.	ΟΡΙΣΤ.	εφθάρην	εφθάρης	εφθάρη	εφθάρημεν	εφθάρητε	εφθάρησαν
	ΥΠΟΤ.	φθαρώ	φθαρείς	φθαρεί	φθαρούμε	φθαρείτε	φθαρούν(ε)
	ΜΤΧ.	φθαρείς, φθαρείσα, φθαρέν					
ΠΑΡΑΚ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	έχω φθαρεί	έχεις φθαρεί	έχει φθαρεί	έχουμε φθαρεί	έχετε φθαρεί	έχουν(ε) φθαρεί
	ΜΤΧ.	φθαρμένος, φθαρμένη, φθαρμένο / (δι-εφθαρμένος, δι-εφθαρμένη, δι-εφθαρμένο)					
ΥΠΕΡΣ.	ΟΡΙΣΤ.	είχα φθαρεί	είχες φθαρεί	είχε φθαρεί	είχαμε φθαρεί	είχατε φθαρεί	είχαν(ε) φθαρεί

Το Τμήμα Λεξικού θεωρεί ότι από την ανάγνωση του πίνακα P39 προκύπτει ασάφεια και προβληματίζεται γύρω από το αν υφίσταται σε όλα αυτά τα ρ. και η λόγια μετοχή του παθητικού αορίστου, κατά το «φθαρείς, φθαρείσα, φθαρέν».

Θα εξετάσουμε ευθύς αμέσως ένα προς ένα αυτά τα 125 ρήματα. Θα δούμε την οριστική του λόγιου παθητικού αορίστου, αλλά θα δούμε επίσης και ότι σε μερικά ρήματα εμφανίζεται διτυπία στην υποτακτική του λόγιου αυτού παθητικού αορίστου. Το υπογραμμίζουμε αυτό, διότι έχουμε την εντύπωση ότι η λόγια μετοχή του παθητικού αορίστου συντίθεται από το θέμα της υποτακτικής.

Στα ρήματα αυτά ανήκουν και τα εξής (εντός παρενθέσεως οι κλιτικοί τύποι που δίδονται στο λεξικό) :

ανακαλώ (ανακλήθηκα κ. λόγ. ανεκλήθην P39, να ανακληθώ)
 ανασύρω (ανασύρθηκα κ. λόγ. ανεσύρθην P39, να ανασυρθώ)
 αναφαίνομαι (αναφάνηκα κ. λόγ. ανεφάνην P39, να αναφανώ)
 αναφύομαι (P1β = ιδρύομαι κ. λόγ. ανεφύην P39)
 ανευρίσκω (ανευρέθηκα κ. λόγ. ανευρέθην P39, να ανευρεθώ)
 αντεπιτίθεμαι (P34β = τίθεμαι κ. αόρ. αντεπετέθην P39)

αντιγράφω (P4, P41 = βάφτηκα κ. λόγ. αντεγράφην P39)
αντιλαμβάνομαι (αντιλήφθηκα κ. λόγ. αντελήφθην P39, να αντιληφθώ)
αντιστρέφω (αντιστράφηκα κ. λόγ. αντεστράφην P39, να αντιστραφώ)
απαγγέλλω (απαγγέλθηκα κ. λόγ. απηγγέλθην P39, να απαγγελλώ)
απαλλάσσω (P9 = κηρύχτ(θ)ηκα κ. λόγ. απηλλάγην P39)
απελαύνω (απελάθηκα κ. λόγ. απελάθην P39, να απελαθώ)
απεμπλέκω (P7, P42 = διδάχτ(θ)ηκα κ. λόγ. απενεπλάκην P39, να απεμπλακώ)
αποβαίνω (P17α, P41α = απέβαινα, απέβην P39, να αποβώ)
αποθέτω (P34 = θέτω, τίθεμαι κ. λόγ. απετέθην P39)
αποκαλύπτω (P4 = βάφτηκα κ. αποκαλύφθηκα κ. λόγ. απεκαλύφθην P39, να αποκαλυφθώ)
αποσείω (P2, P41 = σείστηκα κ. λόγ. απεσείσθην P39)
αποστέλλω (αποστάλθηκα κ. λόγ. απεστάλην P39, να αποσταλώ)

Σας παρακαλούμε να εξετάσετε προσεκτικά και ξεχωριστά μία προς μία τις παρακάτω μετοχές παθητικού αορίστου και να μας απαντήσετε αν θα πρέπει να θεωρούνται ή όχι αποδεκτές στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ, σύμφωνα πάντα και με τις ανωτέρω υποδείξεις του ΛΣΓ. Σας παρακαλούμε επίσης να εξετάσετε και κάποιες υποτακτικές που δεν μας δίδονται ρητώς. Σημ.: υπογραμμίζεται όμως ότι αρκετοί από τους κάτωθι υπό έγκριση τύπους τεκμαίρονται ρητώς σε άλλα λεξικά. Κατά συνέπεια, ζητείται να αποφανθείτε μόνον για όσους τύπους δεν τεκμαίρονται σε άλλα βοηθήματα.

ανακληθείς, ανακληθείσα, ανακληθέν (τεκμαίρονται στα ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)
ανασυρθείς, ανασυρθείσα, ανασυρθέν (τεκμαίρονται στα ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)
αναφανείς, αναφανείσα, αναφανέν
αναφυείς, αναφυείσα, αναφυέν (τεκμαίρονται στο ΛΝΕΓ)
ανευρεθείς, ανευρεθείσα, ανευρεθέν (τεκμαίρονται στα ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)
αντεπιτεθείς, αντεπιτεθείσα, αντεπιτεθέν
αντιγραφείς, αντιγραφείσα, αντιγραφέν (τεκμαίρονται στο ΛΝΕΓ)
αντιληφθείς, αντιληφθείσα, αντιληφθέν (τεκμαίρονται στο ΛΑΑ)
αντιστραφείς, αντιστραφείσα, αντιστραφέν
απαγγελθείς, απαγγελθείσα, απαγγελθέν (τεκμαίρονται στα ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)
απαλλαγείς, απαλλαγείσα, απαλλαγέν (τεκμαίρεται στη Γραμμ. Μπαμπινιώτη, σελ. 368)
απαλλαχθείς, απαλλαχθείσα, απαλλαχθέν
απαλλαχτείς, απαλλαχτείσα, απαλλαχτέν
απελαθείς, απελαθείσα, απελαθέν (τεκμαίρονται στο ΛΑΑ)
απεμπλακείς, απεμπλακείσα, απεμπλακέν
αποβείς, αποβείσα, αποβέν
αποβάς, αποβάσα, αποβάν
αποτεθείς, αποτεθείσα, αποτεθέν (τεκμαίρονται στο ΛΝΕΓ)
αποκαλυφθείς, αποκαλυφθείσα, αποκαλυφθέν (τεκμαίρονται στα ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)
αποσεισθείς, αποσεισθείσα, αποσεισθέν
αποσταλείς, αποσταλείσα, αποσταλέν
αποσταλθείς, αποσταλθείσα, αποσταλθέν

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι σε όλα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 507

Στο λημματολόγιο του ΛΣΓ (Μπαμπ.) συμπεριλαμβάνονται 125 (εμπρόθετα ως επί το πλείστον) ρήματα, στα οποία (σύμφωνα με τον συντάκτη) εμφανίζεται διτυπία στον αόριστο της παθητικής φωνής, καθώς δίπλα ακριβώς στον πρώτο τύπο του αορίστου εμφανίζεται και δεύτερος (λόγιος), ο οποίος σημαίνεται με το κλιτικό υπόδειγμα P39 εφθάρην, να φθαρώ, φθαρείς, φθαρείσα, φθαρέν, φθαρμένος, -η, -ο (βλ. φωτ. 1 στο ερώτ. Νο 506).

Το Τμήμα Λεξικού θεωρεί ότι από την ανάγνωση του πίνακα P39 προκύπτει ασάφεια και προβληματίζεται γύρω από το αν υφίσταται σε όλα αυτά τα ρ. και η λόγια μετοχή του παθητικού αορίστου, κατά το «φθαρείς, φθαρείσα, φθαρέν».

Θα εξετάσουμε ευθύς αμέσως ένα προς ένα αυτά τα 125 ρήματα. Θα δούμε την οριστική του λόγιου παθητικού αορίστου, αλλά θα δούμε επίσης και ότι σε μερικά ρήματα εμφανίζεται διτυπία στην υποτακτική του λόγιου αυτού παθητικού αορίστου. Το υπογραμμίζουμε αυτό, διότι έχουμε την εντύπωση ότι η λόγια μετοχή του παθητικού αορίστου συντίθεται από το θέμα της υποτακτικής.

Στα ρήματα αυτά ανήκουν και τα εξής (εντός παρενθέσεως οι κλιτικοί τύποι που δίδονται στο λεξικό) :

αποτρέπω (P4, P41, αποτράπηκα κ. λόγ. απετράπην P39, να αποτραπώ)
αποφεύγω (P7α, P41α, αποφεύχθηκα κ. λόγ. απεφεύχην P39, να αποφευχθώ)
αφικνούμαι (αφίχθην P39)
βάλλω (βλήθηκα κ. λόγ. εβλήθην P39, βληθείς, να βληθώ)
δέομαι (δεήθηκα κ. λόγ. εδεήθην P39, να δεηθώ)
δέρνω (δάρθηκα κ. λόγ. εδάρην P39, να δαρθώ)
διαβαίνω (διάβηκα κ. λόγ. διέβην P39, να διαβώ)
διαβάλλω (P41 = διαβλήθηκα κ. λόγ. διεβλήθην P39)
διαγιγνώσκω (διαγνώσθηκα κ. λόγ. διεγνώσθην P39, να διαγνωσθώ)
διαγράφω (P4, P41 = βάφτηκα κ. λόγ. διεγράφη P39)
διακόπτω (διακόπηκα κ. λόγ. διεκόπην P39, να διακοπώ)
διαμηνύω (διαμηνύθηκα κ. διεμηνύθην P39)
διαπλέκω (P7 = διδάχ(θ)ηκα κ. λόγ. διεπλάκην P39)
διαρρηγνύω (P1, P41 = ιδρύθηκα, διερρήχθην P39 κ. διερράγην P39, να διαρρηχθώ / να διαρραγώ)
διασπείρω (διασπάρθηκα κ. λόγ. διεσπάρην P39, να διασπαρώ)
διαστέλλω (διαστάλθηκα κ. λόγ. διεστάλην P39, να διασταλθώ)
διαφθείρω (P14, P41 = κρίθηκα, διεφθάρην P39, να διαφθαρώ)

Σας παρακαλούμε να εξετάσετε προσεκτικά και ξεχωριστά μία προς μία τις παρακάτω μετοχές παθητικού αορίστου και να μας απαντήσετε αν θα πρέπει να θεωρούνται ή όχι αποδεκτές στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ, σύμφωνα πάντα και με τις ανωτέρω υποδείξεις του ΛΣΓ. Σας παρακαλούμε επίσης να εξετάσετε και κάποιες υποτακτικές που δεν μας δίδονται ρητώς. Σημ.: υπογραμμίζεται όμως ότι αρκετοί από τους κάτωθι

υπό έγκριση τύπους τεκμαίρονται ρητώς σε άλλα λεξικά. Κατά συνέπεια, ζητείται να αποφανθείτε μόνον για όσους τύπους δεν τεκμαίρονται σε άλλα βοηθήματα.

αποτραπείς, αποτραπείσα, αποτραπέν (τεκμαίρονται στο ΛΝΕΓ)
αποφευχθείς, αποφευχθείσα, αποφευχθέν (τεκμαίρονται στο ΛΝΕΓ)
αφιχθείς, αφιχθείσα, αφιχθέν (τεκμαίρονται στα ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)
βληθείς, βληθείσα, βληθέν (τεκμαίρονται στα ΛΣΓ, ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)
δεηθείς, δεηθείσα, δεηθέν
δαρθείς, δαρθείσα, δαρθέν
δαρείς, δαρείσα, δαρέν
υποτακτική να δαρώ, να δαρείς, να δαρεί κλπ.
διαβείς, διαβείσα, διαβέν
διαβάς, διαβάσα, διαβάν (τεκμαίρονται στο ΛΝΕΓ)
διαβληθείς, διαβληθείσα, διαβληθέν (τεκμαίρονται στα ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)
διαγνωσθείς, διαγνωσθείσα, διαγνωσθέν (τεκμαίρονται στα ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)
διαγραφείς, διαγραφείσα, διαγραφέν (τεκμαίρονται στα ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)
διακοπείς, διακοπείσα, διακοπέν
διαμηνυθείς, διαμηνυθείσα, διαμηνυθέν
διαπλακείς, διαπλακείσα, διαπλακέν
διαρρηχθείς, διαρρηχθείσα, διαρρηχθέν
διαρραγείς, διαρραγείσα, διαρραγέν
διασπαρείς, διασπαρείσα, διασπαρέν
διασπαρθείς, διασπαρθείσα, διασπαρθέν
διασταλθείς, διασταλθείσα, διασταλθέν
διασταλείς, διασταλείσα, διασταλέν
διαφθαρείς, διαφθαρείσα, διαφθαρέν (τεκμαίρονται στο ΛΝΕΓ)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι σε όλα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 508

Στο λημματολόγιο του ΛΣΓ (Μπαμπ.) συμπεριλαμβάνονται 125 (εμπρόθετα ως επί το πλείστον) ρήματα, στα οποία (σύμφωνα με τον συντάκτη) εμφανίζεται διτυπία στον αόριστο της παθητικής φωνής, καθώς δίπλα ακριβώς στον πρώτο τύπο του αορίστου εμφανίζεται και δεύτερος (λόγιος), ο οποίος σημαίνεται με το κλιτικό υπόδειγμα Ρ39 εφθάρην, να φθαρώ, φθαρείς, φθαρείσα, φθαρέν, φθαρμένος, -η, -ο (βλ. φωτ. 1 στο ερώτ. Νο 506).

Το Τμήμα Λεξικού θεωρεί ότι από την ανάγνωση του πίνακα Ρ39 προκύπτει ασάφεια και προβληματίζεται γύρω από το αν υφίσταται σε όλα αυτά τα ρ. και η λόγια μετοχή του παθητικού αορίστου, κατά το «φθαρείς, φθαρείσα, φθαρέν».

Θα εξετάσουμε ευθύς αμέσως ένα προς ένα αυτά τα 125 ρήματα. Θα δούμε την οριστική του λόγιου παθητικού αορίστου, αλλά θα δούμε επίσης και ότι σε μερικά ρήματα εμφανίζεται διτυπία στην υποτακτική του λόγιου αυτού παθητικού αορίστου. Το υπογραμμίζουμε αυτό, διότι έχουμε την εντύπωση ότι η λόγια μετοχή του παθητικού αορίστου συντίθεται από το θέμα της υποτακτικής.

Στα ρήματα αυτά ανήκουν και τα εξής (εντός παρενθέσεως οι κλιτικοί τύποι που δίδονται στο λεξικό) :

εγγράφω (P4, P42 = βάφτηκα κ. ενεγράφην P39)
εγείρω (P14 = κρίθηκα, ηγέρθην P39, να εγερωθώ)
εκλαμβάνω (P19, P14β, P42, εξελήφθην P39, να εκληφθώ)
εκλέγω (P7, P42 = εκλέχτ(θ)ηκα κ. λόγ. εξελέγην P39)
εκπέμπω (P4α, P42α = βάφτηκα κ. λόγ. εξεπέμφθην P39)
εκπλήσσω (P9, P42, λόγ. εξεπλάγην P39, να εκπλαγώ)
εκτείνω (εκτάθηκα κ. λόγ. εξετάθην P39, να εκταθώ)
εκτελώ (P32 = τελέστηκα κ. λόγ. εκτελέσθηκα κ. λογιότ. εξετελέσθην P39)
εκτρέπω (εκτράπηκα κ. λόγ. εξετράπην P39, να εκτραπώ)
εκτρέφω (εκτράφηκα κ. λόγ. εξετράφην P39, να εκτραφώ)
εμβάλλω (P42 = εμβλήθηκα κ. λόγ. ενεβλήθην P39)
εμπλέκω (P7, P42 = διδάχτ(θ)ηκα, λόγ. ενεπλάκην P39, να εμπλακώ)
εμφανίζω (P11 = ζυγίστηκα κ. λόγ. ενεφανίσθην P39)
ενθέτω (P34 = θέτω, τίθεμαι κ. λόγ. ενετέθην P39)
εξαίρω (P14, λόγ. εξήρθην P39, να εξαρθώ)
εξευρίσκω (P7, εξευρέθην P39, να εξευρεθώ)
επαίρομαι (P14β, επήρθην P39, να επαρθώ)
επιγράφω (P4, P41 = βάφτηκα κ. λόγ. επεγράφην P39)

Σας παρακαλούμε να εξετάσετε προσεκτικά και ξεχωριστά μία προς μία τις παρακάτω μετοχές παθητικού αορίστου και να μας απαντήσετε αν θα πρέπει να θεωρούνται ή όχι αποδεκτές στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ, σύμφωνα πάντα και με τις ανωτέρω υποδείξεις του ΛΣΓ. Σας παρακαλούμε επίσης να εξετάσετε και κάποιες υποτακτικές που δεν μας δίδονται ρητώς. Σημ.: υπογραμμίζεται όμως ότι αρκετοί από τους κάτωθι υπό έγκριση τύπους τεκμαίρονται ρητώς σε άλλα λεξικά. Κατά συνέπεια, ζητείται να αποφανθείτε μόνον για όσους τύπους δεν τεκμαίρονται σε άλλα βοηθήματα.

εγγραφείς, εγγραφείσα, εγγραφέν (τεκμαίρονται στα ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)
εγερθείς, εγερθείσα, εγερθέν (τεκμαίρονται στα ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)
εκληφθείς, εκληφθείσα, εκληφθέν (τεκμαίρονται στο ΛΝΕΓ)
εκλεγείς, εκλεγείσα, εκλεγέν (τεκμαίρονται στα ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)
εκπεμφθείς, εκπεμφθείσα, εκπεμφθέν (τεκμαίρονται στο ΛΝΕΓ)
εκπλαγείς, εκπλαγείσα, εκπλαγέν (τεκμαίρονται στα ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)
εκταθείς, εκταθείσα, εκταθέν (τεκμαίρονται στα ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)
εκτελεσθείς, εκτελεσθείσα, εκτελεσθέν (τεκμαίρονται στα ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)
εκτραπείς, εκτραπείσα, εκτραπέν (τεκμαίρονται στα ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)
εκτραφείς, εκτραφείσα, εκτραφέν
εμβληθείς, εμβληθείσα, εμβληθέν
εμπλακείς, εμπλακείσα, εμπλακέν
εμφανισθείς, εμφανισθείσα, εμφανισθέν
εντεθείς, εντεθείσα, εντεθέν
εξαρθείς, εξαρθείσα, εξαρθέν

εξευρεθείς, εξευρεθείσα, εξευρεθέν (τεκμαίρονται στο ΛΝΕΓ)
επαρθείς, επαρθείσα, επαρθέν
επιγραφείς, επιγραφείσα, επιγραφέν

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι σε όλα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 509

Στο λημματολόγιο του ΛΣΓ (Μπαμπ.) συμπεριλαμβάνονται 125 (εμπρόθετα ως επί το πλείστον) ρήματα, στα οποία (σύμφωνα με τον συντάκτη) εμφανίζεται διτυπία στον αόριστο της παθητικής φωνής, καθώς δίπλα ακριβώς στον πρώτο τύπο του αορίστου εμφανίζεται και δεύτερος (λόγιος), ο οποίος σημαίνεται με το κλιτικό υπόδειγμα Ρ39 εφθάρην, να φθαρώ, φθαρείς, φθαρείσα, φθαρέν, φθαρμένος, -η, -ο (βλ. φωτ. 1 στο ερώτ. Νο 506).

Το Τμήμα Λεξικού θεωρεί ότι από την ανάγνωση του πίνακα Ρ39 προκύπτει ασάφεια και προβληματίζεται γύρω από το αν υφίσταται σε όλα αυτά τα ρ. και η λόγια μετοχή του παθητικού αορίστου, κατά το «φθαρείς, φθαρείσα, φθαρέν».

Θα εξετάσουμε ευθύς αμέσως ένα προς ένα αυτά τα 125 ρήματα. Θα δούμε την οριστική του λόγιου παθητικού αορίστου, αλλά θα δούμε επίσης και ότι σε μερικά ρήματα εμφανίζεται διτυπία στην υποτακτική του λόγιου αυτού παθητικού αορίστου. Το υπογραμμίζουμε αυτό, διότι έχουμε την εντύπωση ότι η λόγια μετοχή του παθητικού αορίστου συντίθεται από το θέμα της υποτακτικής.

Στα ρήματα αυτά ανήκουν και τα εξής (εντός παρενθέσεως οι κλιτικοί τύποι που δίδονται στο λεξικό) :

επιδεικνύω (επιδείχθηκα κ. λόγ. επεδείχθην Ρ39)
επιλαμβάνομαι (επιλήφθηκα κ. λόγ. επελήφθην Ρ39, να επιληφθώ)
επιλέγω (επιλέχθηκα κ. λόγ. επελέγην Ρ39 κ. επελέχθην Ρ39)
επιρρίπτω (επιρρίφθηκα κ. λόγ. επερρίφθην Ρ39, να επιρριφθώ)
επιτρέπω (επιτράπηκα κ. λόγ. επετράπην Ρ39, να επιτραπώ)
επιτυγχάνω (επιτεύχθηκα κ. λόγ. επετεύχθην Ρ39, να επιτευχθώ)
θάβω (θάφτηκα κ. λόγ. ετάφην Ρ39)
θεώμαι (θεάθηκα κ. εθεάθην Ρ39, να θεαθώ)
θίγω (θίχτηκα κ. εθίγην Ρ39)
θλίβω (Ρ4 = βάφτηκα, εθλίβην Ρ39, να θλιβώ)
καταγράφω (καταγράφηκα κ. κατεγράφη Ρ39, να καταγραφώ)
καταδεικνύω (καταδείχθηκα κ. κατεδείχθην Ρ39, να καταδειχθώ)
καταθέτω (Ρ34 = θέτω, τίθεμαι κ. λόγ. κατετέθην Ρ39)
καταλαμβάνω (καταλήφθηκα κ. λόγ. κατελήφθην Ρ39, να καταληφθώ)
καταπλήσσω (Ρ9, Ρ41, κατεπλάγην Ρ39, να καταπλαγώ)
καταρρίπτω (καταρρίφθηκα κ. λόγ. κατερρίφθην Ρ39, να καταρριφθώ)
κατασβήνω κ. λόγ. κατασβένω (Ρ8, Ρ41 = πείστ(θ)ηκα κ. κατεσβέσθην Ρ39)

Σας παρακαλούμε να εξετάσετε προσεκτικά και ξεχωριστά μία προς μία τις παρακάτω μετοχές παθητικού αορίστου και να μας απαντήσετε αν θα πρέπει να θεωρούνται ή όχι αποδεκτές στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ, σύμφωνα πάντα και με τις ανωτέρω υποδείξεις του ΛΣΓ. Σας παρακαλούμε επίσης να εξετάσετε και κάποιες υποτακτικές που δεν μας δίδονται ρητώς. Σημ.: υπογραμμίζεται όμως ότι αρκετοί από τους κάτωθι υπό έγκριση τύπους τεκμαίρονται ρητώς σε άλλα λεξικά. Κατά συνέπεια, ζητείται να αποφανθείτε μόνον για όσους τύπους δεν τεκμαίρονται σε άλλα βοηθήματα.

επιδειχθείς, επιδειχθείσα, επιδειχθέν
επιληφθείς, επιληφθείσα, επιληφθέν
επιλεγείς, επιλεγείσα, επιλεγέν (τεκμαίρονται στα ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)
επιλεχθείς, επιλεχθείσα, επιλεχθέν (τεκμαίρονται στο ΛΝΕΓ)
επιρριφθείς, επιρριφθείσα, επιρριφθέν
επιτραπείς, επιτραπείσα, επιτραπέν
επιτευχθείς, επιτευχθείσα, επιτευχθέν (τεκμαίρονται στα ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)
ταφείς, ταφείσα, ταφέν (τεκμαίρονται στα ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)
θεαθείς, θεαθείσα, θεαθέν (τεκμαίρονται στο ΛΝΕΓ)
θιγείς, θιγείσα, θιγέν (τεκμαίρονται στα ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)
θλιβείς, θλιβείσα, θλιβέν
καταγραφείς, καταγραφείσα, καταγραφέν (τεκμαίρονται στο ΛΑΑ)
καταδειχθείς, καταδειχθείσα, καταδειχθέν (τεκμαίρονται στο ΛΝΕΓ)
κατατεθείς, κατατεθείσα, κατατεθέν (τεκμαίρονται στα ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)
καταληφθείς, καταληφθείσα, καταληφθέν (τεκμαίρονται στα ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)
καταπλαγείς, καταπλαγείσα, καταπλαγέν
καταρριφθείς, καταρριφθείσα, καταρριφθέν (τεκμαίρονται στο ΛΝΕΓ)
κατασβεσθείς, κατασβεσθείσα, κατασβεσθέν (τεκμαίρονται στο ΛΝΕΓ)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Ναι στα επιληφθείς, επιληφθείσα, επιληφθέν. Όχι σε όλα τα υπόλοιπα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 510

Στο λημματολόγιο του ΛΣΓ (Μπαμπ.) συμπεριλαμβάνονται 125 (εμπρόθετα ως επί το πλείστον) ρήματα, στα οποία (σύμφωνα με τον συντάκτη) εμφανίζεται διτυπία στον αόριστο της παθητικής φωνής, καθώς δίπλα ακριβώς στον πρώτο τύπο του αορίστου εμφανίζεται και δεύτερος (λόγιος), ο οποίος σημαίνεται με το κλιτικό υπόδειγμα Ρ39 εφθάρην, να φθαρῶ, φθαρείς, φθαρείσα, φθαρέν, φθαρμένος, -η, -ο (βλ. φωτ. 1 στο ερώτ. Νο 506).

Το Τμήμα Λεξικού θεωρεί ότι από την ανάγνωση του πίνακα Ρ39 προκύπτει ασάφεια και προβληματίζεται γύρω από το αν υφίσταται σε όλα αυτά τα ρ. και η λόγια μετοχή του παθητικού αορίστου, κατά το «φθαρείς, φθαρείσα, φθαρέν».

Θα εξετάσουμε ευθύς αμέσως ένα προς ένα αυτά τα 125 ρήματα. Θα δούμε την οριστική του λόγιου παθητικού αορίστου, αλλά θα δούμε επίσης και ότι σε μερικά ρήματα εμφανίζεται διτυπία στην υποτακτική του λόγιου αυτού παθητικού αορίστου. Το

υπογραμμίζουμε αυτό, διότι έχουμε την εντύπωση ότι η λόγια μετοχή του παθητικού αορίστου συντίθεται από το θέμα της υποτακτικής.

Στα ρήματα αυτά ανήκουν και τα εξής (εντός παρενθέσεως οι κλιτικοί τύποι που δίδονται στο λεξικό) :

κατατάσσω (P9, P41 = κηρύχτ(θ)ηκα κ. κατετάγην P39, να καταταγώ)
κατατέμνω (P14, P41 = κρίθηκα, κατετμήθην P39, να κατατμηθώ)
κείρω (P14, εκάρην P39, να καρώ)
κλέβω (P4 = βάφτηκα κ. λόγ. εκλάπην P39)
λαμβάνω (P19 = προλαβαίνω, λαμβανόμενος, λόγ. ελήφθην P39, να ληφθώ)
μαίνομαι (P14β κ. λόγ. εμάνην P39)
μέμφομαι (μέμφθηκα κ. λόγ. εμέμφθην P39, να μεμφθώ)
μεταβαίνω (P14α, P41α, μετέβην P39, να μεταβώ)
μεταστρέφω (μεταστράφηκα κ. λόγ. μετεστράφη P39, να μεταστραφώ)
μετεγγράφω (P4, P42, μετενεγράφη P39, να μετεγγραφώ)
μηκύνω (P15 = αποθαρρύνθηκα κ. λόγ. εμηκύνθην P39)
παραβαίνω (P14α, P41α, παρέβην P39, να παραβώ)
παραλαμβάνω (παραλήφθηκα κ. λόγ. παρελήφθην P39, να παραληφθώ)
παραλείπω (παραλείφθηκα κ. λόγ. παρελείφθην P39, να παραλειφθώ)
παρεκβαίνω (P14α, λόγ. παρεξέβην P39, να παρεκβώ/παρέκβω)
παρεκτρέπομαι (παρεκτράπηκα κ. λόγ. παρεξετράπη P39, να παρεκτραπώ)
παρεμβαίνω (P14α, P42α παρενέβην P39, να παρέμβω)
παρευρίσκομαι (παρευρέθηκα κ. λόγ. παρευρέθην P39, να παρευρεθώ)

Σας παρακαλούμε να εξετάσετε προσεκτικά και ξεχωριστά μία προς μία τις παρακάτω μετοχές παθητικού αορίστου και να μας απαντήσετε αν θα πρέπει να θεωρούνται ή όχι αποδεκτές στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ, σύμφωνα πάντα και με τις ανωτέρω υποδείξεις του ΛΣΓ. Σας παρακαλούμε επίσης να εξετάσετε και κάποιες υποτακτικές που δεν μας δίδονται ρητώς. Σημ.: υπογραμμίζεται όμως ότι αρκετοί από τους κάτωθι υπό έγκριση τύπους τεκμαίρονται ρητώς σε άλλα λεξικά. Κατά συνέπεια, ζητείται να αποφανθείτε μόνον για όσους τύπους δεν τεκμαίρονται σε άλλα βοηθήματα.

καταταγείς, καταταγείσα, καταταγέν
κατατμηθείς, κατατμηθείσα, κατατμηθέν (τεκμαίρονται στο ΛΝΕΓ)
καρείς, καρείσα, καρέν
κλαπείς, κλαπείσα, κλαπέν (τεκμαίρονται στο ΛΑΑ)
ληφθείς, ληφθείσα, ληφθέν (τεκμαίρονται στα ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)
μανείς, μανείσα, μανέν
μεμφθείς, μεμφθείσα, μεμφθέν
μεταβείς, μεταβείσα, μεταβέν
μεταβάς, μεταβάσα, μεταβάν
μεταστραφείς, μεταστραφείσα, μεταστραφέν
μετεγγραφείς, μετεγγραφείσα, μετεγγραφέν (τεκμαίρονται στα ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)
μηκυνθείς, μηκυνθείσα, μηκυνθέν
παραβείς, παραβείσα, παραβέν

παραβάς, παραβάσα, παραβάν
παραληφθείς, παραληφθείσα, παραληφθέν (τεκμαίρονται στα ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)
παραλειφθείς, παραλειφθείσα, παραλειφθέν (τεκμαίρονται στα ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)
παρεκβείς, παρεκβείσα, παρεκβέν
παρεκβάς, παρεκβάσα, παρεκβάν
παρεκτραπείς, παρεκτραπείσα, παρεκτραπέν (τεκμαίρονται στα ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)
παρεμβείς, παρεμβείσα, παρεμβέν
παρεμβάς, παρεμβάσα, παρεμβάν
παρευρεθείς, παρευρεθείσα, παρευρεθέν (τεκμαίρονται στο ΛΑΑ)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι σε όλα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 511

Στο λημματολόγιο του ΛΣΓ (Μπαμπ.) συμπεριλαμβάνονται 125 (εμπρόθετα ως επί το πλείστον) ρήματα, στα οποία (σύμφωνα με τον συντάκτη) εμφανίζεται διτυπία στον αόριστο της παθητικής φωνής, καθώς δίπλα ακριβώς στον πρώτο τύπο του αορίστου εμφανίζεται και δεύτερος (λόγιος), ο οποίος σημαίνεται με το κλιτικό υπόδειγμα Ρ39 εφθάρην, να φθαρῶ, φθαρείς, φθαρείσα, φθαρέν, φθαρμένος, -η, -ο (βλ. φωτ. 1 στο ερώτ. Νο 506).

Το Τμήμα Λεξικού θεωρεί ότι από την ανάγνωση του πίνακα Ρ39 προκύπτει ασάφεια και προβληματίζεται γύρω από το αν υφίσταται σε όλα αυτά τα ρ. και η λόγια μετοχή του παθητικού αορίστου, κατά το «φθαρείς, φθαρείσα, φθαρέν».

Θα εξετάσουμε ευθύς αμέσως ένα προς ένα αυτά τα 125 ρήματα. Θα δούμε την οριστική του λόγιου παθητικού αορίστου, αλλά θα δούμε επίσης και ότι σε μερικά ρήματα εμφανίζεται διτυπία στην υποτακτική του λόγιου αυτού παθητικού αορίστου. Το υπογραμμίζουμε αυτό, διότι έχουμε την εντύπωση ότι η λόγια μετοχή του παθητικού αορίστου συντίθεται από το θέμα της υποτακτικής.

Στα ρήματα αυτά ανήκουν και τα εξής (εντός παρενθέσεως οι κλιτικοί τύποι που δίδονται στο λεξικό) :

περιπλέκω (περιπλέχθηκα κ. λόγ. περιεπλάκην Ρ39, να περιπλεχθῶ / να περιπλακῶ)
περιστέλλω (Ρ14, Ρ40, περιεστάλην Ρ39, να περισταλῶ)
περιστρέφω (περιστράφηκα κ. λόγ. περιεστράφη Ρ39, να περιστραφῶ)
περισυλλέγω (Ρ7, Ρ42, περισυνελέγη Ρ39, να περισυλλεγῶ)
πλήττω (Ρ9 λόγ. επλήγη Ρ39, να πληγῶ)
προβαίνω (Ρ14α, Ρ41α, προέβην Ρ39, να προβῶ)
προδιαγράφω (προδιαγράφ(τ)ηκα κ. λόγ. προδιεγράφη Ρ39, να προδιαγραφῶ)
προλέγω (προλέχθηκα / προειπώθηκα, λόγ. προελέχθη Ρ39, να προλεχθῶ, να προειπωθῶ)
προσάπτω (Ρ4, προσήφθη Ρ39, να προσαφθῶ)
προσκαλῶ (προσκληθήκα κ. λόγ. προσεκληθή Ρ39, να προσκληθῶ)
προσλαμβάνω (Ρ14, Ρ40, λόγ. προσελήφθη Ρ39, να προσληφθῶ)

προσυπογράφω (προσυπογράφ(θ)ηκα, κ. λόγ. προσυπεγράφην P39, να
προσυπογραφ(θ)ώ)
προσφέρω (προσφέρθηκα κ. λόγ. προσεφέρθη P39, να προσφερθώ)
ρίπτω (P4, ερρίφθη P39, να ριφθώ)
στέλνω (στάλθηκα κ. λόγ. εστάλην P39, να σταλθώ)
συγγράφω (συγγράφηκα κ. λόγ. συνεγράφη P39, να συγγραφώ)
συγκαλώ (συγκλήθηκα, συνεκλήθη P39, να συγκληθώ)
συγκαταβαίνω (P, βλ. κατεβαίνω κ. αόρ. συγκατέβην P39)

Σας παρακαλούμε να εξετάσετε προσεκτικά και ξεχωριστά μία προς μία τις παρακάτω μετοχές παθητικού αορίστου και να μας απαντήσετε αν θα πρέπει να θεωρούνται ή όχι αποδεκτές στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ, σύμφωνα πάντα και με τις ανωτέρω υποδείξεις του ΛΣΓ. Σας παρακαλούμε επίσης να εξετάσετε και κάποιες υποτακτικές που δεν μας δίδονται ρητώς. Σημ.: υπογραμμίζεται όμως ότι αρκετοί από τους κάτωθι υπό έγκριση τύπους τεκμαίρονται ρητώς σε άλλα λεξικά. Κατά συνέπεια, ζητείται να αποφανθείτε μόνον για όσους τύπους δεν τεκμαίρονται σε άλλα βοηθήματα.

περιπλεχθείς, περιπλεχθείσα, περιπλεχθέν
περιπλακείς, περιπλακείσα, περιπλακέν
περισταλείς, περισταλείσα, περισταλέν
περιστραφείς, περιστραφείσα, περιστραφέν
περισυλλεγείς, περισυλλεγείσα, περισυλλεγέν (τεκμαίρονται στο ΛΝΕΓ)
πληγείς, πληγείσα, πληγέν (τεκμαίρονται στα ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)
προβείς, προβείσα, προβέν
προβάς, προβάσα, προβάν
προδιαγραφείς, προδιαγραφείσα, προδιαγραφέν
προλεχθείς, προλεχθείσα, προλεχθέν (τεκμαίρονται στο ΛΑΑ)
προσαφθείς, προσαφθείσα, προσαφθέν
προσκληθείς, προσκληθείσα, προσκληθέν (τεκμαίρονται στα ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)
προσληφθείς, προσληφθείσα, προσληφθέν (τεκμαίρονται στα ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)
προσυπογραφείς, προσυπογραφείσα, προσυπογραφέν
προσφερθείς, προσφερθείσα, προσφερθέν (τεκμαίρονται στα ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)
ριφθείς, ριφθείσα, ριφθέν (τεκμαίρονται στο ΛΝΕΓ)
σταλθείς, σταλθείσα, σταλθέν (τεκμαίρονται στο ΛΑΑ)
σταλείς, σταλείσα, σταλέν
υποτακτική να σταλώ, να σταλείς, να σταλεί κλπ. (τεκμαίρονται στα ΛΑΑ & ΛΚΝ)
συγγραφείς, συγγραφείσα, συγγραφέν
συγκληθείς, συγκληθείσα, συγκληθέν (τεκμαίρονται στα ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)
συγκαταβείς, συγκαταβείσα, συγκαταβέν
συγκαταβάς, συγκαταβάσα, συγκαταβάν

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι σε όλα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 512

Στο λημματολόγιο του ΛΣΓ (Μπαμπ.) συμπεριλαμβάνονται 125 (εμπρόθετα ως επί το πλείστον) ρήματα, στα οποία (σύμφωνα με τον συντάκτη) εμφανίζεται διτυπία στον

αόριστο της παθητικής φωνής, καθώς δίπλα ακριβώς στον πρώτο τύπο του αορίστου εμφανίζεται και δεύτερος (λόγιος), ο οποίος σημαίνεται με το κλιτικό υπόδειγμα P39 εφθάρην, να φθαρῶ, φθαρείς, φθαρείσα, φθαρέν, φθαρμένος, -η, -ο (βλ. φωτ. 1 στο ερώτ. Νο 506).

Το Τμήμα Λεξικού θεωρεί ότι από την ανάγνωση του πίνακα P39 προκύπτει ασάφεια και προβληματίζεται γύρω από το αν υφίσταται σε όλα αυτά τα ρ. και η λόγια μετοχή του παθητικού αορίστου, κατά το «φθαρείς, φθαρείσα, φθαρέν».

Θα εξετάσουμε ευθύς αμέσως ένα προς ένα αυτά τα 125 ρήματα. Θα δούμε την οριστική του λόγιου παθητικού αορίστου, αλλά θα δούμε επίσης και ότι σε μερικά ρήματα εμφανίζεται διτυπία στην υποτακτική του λόγιου αυτού παθητικού αορίστου. Το υπογραμμίζουμε αυτό, διότι έχουμε την εντύπωση ότι η λόγια μετοχή του παθητικού αορίστου συντίθεται από το θέμα της υποτακτικής.

Στα ρήματα αυτά ανήκουν και τα εξής (εντός παρενθέσεως οι κλιτικοί τύποι που δίδονται στο λεξικό) :

συγχαίρω (συγχάρηκα κ. λόγ. συνεχάρην P39, να συγχαρώ)
συλλαμβάνω (λόγ. συνελήφθην P39, να συλληφθῶ)
συλλέγω (P7, P42 = διδάχτ(θ)ηκα, λόγ. συνελέγην P39, να συλλεγῶ)
συμπλέκω (συμπλέχθηκα κ. λόγ. συνεπλάκην P39, να συμπλεχθῶ / να συμπλακῶ)
συμφύομαι (P1β, συνεφύην P39, να συμφυῶ)
συνάπτω (συνάφθηκα κ. λόγ. συνήφθην P39, να συναφθῶ)
συνθλίβω (P4, P40 = βάφθηκα, λόγ. συνεθλίβην P39, να συνθλιβῶ)
συντρίβω (συντρίφθηκα κ. λόγ. συνετρίβην P39, να συντριβῶ)
συστρέφω (P4, λόγ. συνεστράφην P39, να συστραφῶ)
τρέπω (τράπηκα κ. λόγ. ετράπην P39, να τραπῶ)
υβρίζω (υβρίσθηκα κ. λόγ. υβρίσθην P39, να υβρισθῶ)
υπερβαίνω (P14α, P40α, υπερέβην P39, να υπερβῶ)
υπογράφω (P4, P41 κ. υπεγράφην P39)
υπομιμνήσκω (P7, υπεμνήσθην P39, να υπομνησθῶ)
υποστέλλω (P14, P41, υπεστάλην P39, να υποσταλῶ)
χαίρω (P14α, λόγ. εχάρην P39, να χαρῶ)
ψάλλω (ψάλθηκα κ. λόγ. εψάλην P39, να ψαλθῶ / να ψαλῶ)

Σας παρακαλούμε να εξετάσετε προσεκτικά και ξεχωριστά μία προς μία τις παρακάτω μετοχές παθητικού αορίστου και να μας απαντήσετε αν θα πρέπει να θεωρούνται ή όχι αποδεκτές στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ, σύμφωνα πάντα και με τις ανωτέρω υποδείξεις του ΛΣΓ. Σας παρακαλούμε επίσης να εξετάσετε και κάποιες υποτακτικές που δεν μας δίδονται ρητώς. Σημ.: υπογραμμίζεται όμως ότι αρκετοί από τους κάτωθι υπό έγκριση τύπους τεκμαίρονται ρητώς σε άλλα λεξικά. Κατά συνέπεια, ζητείται να αποφανθείτε μόνον για όσους τύπους δεν τεκμαίρονται σε άλλα βοηθήματα.

συγχαρείς, συγχαρείσα, συγχαρέν
συλληφθείς, συλληφθείσα, συλληφθέν (τεκμαίρονται στα ΛΚΝ, ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)

συλλεγείς, συλλεγείσα, συλλεγέν
συλλεχθείς, συλλεχθείσα, συλλεχθέν
συμπλακείς, συμπλακείσα, συμπλακέν
συμπλεχθείς, συμπλεχθείσα, συμπλεχθέν
συμφυείς, συμφυείσα, συμφυέν
συναφθείς, συναφθείσα, συναφθέν (τεκμαίρονται στα ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)
συνθλιβείς, συνθλιβείσα, συνθλιβέν
συντριβείς, συντριβείσα, συντριβέν
συστραφείς, συστραφείσα, συστραφέν
τραπείς, τραπείσα, τραπέν (τεκμαίρονται στο ΛΝΕΓ)
υβρισθείς, υβρισθείσα, υβρισθέν (τεκμαίρονται στα ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)
υπερβείς, υπερβείσα, υπερβέν
υπερβάς, υπερβάσα, υπερβάν (τεκμαίρονται στο ΛΝΕΓ)
υπογραφείς, υπογραφείσα, υπογραφέν (τεκμαίρονται στα ΛΝΕΓ & ΛΑΑ)
υπομνησθείς, υπομνησθείσα, υπομνησθέν
υποσταλείς, υποσταλείσα, υποσταλέν
χαρείς, χαρείσα, χαρέν
ψαλθείς, ψαλθείσα, ψαλθέν
ψαλείς, ψαλείσα, ψαλέν

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι σε όλα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 513

Στο λημματολόγιο του ΛΣΓ περιλαμβάνονται και τα ρ. αγγέλλω, αναγγέλλω, απαγγέλλω, εξαγγέλλω, καταγγέλλω, παραγγέλλω, προαγγέλλω, προαναγγέλλω, προεξαγγέλλω. Παρατηρώντας τα κλιτικά υποδείγματα με τα οποία συνοδεύει αυτά τα ρ. ο συντάκτης, διαπιστώνουμε μια μεθοδολογική ασυνέπεια· άλλα κλίνονται κατά το Ρ1 (ιδρύω -ομαι), άλλα κατά το Ρ12 (ντύνω -ομαι) και άλλα κατά το Ρ14 (κρίνω -ομαι). Μπορείτε να τα δείτε όλα αυτά μαζί στην παρακάτω φωτ. 1.

αγγέλλω (ἀγγέλλω) P1 {ήγγειλα, να/θα αγγείλω} φέρνω είδηση, προμηνύω· χρησιμοποιείται κυρ. ως β' συνθετικό ρημάτων.

αναγγέλλω (ἀναγγέλλω) P12 {ανάγγελλα / ανήγγελλα, ανήγγειλα, να/θα αναγγείλω, αναγγελλόμεουν(α), αναγγέλθηκα, να/θα αναγγελθώ} **1** γνωστο-

απαγγέλλω (ἀπαγγέλλω) P14 {απήγγελλα, απήγγειλα, να/θα απαγγείλω, απαγγέλθηκα κ. (λόγ.) απηγγέλθην P39, να/θα απαγγελθώ, απηγγελμένος} εκφωνώ

εξαγγέλλω (ἐξαγγέλλω) P14 {εξήγγειλα, να/θα εξαγγείλω, εξαγγέλθηκα, να/θα εξαγγελθώ} κάνω

καταγγέλλω P14 {κατήγγελλα, κατήγγειλα, να/θα καταγγείλω, καταγγέλθηκα, να/θα καταγγελθώ, καταγγελμένος} **1** καταθέτω μήνυση εναντίον κάποιου **2**

παραγγέλλω P14 {μόνο ενεστ. κ. παρατ.} κ. παραγγέλλω {βλ. αγγέλλω, παράγγειλα κ. (λόγ.) παρήγγειλα, παραγγελμένος κ. (λόγ.) παρηγγελμένος} **1** (στο

προαγγέλλω P {βλ. αγγέλλω} (λόγ.) προαναγγέλλω.
— προάγγελμα O48. ➡ αγγέλλω.

προαναγγέλλω P {βλ. αναγγέλλω} γνωστοποιώ εκ των προτέρων κάτι που πρόκειται να συμβεί: είχε προαναγγείλει την αποχώρησή του εδώ και τρεις μήνες ΣΥΝ. προαγγέλλω. ➡ αγγέλλω.

προεξαγγέλλω P {βλ. εξαγγέλλω} εξαγγέλλω εκ των προτέρων: η κυβέρνηση προεξήγγειλε νέα μέτρα.

Σας παρακαλούμε τώρα να παρατηρήσετε την παθητική φωνή των τριών αυτών κλιτικών υποδειγμάτων στους πίνακες των παρακάτω φωτ. 2, φωτ. 3, φωτ. 4.

Ρ1β ιδρύομαι

ΧΡΟΝΟΣ	ΕΓΚΛΙΣΗ	ΠΡΟΣΩΠΟ					
		εγώ	εσύ	αυτός	εμείς	εσείς	αυτοί
ΕΝΕΣΤ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	ιδρύομαι	ιδρύεσαι	ιδρύεται	ιδρύομαστε	ιδρύεστε / ιδρύσαστε	ιδρύονται
	ΠΡΟΣΤ.		-			ιδρύεστε	
	ΜΤΧ.	ιδρυόμενος, ιδρυόμενη, ιδρυόμενο					
ΠΑΡΑΤ.	ΟΡΙΣΤ.	ιδρυόμουν(α)	ιδρυόσουν(α)	ιδρυόταν(ε)	ιδρυόμασταν / ιδρυόμαστε	ιδρυόσασταν / ιδρυόσαστε	ιδρύονταν / ιδρυόντουσαν
ΜΕΛΛ. ΕΞΑΚ.	ΟΡΙΣΤ.	θα ιδρύομαι	θα ιδρύεσαι	θα ιδρύεται	θα ιδρυόμαστε	θα ιδρύεστε	θα ιδρύονται
ΜΕΛΛ. ΣΤΙΓΜ.	ΟΡΙΣΤ.	θα ιδρυθώ	θα ιδρυθείς	θα ιδρυθεί	θα ιδρυθούμε	θα ιδρυθείτε	θα ιδρυθούν(ε)
ΜΕΛΛ. ΣΥΝΤ.	ΟΡΙΣΤ.	θα έχω ιδρυθεί	θα έχεις ιδρυθεί	θα έχει ιδρυθεί	θα έχουμε ιδρυθεί	θα έχετε ιδρυθεί	θα έχουν(ε) ιδρυθεί
ΑΟΡ.	ΟΡΙΣΤ.	ιδρύθηκα	ιδρύθηκες	ιδρύθηκε	ιδρυθήκαμε	ιδρυθήκατε	ιδρύθηκαν / ιδρυθήκανε
	ΥΠΟΤ.	ιδρυθώ	ιδρυθείς	ιδρυθεί	ιδρυθούμε	ιδρυθείτε	ιδρυθούν(ε)
	ΠΡΟΣΤ.		ιδρύσου			ιδρυθείτε	
ΠΑΡΑΚ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	έχω ιδρυθεί	έχεις ιδρυθεί	έχει ιδρυθεί	έχουμε ιδρυθεί	έχετε ιδρυθεί	έχουν(ε) ιδρυθεί
	ΜΤΧ.	ιδρυμένος, ιδρυμένη, ιδρυμένο					
ΥΠΕΡΣ.	ΟΡΙΣΤ.	είχα ιδρυθεί	είχες ιδρυθεί	είχε ιδρυθεί	είχαμε ιδρυθεί	είχατε ιδρυθεί	είχαν(ε) ιδρυθεί

P12β ντύνομαι							
ΧΡΟΝΟΣ	ΕΓΚΛΙΣΗ	ΠΡΟΣΩΠΟ					
		εγώ	εσύ	αυτός	εμείς	εσείς	αυτοί
ΕΝΕΣΤ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	ντύνομαι	ντύνεσαι	ντύνεται	ντυνόμαστε	ντύνεστε / ντυνόσαστε	ντύνονται
	ΠΡΟΣΤ.		–			ντύνεστε	
	ΜΤΧ.	–					
ΠΑΡΑΤ.	ΟΡΙΣΤ.	ντυνόμουν(α)	ντυνόσουν(α)	ντυνόταν(ε)	ντυνόμαστε / ντυνόμασταν	ντυνόσαστε / ντυνόσασταν	ντύνονταν / ντυνόνησαν
ΜΕΛΛ. ΕΞΑΚ.	ΟΡΙΣΤ.	θα ντύνομαι	θα ντύνεσαι	θα ντύνεται	θα ντυνόμαστε	θα ντύνεστε	θα ντύνονται
ΜΕΛΛ. ΣΤΙΓΜ.	ΟΡΙΣΤ.	θα ντυθώ	θα ντυθείς	θα ντυθεί	θα ντυθούμε	θα ντυθείτε	θα ντυθούν(ε)
ΜΕΛΛ. ΣΥΝΤ.	ΟΡΙΣΤ.	θα έχω ντυθεί	θα έχεις ντυθεί	θα έχει ντυθεί	θα έχουμε ντυθεί	θα έχετε ντυθεί	θα έχουν(ε) ντυθεί
ΑΟΡ.	ΟΡΙΣΤ.	ντύθηκα	ντύθηκες	ντύθηκε	ντυθήκαμε	ντυθήκατε	ντύθηκαν / ντυθήκανε
	ΥΠΟΤ.	ντυθώ	ντυθείς	ντυθεί	ντυθούμε	ντυθείτε	ντυθούν(ε)
	ΠΡΟΣΤ.		ντύσου			ντυθείτε	
ΠΑΡΑΚ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	έχω ντυθεί	έχεις ντυθεί	έχει ντυθεί	έχουμε ντυθεί	έχετε ντυθεί	έχουν(ε) ντυθεί
	ΜΤΧ.	ντυμένος, ντυμένη, ντυμένο					
ΥΠΕΡΣ.	ΟΡΙΣΤ.	είχα ντυθεί	είχες ντυθεί	είχε ντυθεί	είχαμε ντυθεί	είχατε ντυθεί	είχαν(ε) ντυθεί

P14β κρίνομαι							
ΧΡΟΝΟΣ	ΕΓΚΛΙΣΗ	ΠΡΟΣΩΠΟ					
		εγώ	εσύ	αυτός	εμείς	εσείς	αυτοί
ΕΝΕΣΤ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	κρίνομαι	κρίνεσαι	κρίνεται	κρινόμαστε	κρίνεστε / κρινόσαστε	κρίνονται
	ΠΡΟΣΤ.		–			κρίνεστε	
	ΜΤΧ.	κρινόμενος, κρινόμενη, κρινόμενο					
ΠΑΡΑΤ.	ΟΡΙΣΤ.	κρινόμουν(α)	κρινόσουν(α)	κρινόταν(ε)	κρινόμαστε / κρινόμασταν	κρινόσαστε / κρινόσασταν	κρίνονταν / κρινόντουσαν
ΜΕΛΛ. ΕΞΑΚ.	ΟΡΙΣΤ.	θα κρίνομαι	θα κρίνεσαι	θα κρίνεται	θα κρινόμαστε	θα κρίνεστε	θα κρίνονται
ΜΕΛΛ. ΣΤΙΓΜ.	ΟΡΙΣΤ.	θα κριθώ	θα κριθείς	θα κριθεί	θα κριθούμε	θα κριθείτε	θα κριθούν(ε)
ΜΕΛΛ. ΣΥΝΤ.	ΟΡΙΣΤ.	θα έχω κριθεί	θα έχεις κριθεί	θα έχει κριθεί	θα έχουμε κριθεί	θα έχετε κριθεί	θα έχουν(ε) κριθεί
ΑΟΡ.	ΟΡΙΣΤ.	κρίθηκα	κρίθηκες	κρίθηκε	κρίθηκαμε	κρίθήκατε	κρίθηκαν / κριθήκανε
	ΥΠΟΤ.	κριθώ	κριθείς	κριθεί	κριθούμε	κριθείτε	κριθούν(ε)
	ΠΡΟΣΤ.		(απο)-κρίσου			κριθείτε	
ΠΑΡΑΚ.	ΟΡΙΣΤ. / ΥΠΟΤ.	έχω κριθεί *	έχεις κριθεί	έχει κριθεί	έχουμε κριθεί	έχετε κριθεί	έχουν(ε) κριθεί
	ΜΤΧ.	(συγκε-)κριμένος, -κριμένη, -κριμένο					
ΥΠΕΡΣ.	ΟΡΙΣΤ.	είχα κριθεί	είχες κριθεί	είχε κριθεί	είχαμε κριθεί	είχατε κριθεί	είχαν(ε) κριθεί

Όπως ήδη θα παρατηρήσατε, στα P1β, P12β, P14β υφίσταται και η προστακτική αορίστου, ήτοι ιδρύσου, ντύσου, (απο)-κρίσου αντιστοίχως. Σύμφωνα λοιπόν με τις υποδείξεις του συγκεκριμένου λεξικού, θα πρέπει ίσως να θεωρήσουμε ορθούς και αποδεκτούς τους τύπους της προστακτικής αορίστου της παθητικής φωνής ΑΓΓΕΛΣΟΥ, ΑΝΑΓΓΕΛΣΟΥ, ΑΠΑΓΓΕΛΣΟΥ, ΕΞΑΓΓΕΛΣΟΥ, ΚΑΤΑΓΓΕΛΣΟΥ, ΠΑΡΑΓΓΕΛΣΟΥ, ΠΡΟΑΓΓΕΛΣΟΥ, ΠΡΟΑΝΑΓΓΕΛΣΟΥ, ΠΡΟΕΞΑΓΓΕΛΣΟΥ. Θεωρείτε ότι αυτοί οι τύποι πρέπει να είναι αποδεκτοί στο ελληνικό αγωνιστικό σκραμπλ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 514

Το ρ. αφήνω -μαι λεξικογραφείται σε όλα τα αποδεκτά μας βοηθήματα. Τεκμαίρονται οι τύποι άφησα, άφηκα κ. αφήκα, άφησε κ. άσε, αφήστε κ. άστε, αφήνοντας, αφέθηκα κ. αφήθηκα, αφεθώ κ. αφηθώ, αφημένος, αφεθείς, αφεθείσα, αφεθέν (φωτ. 1).

αφήνω ρ μετβ. {άφησα (προστ. άφησε κ. άσε, άστε), αφέθηκα (να/θα αφεθώ), αφημένος} **1.** παύω να έχω επαφή με (κάποιον/κάτι), να κρατώ (κάτι): ~ τη χειρολαβή / το χέρι του μωρού || άφησε το χέρι μου, με

αφήνω [afino] -ομαι Ρ αόρ. άφησα και (λαϊκότρ.) άφηκα & αφήκα, προστ. άφησε και άσε, πληθ. αφήστε και άστε, παθ. αόρ. αφέθηκα, μππ. αφημένος : 1.παύω να κρατώ κτ.: Κράτησέ το γερά και μην το αφήνεις. Δεν το άφησα επίτηδες, μου 'πεσε. Και ο κόρακας άνοιξε το στόμα του κι άφησε το τυρί να πέσει. 2.

αφήνω [άφήνω] α-φή-νω ρ. (μετβ.) {άφη-σα (λαϊκό) άφηκα, (προστ. άφη-σε, αφή-στε κ. άσε, άστε), αφέ-θηκα, αφη-μένος, αφήν-οντας} **1.** σταματώ να κρατώ κάποιον ή κάτι· (απ)ελευθερώνω: ~σε

α|φή|νω (άφήνω) Ρ12 {αφέθηκα, να/θα αφεθώ} **1** (α) παύω να κρατώ κάτι: ~ τη χειρολαβή / το χέρι κάποιου

αφήνω	άφησα	» αφήσει	αφέθηκα (λόγ. μετβ. αφεθ-είζ. είσα, -είν)	» αφεθώ
άφήνω	άφησα (άφηκα 940)—άφησε (άσε 897)	(άφήθηκα) (άφέθηκα *)	άφημένος	

Ωστόσο, πουθενά δεν τεκμαίρεται ξεκάθαρα η προστακτική του παθητικού αορίστου. Το ΤΛ συμβουλευθήκε και το – μη αποδεκτό – lexigram, στο οποίο βλέπουμε και το ΑΦΗΣΟΥ και το ΑΦΕΣΟΥ (φωτ. 2).

Λέξη: αφήνω (Κλιτικό Νέας)

Δείτε και: **Συνώνυμα - Σημασία** **Γνωμικά κ.ά.** **Ομόρριζα** **Λεξικά Δημοτικού**

Ετυμολογία: [<μέλλ. αφήσω του αρχ. ρ. αφήμι "αφήνω"]

λήμμα μέρος φωνή χρόνος έγκλιση αριθμός πρόσωπο

αφήνω ρήμα ενεργητική ενεστώτας οριστική ενικός πρώτο υποτακτική

Ενεργητική Παθητική	-
	αφέσου / αφήσου
Οριστική	-
ενεστώτας	-
παρατατικός	-
αόριστος	αφεθείτε
παρακείμενος	αφεθήτε (λόγ.)
παρακείμενος	-
υπερσυντέλικος	
υπερσυντέλικος	
συντελεσμένος μέλλοντας	
συντελεσμένος μέλλοντας	
εξακολουθητικός μέλλοντα	
συνοπτικός μέλλοντας	
Υποτακτική	

ΧΡΟΝ. ΑΝΤ. & ΑΡΧ. ΧΡΟΝΟΙ

ΝΕΑ ΠΑΝΟΡΑΜΙΚΗ ΚΛΙΣΗ

ΘΕΩΡΙΑ ΓΡΑΜΜ.

μέρος φωνή χρόνος έγκλιση
ρήμα παθητική αόριστος προστακτική

Συμβουλευθήκε επίσης και το βιβλίο «Τα ρήματα της Νέας Ελληνικής» της καθηγήτριας γλωσσολογίας Άννας Ιορδανίδου, στο οποίο και πάλι βλέπουμε και το ΑΦΗΣΟΥ και το ΑΦΕΣΟΥ (φωτ. 3).

αφήνομαι

ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

107

ΟΡΙΣΤΙΚΗ

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ

αφήνομαι
αφήνεσαι
αφήνεται
αφηνόμαστε
αφήνεστε/αφηνόσαστε¹
αφήνονται

ΕΞΑΚΟΛ. ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ

θα αφήνομαι
θα αφήνεσαι
θα αφήνεται
θα αφηνόμαστε
θα αφήνεστε/-όσαστε¹
θα αφήνονται

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ

αφηνόμουν(α)¹
αφηνόσουν(α)¹
αφηνόταν(ε)^{1,2}
αφηνόμαστε/αφηνόμασταν¹
αφηνόσαστε/αφηνόσασταν¹
αφήνονταν/αφηνόντανε¹/
αφηνόντουσαν¹

ΣΥΝΟΠΤ. ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ

θα αφεθώ
θα αφεθείς
θα αφεθεί
θα αφεθούμε
θα αφεθείτε
θα αφεθούν(ε)¹

ΑΟΡΙΣΤΟΣ

αφέθηκα
αφέθηκες
αφέθηκε
αφεθήκαμε
αφεθήκατε
αφέθηκαν/αφεθήκαν(ε)¹

ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ

έχω αφεθεί/είμαι αφημένος³

ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ

είχα αφεθεί/
ήμουν αφημένος³

ΣΥΝΤΕΛ. ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ

θα έχω αφεθεί/
θα είμαι αφημένος³

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ

[να, όταν...] αφήνομαι
αφήνεσαι
αφήνεται
αφηνόμαστε
αφήνεστε/αφηνόσαστε¹
αφήνονται

ΑΟΡΙΣΤΟΣ

[να, όταν...] αφεθώ
αφεθείς
αφεθεί
αφεθούμε
αφεθείτε
αφεθούν(ε)¹

ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ

[να, όταν...] έχω αφεθεί/
είμαι αφημένος³

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ

—
—
—
—
αφήνεστε
—

ΑΟΡΙΣΤΟΣ

—
αφέσου/αφήσου
—
—
αφεθείτε
—

ΜΕΤΟΧΗ

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ

—

ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ

αφημένος

¹ Οι β' τύποι (και αυτοί με το βάλικο αϊ) ε' κυρίως στον προφορικό λόγο και στη λογοτεχνία.

² Και αφήνονταν στον προφ. λόγο και στη λογοτεχνία.

³ Οι β' τύποι (σπάνιας χρήσης) δεν είναι πλήρως ισοδύναμοι με τους α', από άποψη σημασίας και σύνταξης.

A. Θεωρείτε ορθό και αποδεκτό τον τύπο ΑΦΗΣΟΥ;

B. Θεωρείτε ορθό και αποδεκτό τον τύπο ΑΦΕΣΟΥ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Α: όχι – Β: ναι

ΕΡΩΤΗΜΑ Νο 515

Το ρ. συμβαίνει λεξικογραφείται σε όλα τα αποδεκτά μας βοηθήματα ως τριτοπρόσωπο σε ενικό και πληθυντικό. Δείτε επί παραδείγματι το λ. αυτό στο ΛΚΝ στην παρακάτω φωτ. 1.

συμβαίνει [simvéni] Ρ πρτ. συνέβαινε, αόρ. συνέβη, απαρέμφ. συμβεί : για κτ. που παρουσιάζεται, γίνεται σε κάποια χρονική στιγμή και έχει το χαρακτήρα του συμπτωματικού ή του απροσδόκητου. α. (στο γ' πρόσ.): Μου συνέβη ένα πολύ ευχάριστο / δυσάρεστο γεγονός. Τι θα συμβεί αν ενώσουμε δύο ηλεκτροφόρα καλώδια; || για δυσάρεστο γεγονός: Αν συμβεί κάτι, ειδοποίησέ με. Πιστεύουμε ότι σ' εμάς δε θα συμβεί ποτέ τίποτε. Θα έρθω ό,τι κι αν συμβεί. Κάνει σαν να μη συνέβη τίποτε. Τι ~;, έκφραση αγωνίας μήπως έγινε κτ. κακό ή δυσανασχέτησης όταν γίνεται κτ. που δεν το εγκρίνουμε. Αυτά συμβαίνουν, σε αποτυχία, ατυχία κτλ. β. (απρόσ.): Δε λογάριασε τον κίνδυνο, όπως ~ συχνά στους νέους. Δεν έχει συμβεί ποτέ να αργήσει τόσο πολύ. Συνέβη να λείπω, όταν μου τηλεφώνησε. ~ να σε ξέρω καλά και έτσι δε με εκπλήσσει αυτό που έκανες. ~ να ξέρω τον υπουργό και μπορώ να βοηθήσω. (έκφρ.) ~ και στις καλύτερες οικογένειες, συνήθ. ειρωνικά για κτ. αναπάντεχο που αντιμετωπίζει κάποιος και κάποιος άλλος τον παρηγορεί μετριάζοντας τα δυσάρεστα συναισθήματα.

[λόγ. < αρχ. συμβαίνει γ' εν. του συμβαίνω]

Ωστόσο, στο ίδιο το ΛΚΝ, μέσα στο ερμηνευμα των ρ. διαδραματίζω, έπομαι, οφείλω και προηγούμαι, εμφανίζεται και ο τύπος του α' ενικού προσώπου συμβαίνω (φωτ. 2).

διαδραματίζω [διαδραματίζω] -ομαι P2.1 : 1. μετέχω ενεργά στην εξέλιξη κάποιου γεγονότος: Οι μεγάλες δυνάμεις διαδραματίζουν σπουδαίο ρόλο στη διεθνή πολιτική σκηνή. 2. (παθ.) συμβαίνω, εξελίσσομαι, εκτυλίσσομαι: Τα γεγονότα διαδραματίστηκαν ως εξής. Στον τόπο του δυστυχήματος

έπομαι [έρομε] P (μόνο στον ενεστ.) μπε. επόμενος* : (λόγ.) ακολουθώ, συμβαίνω ύστερα από κτ. άλλο. (έκφρ.) (και) έπεται συνέχεια*. || (στο γ' πρόσ.) για κτ. που ισχύει ως λογικό συμπέρασμα· συνεπάγεται: Μπορεί να τον μαλώνω· όμως δεν έπεται ότι δεν τον αγαπώ.

οφείλω [οφίλο] -ομαι P (μόνο στο ενεστ. θ.) : 1α. πρέπει, είμαι υποχρεωμένος να δώσω κτ., ιδίως χρήματα, σε κπ· χρωστώ: Θα μου υπογράψεις απόδειξη ότι μου οφείλεις δέκα χιλιάδες δραχμές. Τι σας -,; ερώτηση για αμοιβή προσφερόμενης υπηρεσίας ή για αγορά αγαθού: Τι σας -; - Δύο χιλιάδες δραχμές. || (ουδ. μπε. ως ουσ.) τα οφειλόμενα, αυτά που οφείλει, που χρωστάει κάποιος, τα χρέη. β. έχω υποχρέωση, ιδίως νομική ή ηθική, να κάνω κτ.: Οι στρατιώτες οφείλουν τυφλή υπακοή στους ανωτέρους τους. Η κυβέρνηση οφείλει να παραιτηθεί, αν χάσει την κοινοβουλευτική πλειοψηφία. Οφείλουμε σεβασμό στους γονείς μας / ευγνωμοσύνη στους ευεργέτες μας. Σου - μια εξήγηση. Οφείλες να με είχες ειδοποιήσει. 2α. (ιδ. για κτ. καλό) το αποδίδω σε κπ., το χρωστώ σ' αυτόν: Στους γονείς μας οφείλουμε τη ζωή, στους δασκάλους μας τη μόρφωση. Τις πληροφορίες αυτές τις - στους συνεργάτες μου. Οφείλει την επιτυχία του στην εργατικότητα του. β. (παθ.) γίνομαι, συμβαίνω εξαιτίας κάποιου γεγονότος: Το δυστύχημα οφείλεται κυρίως σε ανθρώπινη αμέλεια. Μεγάλο ποσοστό της εθνικής στασιμότητας οφείλεται στην αναχρονιστική εκπαίδευση. Τροχαία ατυχήματα που οφείλονται σε υπερβολική ταχύτητα.

προηγούμαι [προϊγύμε] P10.9β : 1. βαδίζω πριν από άλλον (ή άλλους), προπορεύομαι, είμαι επικεφαλής. ΑΝΤ έπομαι, ακολουθώ: Στην πορεία προηγούνται τα εργατικά σωματεία και έπονται τα κόμματα. Κατά την επίθεση προηγήθηκαν τα άρματα μάχης και ακολούθησε το πεζικό. || έχω προτεραιότητα, δικαιούμαι να είμαι πρώτος: Προηγούνται οι κυρίες / οι ηλικιωμένοι / οι ανάπηροι. Ζήτησε να προηγηθεί στη σειρά, γιατί βιαζόταν. 2. έχω το προβάδισμα σε σχέση, σε σύγκριση με άλλον (ή άλλους), προπορεύομαι: Η ομάδα προηγείται στο σκορ / στη βαθμολογία. Η Ιαπωνία προηγείται των άλλων χωρών στην ηλεκτρονική τεχνολογία. 3. συμβαίνω, βρίσκομαι χρονικά πριν από κπ. ή από κτ. άλλο: Προηγήθηκε μακρά περίοδος συγκρούσεων / συνεννοήσεων / ειρήνης / ξηρασίας. Τι είχε προηγηθεί του φόνου / πριν από το φόνο;

Κατά συνέπεια, σύμφωνα με τους όρους αποδοχής λέξεων είναι αποδεκτός και ο τύπος ΣΥΜΒΑΙΝΩ (και ΞΑΝΑΣΥΜΒΑΙΝΩ).

Θεωρείτε ότι το ρ. αυτό πρέπει να κλίνεται σε όλα πρόσωπα ενικού και πληθυντικού του ενεστωτικού θέματος, δηλ. στον ενεστώτα και στον παρατατικό; Θεωρείτε ορθούς και αποδεκτούς τους τύπους ΣΥΜΒΑΙΝΕΙΣ, ΣΥΜΒΑΙΝΟΜΕ, ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΜΕ, ΣΥΜΒΑΙΝΕΤΕ (οριστική ενεστώτα), ΣΥΜΒΑΙΝΕ (προστακτική ενεστώτα), ΣΥΝΕΒΑΙΝΑ, ΣΥΝΕΒΑΙΝΕΣ, (Ε)ΣΥΜΒΑΙΝΑΜΕ, (Ε)ΣΥΜΒΑΙΝΑΤΕ (παρατατικός) ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Τ.Ε.Γ.: Όχι